ESAÏE

1 1 Nyenane ya Esaïe, mon Amots, ñwô a nga yen mfa'a ya Juda a Jérusalem, melu Ozias, Jotham, Achaz, a Ezéchias, bejô bôte ya Juda, be nga to
2 Vô'ôlô'ô, A yôp, a ke' alo, A si ; amu Jehova a maneya kobô : Me veya bone bidi a yale be, a be maneya ben njôane wom.
3 Nnôm ényaka a yeme môt a ne nye, a éjakas j'ayem éwolo bidi ésa wé ; ve Isarël a ne te yem, bôte bam be ne te simesan.
4 Ngo'o ayoñ e ne abé, bôt b'abe'e adit mbe'e ya mbia be mam, mvoñe ya bebo abé, bon b'abo ékotekot ! be li'iya Jehova, be biaséya Nyô ya Israël a ne Etyi, be maneya kandane ma, a bulan mvus.
5 Amu jé mi aye beta wu ébôm, ane mi ake mi akô'ôlan mbenan mi aben njôan ? nlô ôse w'akon, a nlem ôse ô ne atek.
6 Ataté abo si ja'an akui nlô te ke mvo'é é ne été ; ve meveñ, a bedu'i, a mimfefé minlun : bi nji bo ñyetan, nalé fe te ntiñetan, nge boban émumun a mbon.
7 Si jenan é nto bilik ; minlam mienan mi nto ndi'an a nduan ; si jenan, bejin b'adi je vôm mi to, nde é nto bilik, aval ane jôm bejin be maneya tyam.
8 A ngone ya Sion é li'iya ane ébem afupe mindi' été, aval ane ébem afup ngon été, aval ane nlam ô nto ndilan a bita.
9 Eté Jehova ya minsamba mewosan a nga mane li'i bia mebuka'a me bôt m'adañe tyôtyoé, ve bi nga ye bo ane Sodome, bi nga ye funan ane Gomorrhe.
10 Vô'ôla'an njôane Jehova, mia bejôô ya Sodome ; ke'ane melo mfa'a metiñe ya Zambe wongan, mia bôte ya Gomorrhe.
11 Jama biôm mi atyik a ne jé mfa'a wom ? nalé Jehova a jô : me jaéya a mimveane beyôm mintômba b'adi'i nduan, a avoñe ya betit be nga bo be va'a bidi ; a me ne te yene metyi beyôm binyaka mvaé, nge ma ya bone mintômba, nge ma ya beyôm bikela.
12 Eyoñ mi azu tebe asu dam, za a nga jô mia mi bo jame di na, mi tibi minseñe miam mebo si ?
13 Te beta zuane biôme ya nkañan bi ne momo ; encens a ne me mbia jôm ; meté me ngon a sabbat, nloene bôt be zu bisulan, —me se ngule ya jibi mboan abé a fulane beta nya ésulane.
14 Meté bengone menan a befête benan be ne mintiñetan, nleme wom w'avini bie ; bi ne me njuk ; me kateya jibi bie.
15 A éyoñ mi asame mo menan, m'aye solé mia mise mam ; ya, éyoñ mi abo meye'elan abui, m'aye bo te vô'ôlô : mo menan me nto metyi ne lut !
16 Sôbane miabebien, bo'ane miabebien mfuban ; va'an mbia mimboan minan mise mam été ; jôka'an mboan abé ;
17 yeka'an mboan mvaé ; jeñane nya ntyiane mejôô, vola'ane môt b'afit, tyi'an ajô monenyui zôsô, mi ye'ela'an ngam nkus.
18 Za'an éyoñe ji, bi tame fasan, nalé Jehova a jô : a kôsa bo mam abé menan me nto évele ne tyañ, m'aye bo éfumulu aval ane sut ; a kôsa bo me ne évele ne zôññ, m'aye bo aval ane mevule me ntômba.
19 Nge mi ame'ete a bo mewôk, mi aye di mbamba be biôme ya si :
20 ve nge mi avini a ben njôan, mi aye diban a nkpwaté mekôn ; amu anyu Jehova e kobôya de.
21 Ngo'o nlam ô mbe mvo'é ô nto bijabô ana ! wu ô mbe nya ntyi'ane mejôô été ne lut ! zôsô a nga to wô été, ve éyoñe ji, bewôé bôt.
22 Argent wôé a nto ésôm, vin wôé a ntô mfulan a mendim.

23 Bivete biôé bi aben njôan, a bi nto beyeñ nsamba miñwuwup ; môt ase a nye'e tañ b'akuse nye je, a tôñe ma'an : bi ne te tyi' ajô monenyui zôsô, nalé fe ajô nkus e ne te kui be bie.
24 Ajô te, Tate, Jehova ya minsamba mewosan, Nyô ya Israël a ne Ewôlô, a jô na, Ya, m'aye volô mamien mfa'a ya ba be ne me ngame yat, a kune mamien be besiñe bam ;
25 Nde m'aye beté wo wo wom, a vaa ésôme jôé nya mvaane, a m'aye fe vaa ékpwembé jôé ése ;
26 wôna m'aye beta bulane betyi'i mejô bôé aval ane be nga taté tabe, a bebôndé mefe'e bôé aval ane melu ya atata'a : mvuse valé w'aye lobane na, Nlame ya zôsô, nlam w'aba'ale mam.
27 Sion a ye kôtéban a nya ntyi'ane mejôô, a bôte bé b'akôñelan a mboane ya zôso.
28 Ve betyam metiñ a bebo mam abé b'aye jañ ajañe da, a ba b'ali'i Jehova b'aye jañ.
29 Amu b'aye wô'ô bechêne mi maneya nyamete ôson, a mi aye bo nzametan amu mefup mi maneya top.
30 Amu mi aye bo aval ane élé chêne, mekaé mé m'aviele, avale fe ane afup e ne te mendim.
31 Ngungule môt w'aye bo aval ane adu, a mboane wé aval ane étyaka'a ; b'aye di'i bebaane, te ke môt a ye dime be.

2 1 Ajô Esaïe mon Amots a nga yen mfa'a ya Juda a Jérusalem.
2 A ye bo na, melu ya asu'ulan, beta nkôle ya nda Jehova a ye telében abôbône ya beta minkô, a betebane yôp a dañe bone minkô ; a meyoñe mese m'aye suane be nye.
3 A meyoñe me bôt abui m'aye ke m'ajô na, Za'a bi keane beta nkôle ya Jehova, mfa'a nda ya Zambe ya Jacob ; nnye ate a ye ye'ele bia mezene mé, a bi aye wulu mezene mé été : amu metiñ m'aye ke me so'o Sion, a njôane ya Jehova ô so'o Jérusalem.
4 A ye tyi'i mejô zañe meyoñ, a tyi'i mam ajô meyoñe me bôt abui ; b'aye bibi minkpwaté mekône miap a lui mie mesu bityé b'afa'a me si, a mekoñe map me bo atyeñe ya sepe mefase mindik ; ayoñ d'aye bo te té nkpwaté mekôn a wosan ayoñ avok, nalé fe b'aye bo te beta ye'é mewosan.
5 A nda bôte Jacob, za'an, bi wulu éfufupe Jehova été.
6 Amu ô li'iya bôte bôé nda bôte Jacob, amu be nto njalan ne lut a mefulu m'aso mfa'a jôp d'atôô, a be nto mingengañ aval ane Bephilistin, a b'alatane mo a bone ya bejin.
7 Si jap é jaéya a argent a or ne lut, nalé fe bidima bi biôm biap bi ne abui te nné ; si jap é jaéya fe a bikabela, nalé fe bewagon ya bita bap be ne abui te nné.
8 Si jap é jaéya fe a bengunemelan ; b'akañ mboane ya mo map bebien, jôm anyu dap bebien e nga bo.
9 Oyôme môt vi avitebane si, a beta môt a suubane si : ajô te te jamé be.
10 Nyi' ako' été, ô sobô mbulu' été, a mate angôndô ya Jehova, a étôto'o ya beta ngule wé.
11 Minlôbane mbune ya môt mi aye suubane si, a ébiasé ya bô j'aye vitebane si, a Jehova étam a ye betebane yôp môs ôte.
12 Amu môse Jehova ya minsamba mewosan w'aye bo mfa'a ya jôm ése é ne mebun a ébiasé, a mfa'a ya jôm ése é ne mbetane yôp ; a j'aye suubane si ;
13 a mfa'a ya bilé bi cèdre ya Liban bise, bi ne yôp a mbetane yôp, a mfa'a ya bilé bechêne ya Basan bise,
14 a mfa'a ya beta minkôle bese, a mfa'a ya bone minkôle bese be ne mbetane yop,
15 a mfa'a ya ôzomezom nda ôse ô ne ôyape yôp, a mfa'a ya aka'a meko' ese e ne nlôñan ngu,
16 a mfa'a ya bemiel ya Tarsis bese, a mfa'a ya abeñe bive'ela'a ese.

17 Mbetane yôpe ya môt w'aye vitebane si, a ébiasé ya bôt j'aye suubane si ; a Jehova étam a ye betebane yôp môs ôte.
18 A bengunemelan b'aye jañe ne meñ !
19 Nde bôt b'aye nyine mimbase meko' été, a mimfule mi si été, a mate angôndô ya Jehova, a étôto'o ya beta ngule wé, éyoñ a kôlô si na a fô'ô si a ngu.
20 Môs ôte bôt b'aye wua bengunemelane bape ya argent fé, a bengunemelane bape ya or, mbe be nga bobane na b'aye kañe be, vôm bidu a angem bi né ;
21 a ke nyine bendako' été, a mimbamele ya bibase meko' été, a mate angôndô ya Jehova, a étôto'o ya beta ngule wé, éyoñ a kôlô si na a fô'ô si nyô a ngu.
22 Jôka'an mfa'a ya be môt, nnye mvebe wé ô ne nye mimbile mi jôé été ; amu a lañeban ane za jômô ?

3 1 Amu na, mi lô, Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a vaa Jérusalem a Juda ngule ba mvolan, ngul ése ya fembé, a ngul ése ya mendim ;
2 éwôlô môt, a môte ya mewosan ; ntyi'i mejô, a nkulu mejô, a mvimvi'i, a mvendé ;
3 évete bezimbi mewôm metan, a môte ya duma, a mbôndé mefek, a ntyetyeñ mbo biôm, a mfefe'e mbibiañ.
4 M'aye telé bongô be bo bivete biap, a minkeñelé mi aye jôô be.
5 Bôt b'aye fiteban, môt ase a fiteba'an a môt mbok, a môt ase a fiteban a môt ba nye be to bebé : mongô a ye bo nnôm môt mebun, a ôbubua môt vi aye bo môte ya duma mebun.
6 Eyoñ môt a ye bi monyañe wé nda ésa wé, a jô na, Wo ô bili ngômesan, bo'o njôô wongan, a éndamane ji é bo'o wo wôé si ;
7 môs ôte a ye bete tyiñe jé yôp, a jô na, M' *a*ye bo nsaé bôt ; amu nda jam été fembé nge ngômesan bine momo : mi *a*ye telé me njôô ya bôt.
8 Amu Jérusalem a maneya ndaman, a Juda a kuya ; amu nkobô wop a mimboane miap bi ne Jehova ngame yat, a soñe mise ya étôto'o jé.
9 Nyenane ya mesu map ô ne ngaa ya ve be mekua ; a b'akañete abé dap aval ane Sodome, te ke solé de. Ngo'o minlem miap ! amu be boya bebien abé.
10 Jô'an ajô zôsôa môte na, mam mé m'aye bo mvo'é ; amu b'aye di bibuma ya mimboane miap.
11 Ngo'o mbia môt ! mam mé m'aye bo abé ; amu mam mo mé me maneya bo, m'aye bobane be nye.
12 Mfa'a ya bôte bam, bongô mbe b'afite be, a binga b'ajôô be. A bôte bam, ba b'aliti wo zen b'adutu wo na ô kop, a ndamane dulu ya mezene môé.
13 Jehova a tebe tetele na, a sôan, a tebe fe na, a tyi'i bôte mejô.
14 Jehova a ye nyin ntyi'ane mejô été a bemvendé ya bôte bé, a bivete ya été : Mia mi maneya di mefupe mindik ; biôme ya minzôzoé mi nga sa bi ne menda menan été :
15 jé é ne na, mi afite bôte bam, a ko'o mesu ya minzôzoé ? nale Tate, Jehova ya minsamba mewosan a jô.
16 Nalé fe Jehova a nga jô na, Amu bengone be Sion be ne mebun, a wulu a limeti metyiñ a fombô mise mefep, b'ake b'awulu ne doé doé doé éyoñ b'ake, a ke b'aduñulu bemiende mbo ne miañ miañ miañ ;
17 ajô te Tate a ye ve meko mebôbône minlô bengone be Sion, a Jehova a ye tii be minsoé.
18 Môs ôte Tate a ye vaa abeñe ya bemiende bap, a bone mevote ya minlô, a bone minkembé be ne aval ane éfas ngon ;
19 bimvônga, a mekatak, a biyañese bi abuti mesu ;
20 mintôm, a bengôkop be be'e memvoñelé, a meses, a bone biwolo ya biôm bi ne mbamba menyum, a menjit ;
21 bilondo, a adô'ô ya môé ;

22 bidima melô’ô, a besim, a mimfinga, a bikpwaé ;
23 bone biyene ya bi mo, a nya ndomboo, a mintôm bindelé b’adiñe minlô, a bindelé ya butu mesu.
24 A ye bo na, vôm biôme ya mbamba menyum bi mbe, ébole j’aye bo valé ; a vôm ases e mbe, nkole w’aye bo ; a vôm abeñ mfenan ési e mbe, ayan d’aye bo ; a vôm ézingi é mbe, a ye bo njaéan nkuta angeteñ ; éfele ya ndi’an nduan j’aye bo vôm vôm abeñ e mbe.
25 Befame bôé b’aye ku a nkpwaté mekôn, a biwôlô biôé bi aye ku mewosan été.
26 Nde mimbé mi aka’a mié mi aye yôn a yi ; a ye bo éngôngô a tabe tyia.

4 1 Nde binga zañbwa b’aye bi fame jia môs ôte, a jô na, Bi aye di bidi biangan, a be’e mengômesane mangan : ve yebe’e na, bi loban jôé dôé ; va’a bia ôsone viangan.
2 Môs ôte efa’ale ya Jehova j’aye bo abeñ a étôtok, a bibuma ya si bi aye dañe bo mvaé a abeñ mfa’a ba ya Israël be nyiñeya.
3 A ye bo na, nyô a li’iya mfa’a ya Sion, a nyô a li’i a to mfa’a ya Jérusalem, b’aye lobane na bôte ya étyi, nyô ase a ne ntilan nsamba ba be vee Jérusalem ;
4 éyoñ Tate a ye mane sôp mvine ya bengone be Sion, a mane fe fubu metyi ya Jérusalem zañe ya été, amu nsisime ya nya ntyi’ane mejôô, a amu nsisime ya ndi’an nduan.
5 A Jehova a ye bo nkut a ôtita a môs, a mfaéane ya nkaba’a nduan alu, bi bo ngum étaba’a ya nkôle Sion
yôp, a bisulane bié ; amu ébuta’a j’aye buti étôto’ éte ése yôp.
6 Mon nda ya ve éjijin a ye bo mfa’a ya mate ayôñ a môs, a bo asoé a éwu’uba’a mfa’a ya mate ôkôs a mveñ.

5 1 Me tame yia nyô m’adañe nye’e jia, jia ya nyô m’adañe nye’e ajô afupe mindi’i dé. Nyô m’adañe nye’e a nga bili afupe mindik mfa’a ya nkôl ô ne abui atek :
2 ane a nga senane de, a vaa meko’o ya été, a bé de aval ndi’i d’adañ mvaé, a lôñ nda b’anonô zañe ya été, a fa’a fe ébé ya miate bibuma été : ane a nga fombô na, d’aye wum bibuma bi ndik, ane e nga viane wum bibuma bi ndi’i ya fé.
3 Eyoñ ji, A bôt mi to Jérusalem a bôte ya Juda, m’aye’elane mia na, tyi’an ajô zañe bia afupe mindi’i dam.
4 Za jam e mbe ngule ya boban afupe mindi’i dam, me te bo de été ? nde, éyoñ me nga fombô na, d’ayiane wum bibuma bi ndik, en nga viane wum bibuma bi ndi’i ya fé amu jé ?
5 Eyoñe ji m’aye kate mia jam m’aye bo afupe mindi’i dam : m’aye vaa aka’a biyo ya été, a d’aye mane diban ; m’aye tyam aka’a meko’o ya été, a d’aye tibane mebo :
6 a m’aye ndamane de ; b’aye bo te sepe de nge bô’ô de ; ve minsinik a biyo bi aye faa été : m’aye fe jô minkut mi bo te noo de mveñ.
7 Amu afupe mindi’i Jehova ya minsamba mewosan e ne nda bôt Israël, a bôte ya Juda be ne mbamba anyeñe wé : a nga fombô na, a ye yene nya ntyi’ane mejôô, ve ô lô, ékpwe’ela’a ; a zôsô, ve ô lô, ñyôn.
8 Ngo’o ba b’alat nda ba nda, a late fe afup ba afup, akekui afôla d’aye bo momo, a b’aye tôé mia mi tabe étam ézezañe ya si !
9 Jehova ya minsamba mewosan a kobô melo mam été na, Abui menda d’aye fo’o bo bifut, ja’ane ma me ne anen a abeñ, te ke môt été.
10 Amu mebeñ awôme ya afupe mindik m’aye yô nkoé bibuma wua, a angunda mvoñe da d’aye yô ve jate jia.
11 Ngo’o ba b’akune kôlô si mam me tyé, ane be ne tôñe binyunyui bi ne ngu ; a b’alangan akui zañ alu, akekui vin a bi be ngu !

12 Engombé a mvet, ngom a ndiñ, a vin, bi ne bisulane bidi biap été ; ve be ne te fombô ésaé Jehova, nalé fe be nji fas mboane ya mo mé.
13 Ajô te bôte bam be keya minkôm amu ñyemane momo ; a bôte bape ya duma b'awô'ô zaé, a jama bôte wop a kôt a évé.
14 Ajô te Sheol a neneya nkômbane wé, a kui anyu dé te nné ; a duma dap, a jama bôte wop, a melitane map, a nyô ya be be a vak, bi asis été.
15 Oyôme môt vi avitebane si a beta môt a suubane si, a mise ya ba be ne mebun m'asilibane si :
16 ve Jehova ya minsamba mewosan a betebane yôp a nya ntyi'ane mejôô, a Zambe Nyô a ne Etyi a telében étyi zôsô été.
17 Eyoñ éte bone mintômba b'aye di aval ane vôme wop be wô'ô di, a beéwuluwulu b'aye di bili'il ya ba be ne avem.
18 Ngo'o ba b'adutu mbia mboan a minkole ya medu'an, a dutu fe abé val ane nge b'adutu de a beta nsinga b'alimeti wagon ;
19 b'ajô na, A bo' avô, a jika'a bo mboane wé, ane bi aye yene wô ; a mbôndane fe'e ya Nyô ya Israël a ne Etyi ô kui' bebé a zu, ndemben bi aye yeme wô !
20 Ngo'o ba b'aloen abé na, mvaé, a mvaé na, abé ; b'atelé dibi éto éfufup, a éfufup éto dibi ; b'atele ayô éto ézezek, a ézezek éto ayô !
21 Ngo'o ba be ne fek mise map bebien, a ntye mise map bebien été !
22 Ngo'o ba be ne biwôlô mfa'a ya nyu vin, a bôt be ne ngu mfa'a ya fulane binyunyui bi ne ngu ;
23 ba b'akale mbia môt amu tañ b'akuse be, a vaa zôsôa môt zôsô wé !
24 Ajô te aval ane nkaba'a nduan w'adi'i bikum bilok, avale fe ane nkôt ôbut w'asilan nkaba' été, aval ete ndi wop w'aye bo ane ébo, a same jap j'aye ke yôp ane ôdumu ; amu be beneya metiñe me Jehova ya minsamba mewosan, a be biaséya njôane Nyô ya Israël a ne Etyi.
25 Ajô te ayaa Jehova e yôñeya mfa'a ya bôte bé, nde a sameya wo wé mfa'a wop, a mane bibi be; nde beta minkôle mi afô'ôsan, a mimbim miap mi jô'ô minseñ été aval ane mbuan. A kôsa bo mam mete mese, ayaa dé é nji kôñelan, ve wo wé ô ngenan nsaman.
26 Nde a ye bete ndeme yôp mfa'a ya meyoñ me ne ôyap, a selé me mfa'a meku'u ya si nyô ; ô lô, m'aye ji'a so avô.
27 Bôte bete, te ke wua a ye ndeñ ôyo nge ke ôyo ; nalé fe asese ya mengeteñe map d'*a*ye kulan, a nkole ya bikôndé biap te téé :
28 mbe, mekoñe bilaé map me nto minsoñetan, a bilaé biap bise minkolan ; bibo'ose bikabela biap bi aye bo aval ane ôlende :
29 mbaman b'aye bam w'aye bo ane ngal ñbweñbwem, b'aye bam aval ane bitoñe beñbweñbwem ; ya, b'aye bam, a bi jôm, a be'e je mvo'é, a môte ya nyii a ye bo momo.
30 Môs ôte b'aye bame be aval ane éduñe ya mañ : a nge môt a fombô mfa'a ya si été, ô lô, dibi a njuk ; a éfufup é nto dibi minkute ya été.

6 1 Mbu njô bôt Ozias a nga wu, me nga yene Tate a to éto njôô, é mbe yôp a mbetane yôp ; a ayap ngômesane dé e nga yiane temple.
2 Beséraphin be nga tele nye yôp : nyô ase a nga bili mefap mesaman ; a nga buti asu a mebaé, a nga but
mebo a mebaé, a nga bo a yele'e a mebaé.
3 Ane wua a nga loene nyô mbok, a jô na, Etyi, étyi, étyi, é ne be Jehova ya minsamba mewosan : si se é jaéya a étôto'o jé ne lut !
4 Ane mimbôka'a ya mimbô'ô mimbé si mi nga fô'ôsan amu tyiñe ya nyô a nga loen, a nda é nga jaé a ôtita ne lut !

5 Eyoñ éte me nga jô na, Ngo'o ma ! amu me jañeya ; amu me ne môt a ne biyaé te mfuban, a me to zañe ya bôt be ne biyaé te mfuban : amu mise mam me yeneya Njô bôt, Jehova ya minsamba mewosan.
6 Eyoñ éte wua ya beséraphin a nga yele a zu be ma, a bili atye'e nduane mo, a nga to'é de autel yôp a abas :
7 ane a nga nambe me de anyu, a jô na, O lô, jôme ji é nambeya biyaé biôé ; a mbiam be mam môé me vaseya, a abé dôé e nto njaman.
8 Ane me nga wô'ô tyiñe Tate é jô'ô na, Za m'aye lôm, a za a ye ke ajô dangan ? Eyoñ éte me nga jô na, Me nyô ; lôme' ma.
9 Ane a nga jô na, Kelek, a kate bôte ba na, Wô'ane fo'o, ve mi bo'o te yem ; yenane fo'o, ve mi bo'o te yemelan.
10 Bo'o minlem mi bôte ba ayet, a bo fe melo map adit, a dipe be mis ; be za yen a mise map, a wô' a melo map, a yem a minlem miap, a beta kôñelan, a saéban.
11 Eyoñ éte me nga jô na, A Tat, ntaa vé ? Ane a nga yalane na, Akekui minlam mi aye bo bilik, te môt a tabe, a menda m'aye bo te ke môt, a si j'aye bo éli' élik,
12 a Jehova a ye mane vaa bôt be ke ôyap, a bili'i bi aye bo abui zañe ya si nyô.
13 A nge biôm awôm, jia é ngenan été, nje fe j'aye mane diban éyoñe jé : aval ane élé ya térébinthe, a aval ane chêne, mbie ékume jap j'ali'i, éyoñ bi aba'éban ; aval ete mvoñe ya étyi é ne ékume ya été.

7 1 A nga bo melu ya Achaz mone Jotham, mon Ozias, njô bôte ya Juda, na, Retsin njô bôte ya Syrie, a Pékach mone Remalia, njô bôte ya Israël, be nga bet a ke Jérusalem na, be wosane nye, ve te ngule ya dañe nye.
2 Ane be nga kat nda bôte David na, Syrie ba Ephraïm be nto ngam. Ane nleme wé ô nga fô'ôban, a nleme ya bôte bé, aval ane bilé ya afan bi afô'ôsan a évuñulu.
3 Eyoñ éte Jehova a nga jô Esaïe na, Kele' tôban Achaz éyoñe ji, mia Schear-Jaschub mone wôé, mfa'a ya aku'u nkoñ ébata ya akôé, mfa'a ya mfaka w'alôt afup mfubu biôm ;
4 a jô nye na, Bo'o ntye, a tabe ne mieññ ! te ko woñ, nalé fe te bo ate'e nlem, amu menjem mebaé
ya bisi'i bi nduan bi akui ôtita mete, amu mbia ñyaane ya Retsin a Syrie, a nyô ya mone Remalia.
5 Amu Syrie, Ephraïm, a mone Remalia, be maneya tyi'i na, b'aye bo wo abé, be jô'ô na,
6 Bi tame bet a wosane Juda, a ndeñele nye, a bi tyame nye afôla vôm bi aye lôt, a toé njô bôt zañe ya été, ja'ane mone Tabeel ;
7 avale di nde Tate Jehova a jô, na, Jam ete d'aye bo te tabe, nalé fe d'aye bo te boban.
8 Amu nlô ya Syrie ô ne Damas, a nlô ya Damas ô ne Retsin ; nné ane mimbu mewôm mesamen a mitan, Ephraïm a ye bôébane bifus, te fe beta bo ayoñe bôt :
9 a nlô ya Ephraïm ô ne Samarie, a nlô ya Samarie ô ne mone Remalia. Nge mi aye bo te buni, mi aye fo'o bo te telében.
10 Ane Jehova a nga beta kobô Achaz, a jô na,
11 O sili'i Jehova Zambe wôé ndem ; sili'i je ja'an édo' été, nge yôp été.
12 Ve Achaz a nga jô na, M'*a*ye sili, nalé fe m'aye bo te ve'ele Jehova.
13 Ane a nga jô na, Vô'ôla'an éyoñe ji, A nda bôte David : Ye e ne ôyôme jame na mi jalé bôt njuk, nde mi aye fe jalé Zambe wom njuk ?
14 Ajô te Tate émien a ye ve mia ndem : mi lô, éndun ngon j'aye nyoñ abum, a biaé mona fam, a j'aye yôlé nye jôé na, Emmanuel.
15 A ye di mbon a wôé, éyoñ a yeme ben abé, a top mvaé.
16 Amu te yen mon a za yeme' ben abé, a top mvaé, si, nyô bejô bôte bebaé ya été w'avini, j'aye li'i zesé.

17 Jehova a ye liti wo, a bôte bôé, a nda bôt éso wôé, avale melu e nji tame bo, ataté môs Ephraïm a nga kandane Juda—ja'an njô bôte ya Assyrie.
18 A ye bo môs ôte na, Jehova a ye selé nlô ô ne susu'a vôm asôé ya Egypte, a mvôfôm é ne si ya Assyrie.
19 Nde bi aye zu, bise ve tabe mimbi'ili mi ne nli'ane zesé été, a mimbamele meko' été, a minka'ale bilé biyo mise, a miñyanebe mi ôbut mise.
20 Môs ôte Tate a ye tyeñ nlô a mimvote ya mebo a ôtyenjeñ ô nga kusebane mefôla ya Osôé yat, ô ne na, a njô bôte ya Assyrie ; a vi aye fe tyeñe ze.
21 A ye bo môs ôte na, môt a ye ba'ale étoñ ngal énYaka a mintôba mibaé, bevevee ;
22 nde a ye bo na, amu abui menyañ bi aye ve, a ye di mbone menyañ : amu nyô ase a li'iya si éte été a ye di mbon a wôé.
23 A ye bo môs ôte na, vôm ase, vôm mindi'i toyini wua mi mbe tañe bifase bi argent toyini wua, a ye bo vôme ya minsinik a biyo.
24 mbo' éziñ a ye ke wôé a bili mekoñ a élaé mo, amu si se j'aye bo minsinik a biyo.
25 A minkôle mise mi nga fa'aban a ébak, w'ae bo te ke été amu woñe ya minsinik a biyo ; ve j'aye bo vôme ya lôm beyôm binyaka, a vôm mintômba mi atibi.

8 1 Ane Jehova a nga jô me na, Nyoñe' beta éfase jôme ya tili, a tili été a nkôse ya môt, na, Mfa'a ya Maher-Schalal-Chasch-Baz ;
2 a m'aye nyoñ mfa'a wom benya bengaa ya kañete, Urie prêtre, a Zacharie mone Bérékia.
3 Ane me nga ke be nkulu mejôa minga ; ane a nga nyoñ abum, a biaé mona fam. Eyoñ éte Jehova a nga jô me na, Yôlé'é nye jôé na, Maher-Schalal-Chasch-Baz.
4 Amu te yene mon a za yeme' tote na, Tate, a na, Nane, akume ya Damas a nsaane biôme ya Samarie, b'aye be'e bie asu njô bôte ya Assyrie.
5 Ane Jehova a nga beta kobô ma, a jô na,
6 Amu bôte ba be beneya mendime ya Siloé m'alôt ôte'etek, a va'a be Ritsin a mone Remalia ;
7 ajô te éyoñe ji, ô lô, Tate a zu mendime ya Osôé be be, mme me ne ngu a abui, e ne na, njô bôte ya Assyrie a duma dé ese : a vi aye nyine mimbale mié mise, a dañe kidi'i jé ése ;
8 vi aye lot ngu a nyine Juda ; vi aye lum ndôn a lôt ; vi aye kui nné tyiñ, a nlamane ya mefape mé w'aye yian ndame ya si jôé, A Emmanuel.
9 Bo'ane zô'é, A mia meyoñe me bôt, a bôébane bifus ; a mi vô'ôlô'ô, mia bese ya mesi me ne ôyap : yemeta'ane mengeteñ, a bôébane bifus ; yemeta'ane mengeteñ, a bôébane bifus.
10 Mia mia bônda'ane mefek, a m'aye bobane momo ; koba'an ajô, a d'aye bo te tabe : amu Zambe a ne be bia.
11 Amu avale dina nde Jehova a nga kobô ma a wo ô ne ngu, a lepe me na, me bo te wulu zene ya bôte ba, a jô na,
12 Te jôane na, Ngam mensengan, mfa'a ya mam mese bôte ba b'aye jô na, Ngam mensengan ; nalé fe te koane jôm b'ako woñ, woñ, nge wô'ô je angôndô.
13 Jehova ya minsamba mewosan, nnye mi aye telé étyi, nnye ate a bo'o jôm mi ako woñ, a nnye ate a bo'o jôm mi awô' angôndô.
14 A ye bo vôme ya sobô ; ve ako'o ya kômôtô abo a ako'o ya kolé ôbak mfa'a menda me bôte ya Israël mebaane, a avot a ôlam mfa'a ya ba to Jérusalem.
15 Abui d'aye kolé ôba' été, a ku, a bôéban, a bili, a nyoñeban.
16 Ka'a njôan, yemete'e metiñ be beye'é bam.
17 A m'aye yange Jehova, nyô a solé asu dé mfa'a ya nda bôte Jacob, a m'aye mombô nye.

18 O lô, bia be bon Jehova a nga ve ma, bi ne mendem a bitua bi mam Israël été, bi so'o be Jehova ya minsamba mewosan, nyô a to nkôle Sion.
19 Eyoñ b'aye jô mia na, Kelane be ba be wô'ô sili bekôn a be bebo mesimba, ba b'atat ane ônon a ba b'ato'o tyiñe si : ye bôt be nji yiane sili Zambe wop ? ye b'ayiane ke sili miñwuan ajô ba be vee ?
20 Nke mfa'a ya metiñ a njôan ! nge be bo te kobô ane njôane wu, wôna tyé é ne fo'o momo mfa'a wop.
21 Nde b'aye lôt été, be wô' abui njuk a zaé ; a ye bo na, éyoñ b'aye wô'ô zaé, b'aye ve bebien ôlun, be yoka'an, be tote' njô bôte wop a Zambe wop, a kôñelane mesu map mfa'a ya yôp :
22 a b'aye fombô mfa'a ya si, ô lô, njuk a dibi, mvindan nleme ya angônda ôlun ; a b'aye titane be be kele' afipe dibi été.

9 1 Ve mvindan nlem w'*a*ye bo be nyô a nga to angônda ôlun été. Eyoñe ya mvus, a nga bo si ya Zabulon a si ya Nephthali jôm bôt b'abiasé ; ve éyoñe ya ôsu a boya je duma, zene ya mañ, Jourdain yat, Galilée ya meyoñ.
2 Bôt be nga wulu dibi été be yeneya beta éfufup : ba be nga tabe si ya nsisiñe ya awu, éfufup é faéya be be.
3 O fôlôya ayoñ, ô nenya mva'a map : b'ava' asu dôé aval ane meva'a ya éyoñe ya nkôane bidi, aval ane bôt b'avak éyoñ b'akabane biôme ya nsa.
4 Amu ô bu'uya ébôñeté ya mbe'e wé, a ntume ya étule jé, ôlé ya nyô a tibi nye si, aval ane môse ya Madian.
5 Amu mengômesane bityé ya môt a be'e biôm mewosan éndundumba été mese, a mengômesan m'abi'iti metyi été, m'aye bo jôme ya dik, a nja'a ya nduan.
6 Amu mon a bialéya be bia, mona fam a vebaneya be bia ; a ngule ya jôô bôt j'aye bebe nye étule yôp : b'aye yôlé nye na, Etua Môt, Mbôndé Mefek, Zambe ya Ngu, Esa ya Nnôm Eto, Njôô ya Mvo'é.
7 Njôan a jôô bôt a mvo'é bi aye nen te nné, mfa'a ya éto njôô David, a mfa'a ya njôane wé, a yemete wô a ba'ale wô a nya ntyiane mejôô a zôsô ataté éyoñe ji akekui nnôm éto. Ntindane Jehova ya minsamba mewosan w'aye bo jam été.
8 Tate a nga lôme Jacob efia é bebeya fe be Israël.
9 Nde bôte bese b' aye yem, ja'an Ephraïm a nyô a to Samarie, ba b'akobô a mebun a ngule minleme na,
10 Bebrique be kuya, ve bi aye lôñ a mimbaane mekok ; bilé bi sycomore bi nto mimba'an, ve bi aye futi bilé bi cèdre vôme wop.
11 Ajô te Jehova a ye bete ba be ne Retsin ngame yat yôp, be wosane nye, a fô'ô besiñe bé,
12 Besyrien mfa'a ya ôsu, a Bephilistin mfa'a ya mvus ; a b'aye di Israël a anyu ne ndamaa ! A kôsa bo mam mete mese, ayaa dé e nji kôñelan mfa'a mfe, ve o wo wé ô ngenan nsaman.
13 Ve bôt be nji kôñelane be nyô a nga bibi be, nalé fe be nji jeñe Jehova ya minsamba mewosan.
14 Ajô te Jehova a ye tyi' Israël nlô ba njem, ntem alen ba mbôñ akpwaé, môse wuwua.
15 Mvendé a môte ya duma, nnye a ne nlô ; a nkulu mejô a ye'ele minsos, nnye a ne njem.
16 Amu ba b'awulu bôte ba b'atindi be be kop ; a ba b'atôñe be b'ajañ.
17 Ajô te Tate a ye bo te va' ajô bendômane bap, nalé fe a ye bo te ko bobenyui bap a minkuse miap éngôngo : amu môt ase a ne mbiasé Zambe a mbo mam abé, a anyu se d'akobô mejô me ne akut. A kôsa bo mam mete mese, ayaa dé e nji kôñelan mfa'a mfe, ve wo wé ô ngenan nsaman.

18 Amu mboan abé w’ayôñ aval ane nduan ; j’adi’i minsinik a biyo ; ya, j’akap angate ya fé été, a bi ake yôp bi nto nsum ôtita.
19 Si j’adi’iban amu ayaa Jehova ya minsamba mewosan ; a bôt be nto ane nja’a ya nduan : te ke môt a kame monyañ.
20 Môt éziñ a ye wôlé a mbo nnôm, ve wô’ô zaé ; a ye di a mbo nga, ve b’aye bo te jaé : môt ase ya be be a ye di minsône ya wo wôé émien :
21 Manassé ve di Ephraïm ; a Ephraïm, Manassé ; a be bebaane b’ aye tebe Juda ngame yat. A kôsa bo mam mete mese, ayaa dé e nji kôñelan mfa’a mfe, ve wo wé ô ngenan nsaman.

10 1 Ngo’o ba b’atelé mbia metiñ, a betili b’atili mam me ne bikotekot ;
2 mfa’a ya vôône bôt be ne ôsame be bo te yene nya ntyi’ane mejôô, a mfa’a ya wôlé bôte bam be ne minzôzoé jôm b’ayiane yen, nde te minkus mi aye bo jôm b’asa, a bobenyui be bo jôm b’abi !
3 Nde mi aye bo aya môse ya melep, a éyoñ éndaman j’aye so ôyap ? mi aye mate a ke be za a yen mvolan ? a mi aye li’i duma denane vé ?
4 B’aye bo ve vitibi minkôme si, a ku ba be nga wôébane si. A kôsa bo mam mete mese, ayaa dé é nji kôñelan mfa’a mfe, ve wo wé ô ngenan nsaman.
5 A mon Assyrien, ôlé ya ñyaane wom, ntum ñwô ayaa dam e ne wo wé été !
6 M’aye lôme nye a ke wosan ayoñ d’abiasé Zambe, a m’aye lepe nye a ke wosane bôt m’ayaa be, a sa akum, a bi biôm, a tibi be mebo si aval ane mboto’o ya minseñ.
7 Ve jame da, a nji bi fe’e nalé, nalé fe nleme wé ô nji simesane nalé ; ve éfia é ne nye nlemle na, a jian, a tyi’i meyoñ abui.
8 Amu a jô na, Ye bivete biam bi nji bo bejô bôt bise ?
9 Ye Calno a nji bo ane Carkemisch ? ya Hamath a nji bo ane Arpad ? ye Samarie a nji bo ane Damas ?
10 Aval ane wo wom ô maneya koé meyoñe ya bengunemelan, mme mete bengunemelane bap be ne minkpwelan be nga dañe ba ya Jérusalem a Samarie ;
11 ye m’aye bo te bo Jérusalem a bengunemelane ya été aval ane me nga bo Samarie a bengunemelane ya été ?
12 Ajô te a ye bo na, éyoñ Tate a ye mane bo ésaé jé ése mfa’a ya nkôle Sion a mfa’a ya Jérusalem, wôna m’aye lepe bibuma ya ayet nlem njô bôte ya Assyrie, a duma ya minlôbane mebune mié.
13 Amu a maneya jô na, Me boya jam été a ngule ya wo wom, a ñyemane mame wom ; amu me bili fek : a me vaaya minné ya meyoñe me bôt, a sa bidima bi biôm biap, a me siliya bôt be to bito bejô yôp, si, aval ane ñyôyô’ô môt :
14 a wo wom ô someya akume ya meyoñe me bôt aval ane dumba’a ônon ; me kôaneya si se, aval ane môt a kôane metyi ônon ô nga lik : a te ke jôm é nga fô’ afap, nge kui anyu, nge tat.
15 Ye ôvôn vi aye wumu ôbien, a sengane nyô a ba’é a vie ? ye zik j’aye nene ébien a sengane nyô a si’i je ? aval ane nge ôlé ô ne fô’ô ba b’abete vie yôp, nge aval ane nge ntum ô ne bete nyô a nji bo élé.
16 Ajô te Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a ye lôm nkôte nyô be bôte bé be ne avem ; a ndi’an aval ane ndi’ane ya nduan w’aye kôban étôto’o jé si.
17 Nde éfufupe ya Israël j’aye bo nduan, a Môte wé a ne Etyi a ye bo nkaba’a ; ñwô w’aye yôñ a di’i biyo a minsini’i mié môse wuwua.
18 A ye di’i étôto’o ya afane dé, a ji ya afupe dé d’ayô bidi, nsisim ba nyôle bibaane : nalé d’aye bo aval ane éyoñ mbe’e nlinga a ku som.
19 Nde mebuka’a bilé ya afane dé m’aye bo tañe tyôtyoé, nalé mongô a ne tili bie.

20 Môs ôte a ye bo na, mebuka'a me Israël, a ba ya nda bôte Jacob be nga nyiñ, b'aye bo te beta ye'ebe be nyô a nga bibi be, ve b'aye ye'ebe be Jehova, Nyô ya Israël a ne Etyi, benya mejôô été.
21 Mebuka'a m'aye bulane be Zambe a ne éwôlô, me ne na, mebuka'a me Jacob.
22 Amu a kôsa bo bôte bôé, Israël, be ne aval ane nsele'e ya mañ, ve mebuka'a ya été étam m'aye bulan ; njañan éziñ ô nto ntiñetan, njalan a zôsô a fuku'u si.
23 Amu Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a ye mane mam ne meñelé, mmanan ô ne ntiñetan, zañe ya si se.
24 Ajô te avale di nde Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a jô, na, A bôte bam mi to Sion, te koane mon Assyrien ate woñ, ja'an a bibi wo ôlé, a bete ntume wé yôp be wo, aval ane mboane ya Egypte ô mbe.
25 Amu ôyôm étun éyoñ ô ngenan, wôna ñyaan b'ayaa wo w'aye mane boban, a ayaa dam d'aye kôñelan mfa'a ya jiane nye.
26 Jehova ya minsamba mewosan a ye fô'ô nkasa ya bibi nye, aval ane ñwôan a nga wôé Madian ako' Oreb : a ntume wé w'aye bo nsamane mañe yôp, nde a ye bete wô yôp aval ane mboane ya Egypte ô mbe.
27 Môs ôte a ye bo na, mbe'e wé w'aye vase wo étu, a ébôñeté jé j'aye vase wo tyiñ, a ébôñeté éte j'aye jañ amu ajô avoñ.
28 A kuiya Ajjath, a tulaneya Migron ; a naane mimbe'e mié Michmasch ;
29 be dañeya fandane minkô ; be kômeya éto ya bômbô meyôa Guéba ; Rama a fô'ôban ; Guibea ya Saül a mateya.
30 Bete'e tyiñe jôé yôp, A ngone ya Gallim ! vô'ôl'ô, A Laïs ! ngo'o wo éngôngol Anathoth !
31 Madména a nto nyô a tup ; bôt be to Guébim b'amate a jeñ mvo'é.
32 Môse wu ôbien a ye tebe Nob : a fô'ô wo wé mfa'a beta nkôle ya ngone Sion, nkôle Jérusalem.
33 O lô, Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a ye seme mintya a angôndô : ba nté wop ô ne ayap b'aye ba'éban, a ba be ne ayape yôp b'aye silibane si.
34 A ye katé angate ya afan a étyé, a Liban a ye ku si amu nyô a ne éwôlô.

11 1 Nde ésôsoñ j'aye kui ékume ya Isaï, a éfa'ale j'afaa mindi mié j'aye wum bibuma.
2 A Nsisime Jehova w'aye tabe be nye, nsisime ya ñyemane mam a fek, nsisime ya mbôndane fek a ngu, nsisime ya ñyeman a woñe ya Jehova.
3 A ye yen mvaé ya ko Jehova woñ ; a ye bo te tyi'i mejô a ñyenane ya mis, nge tyi'i mam a ñwô'ane ya melo ;
4 ve a ye tyi'i minzôzoé mejô a zôsô, a kôm mejô me bôt be ne nje'ebane minlem si nyô, ne tiññ ! a ye bibi si nyô a ôlé ya anyu dé ; a ye wôé mbia be bôt a mvebe ya biyaé bié.
5 Zôsô a ye bo asese ya mevele mé, a nya mboane mame asese ya angeteñe dé.
6 Akamenyañ ba mon ntômba b'aye tabe vôme wua, a ze ba mon ékela b'aye bômbô si vôme wua ; mon ényaka ba étoñ ñbweñbwem a tit é ne avoñ mfula'ane ; a ôyôme mongô vi aye liti be zen.
7 A ngal ényaka ba ours b'aye di ; bone bap b'aye bômbô mfula'ane ; a ñbweñbwem j'aye di bikum bi nlisi aval ane nnôm ényaka.
8 Nyañabé w'aye vôé mbile viet, a mon a tyiya mebé a ye beté wo wé nsese' akpwe.
9 B'aye bo te ndaman nge jian beta nkôle wom a ne étyi ase ; amu si j'aye jaé ne lut a ñyemane Jehova, aval ane mendim m'abuti mañ.
10 Môs ôte a ye bo na, ndi ya Isaï, ñwô ô tele aval ane nlinga mfa'a ya meyoñe me bôt, meyoñ m'aye jeñe nye ; a éto jé a tabe j'aye bo étôtok.

11 Môs ôte a ye bo na, Tate a ye beta same wo wé éyoñe baa na, a kôane mbuka'a me
bôte bé, ba b'aye li'i, be so' Assyrie, a Egypte, a Pathros, a Ethiopie, a Elam, a Schinear,
a Hamath, a bikôte bi mañ.
12 Nde a ye bete nlinga yôp mfa'a ya meyoñ, a sulane mimiasane mi bôte ya Isarël, a
kôane mintyamelane mi bôte ya Juda, be so'o meku'u menyine ya si nyô.
13 Mesengane me Ephraïm m'aye fe kôlô, a ba b'andeñele Juda b'aye tyi'iban : Ephraïm
a ye bo te sengane Juda, a Juda a ye bo te ndeñele Ephraïm.
14 Nde b'aye yele a ke bebe étule Bephilistin mfa'a jôp d'adim ; b'aye fulan a sa bone ya
mfa'a jôp d'atôô ; b'aye same wo wop mfa'a ya Edom a Moab ; a bone be Ammon
b'aye ve be mewôk.
15 A Jehova a ye jian éndumu'u mañe ya Egypte ne meñ ! a ye fe fepe wo wé Osôé yôp
a ayôñ évuñulu dé, a kandé vie asôé zañbwa, a bo na, bôt be dañe vie mebo minkôt.
16 Mfaka w'aye bo mfa'a mebuka'a me bôte bé, ba b'aye li'i, be so' Assyrie ; aval ane ô
nga bo mfa'a ya Israël môs a nga so si ya Egypte.

12 1 Môs ôte w'aye jô na, M'aye ve wo akéva, A Jehova ; amu a kôsa bo ô nga yaa ma,
ñyaane wôé ô kôñelaneya mfa'a mfe, a w'avolô me nlem.
2 O lô, Zambe a ne nyiane wom ; m'aye buni, a bo te ko woñ : amu Jehova, ja'ane
Jehova, a ne ngule jame a jia jam ; a nto fe nyiane wom.
3 Ajô te mi aye lape mendim menjeñe ya ényiñ a mevak.
4 Môs ôte mi aye jô na, Va'ane Jehova akéva, lo'ane jôé dé, kañeta'ane mimboane mié
meyoñe me bôt été, katane na, jôé dé e ne mbetane yôp.
5 Yi'ane Jehova bia ; amu a boya mam m'adañ mvaé : si se é yeme'e jam été.
6 Bete'e tyiñe yôp, a yôtan, A wo môt ô to Sion ; amu Nyô ya Israël a ne Etyi a ne anen
zañe jôé.

13 1 Mbe' ya Babylone, ñwô Esaïe mon Amots a nga yen.
2 Tela'an nlinga ayane beta nkôle yôp, beta'ane tyiñe yôp be be, febane wo, nde te b'aye
nyine mimbé ya benya bôtô.
3 Me maneya ve ba me nga telé ngum ntelan atiñ, ya, me maneya loene biwôlô bi bôte
biam ajô ya ayaa dam, be ne na, bôte bam b'afôn a mebune mese.
4 Eduñe jama bôt beta minkôle yôp, aval ane ji ya beta ayoñe bôt ! éduñ éndundumba
minjôane ya meyoñ m'asulane vôme wua ! Jehova ya minsamba mewosan a sulane
beta nsamba mfa' a ya ke wosan.
5 B'aso si é ne ôyap, susu'a mfa'a ya yôp été, ja'ane Jehova, a biôm mewosane ya ayaa
dé, na, be jiane si se.
6 Yi'ane du ; amu môse Jehova ô nto bebé ; w'aye zu aval ane njian ô so'o be Nyô a ne
Ngul Ese.
7 Ajô te mo mese m'aye tek, a nleme môt ôse w'aye nyeme :
8 b'aye bo fe'e ne vema ! mintaé a alun bi aye bi be ; b'aye wô'ô mintaé aval ane minga
a kô'ôlô mie : bebiene bebien b'aye fomban ne yeyeyes ! mesu map m'aye bo mesu
minkaba'a mi nduan.
9 O lô, môse Jehova w'azu, môse ya njet, a fulan ayaa a mbia ñyaan ; mfa'a ya bo si
éte ne sangañ, a jiane bebo mam abé ya été, a vaa be.
10 Amu ateté ya yôp a minsamba mi ateté ya été bi aye bo te faé éfufupe jap ; jôp d'aye
bo dibi ataté ntôane wé, a ngon j'aye bo te faé mie.
11 Nde m'aye ve si melep amu abé dap, a lep mbia be bôt amu mbia be mam map : m'aye
mane ésase ya bôt be ne mebun, a m'aye sili ébiasé ya beangôndô be bôte si.
12 M'aye bo môt njemban a dañ mbamba or, ja'ane môt a dañe nya or ya Ophir njemban.

13 Ajô te m’aye bo na, yôp e ti’itan, a si j’aye fô’ôsan a vase vôme wé, amu ayaa Jehova
ya minsamba mewosan, môse ya mbia ñyaane wé.
14 A ye bo na, aval ane nko’o b’atitan, a aval ane mintômba mi ne te môte ya kôane mie,
môt ase ya be be a ye bulane be bôté bé émien, a môt ase a ye mate a ke si jé émien.
15 Nyô ase a yené a ye jiiban ; a nyô ase a bili a ye ku a nkpwaté mekôn.
16 Nalé fe minkeñelé miap mi aye vambane si a bôlane bifus mise map me lô ; menda
map m’aye saban, a b’aye jô’ôbô binga bap a ngu.
17 O lô, m’aye fô’ô Bemède be wosane be, mbe b’aye bo te semé argent, a mfa’a ya or,
b’aye bo te yene nye mvaé.
18 Bilaé biap bi aye dum bendômane si be bôlane bifus ; a b’aye bo te ko bibuma ya abum
éngôngo ; dise dap d’aye bo te nyii bon.
19 Nalé Babylone, étôto’o jôme ya meyoñ, abeñe jôme ya mebune Bechaldéen, a ye bo
aval ane éyoñ Zambe a na jiane Sodome a Gomorrhe.
20 A ye bo te fe tabe bôt nnôm éto, nalé fe bôt b’aye bo te tabe été ataté miaé wua akui
miaé mbok : nalé fe mon Arabe a ye bo te telé nda éndelé jé wôé ; nalé fe beba’able
mintômba b’aye bo te tindi mimbam miap mi bô’ôbô wôé.
21 Ve miñyôyo’o betite ya nkôte si mi aye bômbô wôé ; a menda map m’aye jaé a biôm
bi akobô bingôgole metyiñ ne lut ! beéngutu b’aye tabe wôé, a bikela ya fé bi aye sane
wôé.
22 Mekamenyañ m’aye nyé beta menda map été, a bemvak abeñe menda bejô bôt été :
a éyoñe jé é mbeme so, a melu mé m’aye bo te bo ayap.

14 1 Amu Jehova a ye ko Jacob éngôngo, a beta top Israël, a telé be si jap bebien été :
a ntabe w’aye late be be, nalé b’aye kabetan nda bôte Jacob.
2 Nde meyoñe me bôt m’aye nyoñe be, a ke be vôme wop ; a nda bôt Israël j’aye bi be
si ya Jehova, be bo bebo bisaé, befam a binga : a b’aye bi bôte minkôm, mbe be nga
taté tabe minkôm be be ; a b’aye jôô ba be nga tibili be.
3 A ye bo na, môs Jehova a ye ve wo awo’an mfa’a ya ôlune viôé, a mfa’a ya nju’u wôé,
a mfa’a ya mbia ésaé be nga tindi wo ô bo,
4 ñwô w’aye kan njô bôte ya Babylone nkana wu, a jô na, Aka’a mmanan nyô a nga
tibili bôt a maneya ! nlame ya or ô maneya !
5 Jehova a bu’uya ntume ya mbia be bôt, ntume ya bejôô ;
6 wu ô nga bibi meyoñe me bôt ayaa été a mbiban ô mbe te ke amané, wu ô nga jôô
meyoñ a ayok, a ékpwe’ele é nga to te môt a kam.
7 Si se j’awo’an, a bo ne mieññ ! b’akutan ñyiane bia.
8 Ya, bilé bi cyprès bi ava’a wo ngame yat, a becèdre ya Liban, bi jô’ô na, Ane ô nga
kpwébane si, te ke môt a zuya ba’é bia.
9 Sheol a fô’ôsan mfa’a ya si amu wo, a zu tôbane wo ane w’azu ; a fô’ô miñwuan amu
wo, ja’ane biwôlô bise ya si nyô ; a beteya bejô bôte bese ya meyoñ be kôlô bito bejôô
biap.
10 Mbe bese b’aye yalan a jô wo na, Ye wo fe ô nto atek ane bia ? ye ô nto aval ane bia ?
11 Melitane môé me silibaneya si akui Sheol, a éduñe ya memvete môé : bitum bi ne wo
ntaane si, a bitum bi abuti wo yôp.
12 Aka’a nkuan ô kuya ô so’o yôp, A ôteté ya môs, mone ya melende me tyé ! aka’a
mba’an ô ba’ébaneya si, wo ô nga bo ô dume’ meyoñe si !
13 Ane ô nga jô nlem été na, M’aye bete yôp été, m’aye bete éto njôô jam ateté ya Zambe
yôp ; a m’aye tabe beta nkôle ya bisulane yôp, mfa’a mefôla ya nord m’adañ ôyap ;
14 m’aye bet a dañ mbetane ya minkute yôp ; m’aye bo mamien aval ane Nyô a Dañe
Yôp.
15 Ve w’aye silibane si akui Sheol, akui susu’a bido’o ya ébé si.

16 Ba b’ayene wo b’aye lôbô wo ne fonaa, b’aye fombô wo, a jô na, Ye môt a na fô’ô si, nnye nyô, nyô a nga fô’ô meyoñ ;
17 nyô a nga bo si aval ane fé, a tyam minlame ya été ; nyô a nga bo te suu mimbô’ô mié mi ke male map ?
18 Bejô bôte bese ya meyoñ, bese ya été, be bô ôyo duma été, môt ase nda jé émien.
19 Ve wo ô nto ñwuane fé te jambane soñe jôé aval ane mbia ntya, ô nto njalan a ba be nga wôéban aval ane ngômesan, ba be ne njian a nkpwaté mekôn, ba b’ asis mfa’a meko’o ya ébé été ; aval ane mbim b’atibi mebo si.
20 W’aye bo te fulane be éyoñ w’ajambe, amu ô ndamaneya si jôé, ô wôéya bôte bôé ; mvoñe ya bebo mam abé j’aye bo te totebane jôé nnôm éto.
21 Kômesa’an mfa’a ya wôé bone bé mbia ñwôan amu abé ya beésa bap, be za kôlô si, a nyoñe si nyô, a jalé si se minlam.
22 Nde m’aye kôlô si a wosane be, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô, a tyi’i Babylone jôé ba mebuka’a, a mone fam ba ndaé fam, nalé Jehova a jô.
23 Nalé fe m’aye bo nye vôm ngôm j’atabe, a mimbate mendim : a m’aye vose nye a évo’o ya njian, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô.
24 Jehova ya minsamba mewosan a kaneya ngana, a jô na, Aval ane me nga simesan, aval été d’aye fo’o bo ; a aval ane me nga tyik, aval été d’aye tebe :
25 na, m’aye bu’u mon Assyrien si jam, a tibi nye mebo si beta minkôle bame yôp : éyoñ éte ébôñeté jé j’aye vase be be, a mbe’e wé w’aye vas be bitu.
26 Ntyi’an ô maneya tyi’iban mfa’a ya si se, ñwô le ; a wo ô ne nsaman mfa’a ya meyoñe mese, ñwô le.
27 Amu Jehova ya minsamba mewosan a tyi’iya, a za ye tyame wô ? a wo wé ô nto nsaman, a za a ye bulane wô mvus ?
28 Mbu njô bôt Achaz a nga wu, ñwô mbe’e wu ô nga boban.
29 Te vak, A Philistie, si jôé ése, amu ôlé ô nga bibi wo ô bu’iya ; amu akpwe d’aye so ndi ya nyo, a ébuma jé j’aye bo nyo ya nduan j’ayele.
30 A ntôle mone ya minzôzoé w’aye di, a bôt be ne ôsame b’aye bômbô si mvo’é ; a m’aye wôé ndi wôé a mfumbale ya zaé, a mebuka’a môé m’aye wôéban.
31 Yônôk, A mbé ; yiik, A nlam ; ô nyeméya, A Philistie, si jôé ése ; amu ôtita vi aso nord, a nli’i mvus a nji bo nsambé wé.
32 Nde môt a ye yalane minlômane ya ayoñ été aya ? Ve na, Jehova a teléya Sion, a bôte bé b’ayen njuk b’aye yen asobô été.

15 1 Mbe’e ya Moab.
Amu alu da Ar ya Moab a tyamban, a bobane momo ; amu alu da Kir ya Moab a tyamban, a bobane momo.
2 Be tebeya a ke Bajith, a ke Dibon, be ke yi mfa’a binkôndô’ô ya yôp : Moab a yôn ajô Nebo, a ajo Médeba ; minlô mise mi nto minsôtan, zel ése é nto ntyeñan.
3 B’ajaé minkuta menteñgen minseñe miap été ; môt ase a yôn, a yi abui, mendile yôp, a mevôme map me ne ndam.
4 Hesbon a bete tyiñ, a Elealé ; b’awô’ô tyiñe jap ja’an akui Jahats : ajô te bewosane ya Moab b’abete tyiñe yôp ; nsisime wé w’afô’ôban nyôl été.
5 Nleme wom w’ayôn ajô Moab ; benya bôtô bé b’amate a ke Tsoar, akui Eglath-Schelischija : amu b’ake b’abet abeté ya luchith, be yiik ; amu b’abete tyiñe ya njañan zene ya Choronaïm.
6 Amu mendime ya Nimrim m’aye jañ ; amu ôbut ô vieleya, nte’an ôbut w’aman, te ke nyumi jôm é né
7 Ajô te abui akum be nga kôan, a biôm be nga naan, b’aye be’e bie a ke bie ôtôñe ya bone bilé yat.

8 Amu du e keya bômane minné mi Moab ; miñyône ya été mi kuiya Eglaïm, miñyône ya été mi kuiya Beer-Elim.
9 Amu mendim me Dimon me jaéya metyi ne lut ! amu m'aye beta dutu mam mefe Dimon, ñbweñbwem mfa'a ya ba ya Moab b'atup, a mfa'a mebuka'a ya si éte.

16 1 Lôman njôô ya si éte bone mintômba akôlô Séla akui fé, mfa'a beta nkôle ya ngone Sion.
2 Amu a ye bo na, aval ane anon d'andeñ, avale fe ane dumba'a, bone be anon be maneya tyaman, aval ete bengone be Moab b'aye bo mfa'a minsaé ya b'adañ Arnon.
3 Liti'i mbôndane fek, bo'o nya ntyi'ane mejôô ; bo' éjijine jôé aval ane alu éyoñe ya zañe môs ; solé'é ba bôt be maneya titan ; te joñolô nyô a nga tup.
4 Yebe'e na, bôte bam be maneya titan be tabe be wo ; mfa'a ya Moab, ô bo'o nye vôme ya sobô asu ya nyô a jian. Amu nsoñe bôt a bobane momo, éndaman j'aman, ba b'afite bôt b'avase si.
5 A éto njôô j'aye telében a mvam ; a mbo' éziñ a ye tabe été a benya mejôô, nda éndelé ya David été, a tyi'i mejô, a jeñe nya ntyi'ane mejôô, a bo abôle ya bo zôsô.
6 Bi wô'ôtaneya mebune me Moab na, a dañe mebun ; ja'an ébiasé jé, a mebune mé, a ayaa dé ; bivuvu'u minkobô bié bi ne momo.
7 Ajô te Moab a ye yôn ajô Moab, môt ase a ye yôn : mi aye yi ajô biwôlé bi raisin bi Kir-Haréseth, a ku si ne bim !
8 Amu mefupe ya Hesbon mi awulan, a ndi'i ya Sibma ; bejôô ya meyoñ be bu'uya mbamba mefase ya été, mme me nga kui ja'ane Jaezer, mme me nga wulu akui fé ; minteme ya été mi nga mialan ôyap, mi nga dañe mañ.
9 Ajô te m'aye yi a ñyiane ya Jaezer ajô ndi'i ya Sibma ; m'aye sôé wo mili'i mam, A Hesbon, a Elealé : amu mbetane metyiñe ya bita ô kuya bibuma biôé ya ésep a nkôane bidi wôé yôp.
10 Nyenan mvaé ô vaseya, a meva'a mekôlôya afup d'ayô bidi abui ; a b'aye bo te yia bia mefupe mindi' été, nge bo sô'é ya mevak ; te ke ntibi a ye tibi bibuma a miate vin bifat été ; me je'eya mbetane tyiñe ya ba b'akôane bibuma mindik, na, ô man.
11 Ajô te nleme wom w'akobô ane mvet ajô Moab, a biôme ya abume dam été ajô Kir-Harès.
12 A ye bo na, éyoñ Moab a liti nyô, éyoñ a ju' émiene nyô éto ya ékôndô'ô yôp, a éyoñ a ye zu nda jé é ne étyi a ye'elan, a ye bo te ngule ya bo jam.
13 Ajô Yehova a na kobô ajô Moab melu mvus, nde le.
14 Ve éyoñe ji Jehova a maneya kobô, a jô na, Te yene mimbu mila mi za lôtôk, aval ane mimbu ya mbo ésaé tañ, duma ya Moab d'aye bo jôm b'abiasé, a jama bôte wé ase ; a mebuka'a m'aye dañe bo tyôtyoé a te ke jôm.

17 Mbe'e ya Damas.
1 O lô, be vaaya Damas na a bo nlam, nde a ye bo avise biôm bi ne ndaman.
2 Minlame ya Aroër mi nto bilik ; mi aye bo vôme ya mimbam, mmie mi aye bômbô si, a te ke môt a ye ve mie woñ.
3 Olem vi aye man mfa'a ya Ephraïm, a njôan mfa'a ya Damas, a mebuka'a ya Syrie ; b'aye bo aval ane duma ya bone be Israaël, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô.
4 Nde môs ôte a ye bo na, duma ya Jacob d'aye boban nkôt, a aveme ya minsône mié d'aye se'an.
5 A ye bo aval ane éyoñ nkôane bidi a kôane betetele be nlisi, a wo wé w'akôane minlô mi nlisi ; ya, a ye bo aval ane éyoñ môt a kôane minlô mi nlisi mbi'ili ya Rephaïm.

6 Ve mekolo'o m'aye li' eté, aval ane éyoñ b'asu' élé olivier, bibuma bibaé nge bila bi ali'i tolome yôp, binyin nge bitan mfa'a ya mejombô me élé j'awum bibuma abui, nalé Jehova, Zambe ya Israël, a jô.
7 Môs ôte bôt b'aye lobô mfa'a ya Nté wop, a mise map m'aye semé Nyô ya Israël a ne Etyi.
8 A b'aye bo te lôbô mfa'a ya beautel, biôm mo map me nga bo ; nalé fe b'aye bo te semé biôm anyu dap e nga bo, to Astarté, nge bengunemelane ya kañ jôp.
9 Môs ôte minlam miap mi ne ngu mi aye bo aval ane bilik afan été a beta nkôle yôp, mmie mi nga li'i asu bone be Israël ; a njeñan w'aye bo.
10 Amu ô maneya vuane Zambe ya nyiane wôé, a ô nji simesan ako'o ya ngule jôé ; ajô te w'abé abeñe menyeñe bidi, a sene de biso'o ya si fe.
11 Môs w'abé, w'abômane de akak, a mam me tyé w'abo mvoñe jôé na é sam ; be nkôane bidi w'aviane mate môse ya ôlun, a beta mintaé nlem.
12 Ngo'o, zô'é aya jama bôt, b'aduñ aval ane éduñe ya mañ ; a njine ya mejôñ, m'abo njin aval ane njine ya mendim me ne ngul !
13 Meyoñ m'aye bo njin aval ane njine ya mendim abui : ve a ye bame me, a m'aye mate a ke ôyap, a b'aye titane me aval ane bivua ya beta minkô éyoñ évuñulu j'avuñ, avale fe ane ôdumu a tyiñelan ôlende été, te yen ôkôs ô za kuik.
14 Eyoñe ya mam me ngô'é, ô lô, angôndô ; a éyoñ mam me tyé me ngenan te bo, me nto momo. Ngape ya ba b'andamane bia le, a ngape ya ba b'asa bia.

18 1 Ngo'o, si ya éduñe mefap, nje é ne asôé ya Ethiopie yat ;
2 j'alôm minlôman mañe yôp, bifunga ya bikôp bilé été mendime yôp, a jô na, Kelan, A mia minlôman mi ne avô, mi ke ayoñe ya bôt be ne ayap a ésesene nyô, be bôt be nga to angôndô ataté ane be nga téban a ke ôsu, ayoñ d'avek a tibi bôte si, si jap nje asôé d'akandé !
3 A mia bese mi atabe si se, a mia mi to si nyô, éyoñ nlinga w'abetebane beta minkôle yôp, mi fomba'an ; a éyoñ toñ j'aloñeban, mi vô'ôlan.
4 Amu avale di nde Jehova a maneya jô me na, M'aye tabe ne mieññ, a m'aye fombô me to éto jam, aval ane ayôñe vian éyoñ jôp d'afaé, aval ane ndutu ya élok éyoñ ayoñe ya nkôane bidi e né.
5 Amu éyoñ be ngenan te kôane bidi, éyoñ sam é maneya, a nkasé w'ataté bo bibuma ya ndi'i bi atôlôbô, a ye tyi'i mefas a atyeñ b'asepe mintya, a vaa mintya mi amialan, a tyi'i mie.
6 B'aye li'i bese mfa'a ya bibibi bi anone ya beta minkô, a mfa'a ya betite ya si nyô ; nde bibibi bi anon bi aye di be melu ya ésep, a betite bese ya si nyô b'aye di be melu ya ôyôn.
7 Melu mete mvean w'aye zu vebane be Jehova ya minsamba mewosan, ô so'o be bôt be ne ayap a ésesene nyô, bôt be nga to angôndô ataté ane be nga téban a ke ôsu, ayoñ d'avek a tibi bôte si, si jap asôé d'akandé je, mfa'a ya vôm jôé Jehova ya minsamba mewosan e né, beta nkôle ya Sion.

19 1 Mbe'e ya Egypte.
O lô, Jehova a tabe nkut w'awulu avôle yôp, a zu Egypte : a bengunemelane ya Egypte b'aye fô'ôban vôm a to ; a nleme ya Egypte w'aye nyeme zañe ya été.
2 Nde m'aye soñe Beégyptien na, be siñe Beégyptien : nalé môt ase ya be be a ye wosane monyañe wé, a môt ase a ye wosane nyô a to nye bebé ; nlam w'aye wosan nlam, a ayoñ d'aye wosan ayoñ.
3 A nsisime ya Egypte w'aye man zañe ya été ; a m'aye tyam mbôndane fe'e ya été : nalé b'aye jeñe bengunemelan, a bebi minkuk, a ba be bili bekôn, a bebo mesimba.

4 A m’aye ve Beégyptien mo me njenjet njôô ; a ñyôyo’o njô bôt w’aye jôô be, nalé Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a jô.
5 Nde mendim m’aye se’an mfa’a ya mañ, a ôsôé vi aye velé a bo nkôt.
6 A asôé d’aye bo bisim ; atôñe ya Egypte d’aye dutan a kôt ; minkaé a bisôñ bi aye viele.
7 Miñyanebe mi ne biwom bi Nil, mi mi ne mfôme Nil, a mefupe ya Nil mese me ne mmiasan mvoñ, bi aye kôt, bi aye vas, a bo momo.
8 A bewôé kos b’aye yôn, a ba bese b’ayope Nil b’aye yi, a ba b’aya mevote mendim b’aye tek.
9 Nalé fe ba b’abo ésaé mvosan nyongo, a ba b’atiñe bifumulu bindelé, b’aye zametan.
10 A mekône ya Egypte m’aye bôébane bifus ; ba bese b’abo ésaé tañ b’aye wo’ ôlune minlem.
11 Bivete ya Tsoan bi ne benya mekutu ; fe’e bebôndé mefe’e ya Pharaon b’adañ atyeñ é nto ane fe’e betit : mi ajô Pharaon aya na, Me ne mone ya mimfefek, mone ya bejô bôte betô ?
12 Nde mimfefe’e mi bôte miôé mi ne vé ? be tame kate wo éyoñe ji ; a be tame yeme jam Jehova ya minsamba mewosan a tyi’iya nlem ajô Egypte.
13 Bivete bi Tsoan bi nto mekut ; bivete bi Noph bi maneya du’uban ; be yaleya Egypte feñ, mbe be ne ako’o ya jua ya meyoñe mé.
14 Jehova a bundaneya nsisime ya ékotekot zañe ya été ; a be yaleya Egypte feñ mboan ôse a bo, aval ane nso’o bilam a ke a ndembe ndôlô wé été.
15 Nalé fe Egypte a ye bo te yen ésaé ya bo, nje nlô nge njem, ntem alen nge mbôñ akpwaé, bi ne bo.
16 Môs ôte Beégyptien b’aye bo aval ane binga ; a b’aye fô’ôban a ko woñ amu mfô’ane wo Jehova ya minsamba mewosan, ñwô a fô’ô be yôp.
17 A si ya Juda j’aye bo angônda jôm mfa’a ya Egypte ; môt ase b’aye tote je a ye ko woñ amu ntyi’an nleme Jehova ya minsamba mewosan, ñwô a tyi’i je ngame yat.
18 Môs ôte minlam mitan mi aye bo si ya Egypte mi akobô nkobô ya Canaan, a kane Jehova ya minsamba mewosan mengana ; wua w’aye lobane na, Nlame ya njañ.
19 Môs ôte autel ya kañe Jehova a ye bo zañe si ya Egypte, a akône ya kañe Jehova nné ya été.
20 Jôm éte j’aye bo ndem a ngaa be Jehova ya minsamba mewosan si ya Egypte ; amu b’aye yône be Jehova amu bekpwe’ele bôt, wôna a ye lôme be nnyii, a nkam , a nyii be.
21 Nde Jehova a ye wum Egypte, a Beégyptien b’aye yeme Jehova môs ôte ; ya, b’aye kañ be tyi’i biôm a ve biôm, a b’aye teñeti Jehova atiñ, a tôé de.
22 A Jehova a ye bibi Egypte, ve bidi a saé ; a b’aye bulane be Jehova, wôna a ye wô’ô be, a saé be.
23 Môs ôte mfaka w’aye bo akôlô Egypte a ke Assyrie, nalé mon Assyrien a ye ke Egypte, a mon Egyptien a ye Assyrie ; a Beégyptien ba be beassyrien b’aye kañ.
24 Môs ôte Isarël a ye bo lale, a fulan Egypte ba Assyrie, jôme ya bo ébotan zañe ya si nyô ;
25 amu Jehova ya minsamba mewosan a maneya botane be, a jô na, Ebotan a Egypte bôte bam, a Assyrie mboane ya mo mam, a Israël ngam jam.

20 1 Mbu Tharthan a nga zu Asdod, éyoñ Sargon njô bôte ya Assyrie a nga lôme nye, a nga wosan Asdod a nyoñe nye ;
2 melu mete Jehova anga kobô a Esaïe mon Amots, a jô na, Kelek, ô tii nkuta angeteñ, a vaa bikôndé mebo môé. Ane a ngo bo nalé, ve wulu soé a minsoé mebo.

3 Ane Jehova a nga jô na, Aval ane mbo ésaé wom Esaïe a wuluya soé a minsoé mebo mimbu mila, a bo ndem a étua jôm mfa'a ya Egypte a mfa'a ya Ethiopie ;
4 nalé ate njô bôte ya Assyrie a ye ke minkôm mi Egypte, a minkabane ya Ethiopie, bongô a minnôm, be to soé a minsoé mebo, a minsoé bibôn, a ve Egypte ôson.
5 B'aye fô'ôban a bo minlem ne zameta, amu Ethiopie mebuna jôme wop, a amu Egypte jôme jape ya duma.
6 A môte ya si éte a to mfôme mañ a ye jô môs ôte na, O lô, mebuna jôme wongane le, mfa'a bi nga mate a jeñ mvolane na, bi nyiñ be njô bôte ya Assyrie : a bia, bi aye nyiñ aya ?

21 Mbe'e ya fé ya mañ.
1 Aval ane beôlende b'alôt mfa'a ya Sud, d'aso fé, a so angônda si.
2 Mbia ñyenan a katebaneya be ma ; môt a ne njoñ, a ntyam a tyam. Kele' w'abet, A Elam ; dili'i bita, A Médie ; me je'ebeya nsôan abu' ôse na, ô man.
3 Ajô te angeteñe dam e nto njalan a mbia mintaé ; mintaé mi biya ma, aval ane mintaé ya minga a kô'ôlô mie : m'awô' ésôbôk te fe ngule ya wôk ; m'afô'ôban te fe ngule ya yen.
4 Nleme wom w'ababelan, angôndô a veya me woñ ; fôfol ngô'é me nga yi é kôñelaneya benyeñenyeñe mfa'a wom.
5 B'akôme tawôlô, b'atelé amombô, b'adi, b'anyu ; kôla'ane si, mia bivet, woka'an ében mbon.
6 Amu avale di nde Tate a jôya me na, Kele' telé mmombô ; a kate'e jam a yen :
7 nde éyoñ a yen nsamba, bôt b'awulu bikabela yôp bebaé bebaé, nsamba bijakas, nsamba bechameu, a ye tu'a vô'ôlô a nlem ôse.
8 Ane a nga bete tyiñ aval ane ñbweñbwem : A Tat, me tele nda b'amombô melu mese a môs, a me nentelane vôme wom mingum melu ;
9 nde, ô lô, nsamba bôt w'azu, bôt b'awulu bikabela yôp, bebaé bebaé. Ane a nga yalan a jô na, A kuya, Babylone a kuya, a minkpwelane bengunemelane ya bezambe bé mise mi nto mimbôlane si.
10 A wo mvoñ m'atyak, a fese ya nseñ m'atya'a bidi ! jam me wô'ôya be Jehova ya minsamba mewosan, Zambe ya Israël, nde été me kateya wo.
11 Mbe'e ya Duma.
Mbo' éziñ a loene me mfa'a a to Séir na, A mmombô, za jame mfa'a ya alu ? A mmombô, za jame mfa'a ya alu ?
12 Mmombô na, Tyé j'azu, alé fe alu : nge mi akômbô sili, sila'ane he : kôñela'an, za'an.

13 Mbe'e ô bete Arabie.
Mi aye bômbô meyôa afan été Arabie, A mia minsamba bebe'e mimbe'e, bôte ya Dedan.
14 Be nga zu mendim be nyô a nga wô' évé ; bôt be to si ya Théma be nga tôbane betup a fembé jap.
15 Amu be nga mate minkpwaté mekôn, nsoé nkpwaté mekôn, a mvitan élaé, a abé ya bita.
16 Amu avale di nde Tate a jôya me na, Te yen mbu ô za kpwa'an, aval ane mimbu ya mbo ésaé tañ mi né, wôna duma se ya Kédar d'aye man ;
17 a mebuka'a ya tañe bewua bilaé, biwôlo bi bôte ya bone be Kédar, m'aye bo tyôtyé ; amu Jehova, Zambe ya Israël, a kobôya de.

22 1 Mbe'e ya mbi'ili ñyenane mam.
W'awô'ô jé éyoñe ji, ane bôte bôé bese be maneya bete mendile yôp ?

2 A wo, ô ne zô’é abui ne lut, nlam bindundumba, nlame ya mevak ; mimbim miôé mi nji wô’éban
a nkpwaté mekôn, nalé fe mi nji wu mewosan.
3 Bejôô bôé bese be nga tup nsamba wua, bewua bilaé be nga ka’a be, ba bese be nga yene be wo, be
nga ka’a be nkole wua ; be nga tup a ke ôyap.
4 Ajô te me nga jô na, Va’a mis be ma, m’aye dañe yi ; te ve ngule ya volô me nlem amu njañan ngone ya bôte bam.
5 Amu wuna ô ne môse ya ntyaman, a ntibane bôte si, a fe’e ne vema, bi so’o be Tate, Jehova ya minsamba mewosan, mbi’ili ya ñyenane mam été ; ntyamane ya mekak, a ñyôn w’akui beta minkô.
6 A Elam a nga be’e nkop, a bili bewagon ya bita bôt be to été, a bôt b’awulu bikabela yôp ; a Kir a nga vaa ébuta’a ében.
7 A nga bo na, mimbi’ili miôé mi nga dañ mvaé mi nga jaé bewagon ya bita ne lut, a bôt b’awulu bikabela yôp be nga kôm été mewosan bebé mbé akak.
8 Ane a nga vaa ébuta’a Juda ; a môs ôte ô nga lôbô mfa’a biôm mewosan bi nga to nda ya afan été.
9 Ane mi nga yene mefôla me nga yoo aka’a ya nlame David na, me ne abui ; a mi nga kôane mendime ya ébata ya nké ;
10 ane mi nga jalé menda ya Jérusalem, a mi nga lume menda a kôm akak ;
11 mi nga ga fa’a fe ébé ya ba’ale mendim zañe meka’a mebaé mfa’a mendime ya nnôm ébata. Ve min nji lôbô be nyô a nga bo jam été, nalé fe mi nji simesane nyô a nga bôndé de fek ayap.
12 Môs ôte Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a nga loene na, bôt be yi a yôn, a sôté minlô, a jaé minkuta mengeteñ :
13 a viane yene na, mevak a ñyenan mvaé, ntyi’ane beyôm binyaka a ñwôane mintômba, ndiane tit a nyuane vin : Bi tame di a nyu, amu akiti bi aye wu.
14 Ane Jehova ya minsamba mewosan émien a nga kulu melo mam été na, A ne fo’o na, mbia mboane nyô a ye bo te jambane mia akekui mi aye wu, nalé Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a jô.
15 Avale di nde Tate, Jehova ya minsamba mewosan, a jô, na, Kôlô’ô, ô ke be mba’ale akume nyô, be Schebna, nnye a jôô nda, a jô na,
16 W’abo jé va ? ô bili ke za va, ane ô fa’aya womiene soñe va ? vôm a fa’ émien soñ mfa’a ya yôp, a kpwelé émien vôme ya tabe ako’ été !
17 O lô, Jehova a ye wua wo fé a ngu, aval ane ngungule môt ; ya, a ye vute wo ne señ !
18 A ye fo’o dingadingane wo, a bepe wo si é ne anen aval ane ébuma ; vôm ate w’aye wu, a vôm ate bewagon bita ya étôto’o jôé b’aye bo, wo ôsone jôme ya nda éso wôé.
19 Nde m’aye titane wo éto jôé, a w’aye silibane si vôme wôé.
20 Môs ôte a ye bo na, m’aye loen mbo ésaé wom Eliakim mone Hilkija :
21 a m’aye jalé nye alô’ô dôé, a ve nye ngu a asese dôé, a m’aye ve ngule jôé ya jôô bôt mo mé ; a ye bo ésa mfa’a ya bôt be to Jérusalem, a mfa’a ya nda bôte Juda.
22 A m’aye beté édiba’a ya nda bôte David étule jé ; a ye dii, a te ke môt a ye dip ; a ye dip, a te ke môt a ye dii.
23 M’aye yemete nye aval ane sen é beme vôm a ne ngu ; nde a ye bo éto njôô ya duma mfa’a nda bôte ya ésa wé.
24 A b’aye tyelé duma se ya nda bôt ésa wé be nye, mvoñ a jôm j’aso be nye, ôyôme vie’ ôse, ataté bekop akui minka’a mise.
25 Môs ôte, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô, sen é nga bembe vôm a ne ngu j’aye koo ; a j’aye ba’éban, a ku ; a mbe’e ô nga to je yôp w’aye vas ; amu Jehova a maneya jô de.

23 Mbe’e ya Tyr.

1 Yônan, mia bemiel be Tarsis ; amu a nto ndaman, nalé te ke nda é ne, te ke anyin : d’alitibane be be e so’o si ya Kittim.

2 Taba’ane bivô, mia bôt mi to mfôme mañ, wo, bekuane mebome ya Sidon, mbe b’adañe
mañ, be man- ya jalé akum.
3 Mfa’a ya beta mendime yôp, mvoñe ya Schichor, nkôane bidi ya Nil, é mbe nye tañe
jé a yen ; a mbe vôme ya éwônga ya meyoñ.
4 Wô’ ôson, A Sidon ; amu mañ me maneya kobô, ngungule vôme ya mañ, a jô na, Me
nji kô’ôlô mie, nge biaé, nalé fe me nji ba’ale bendôman, nge yale bindune bengon.
5 Eyoñ foé j’aye kui Egypte, b’aye dañe wô’ ôlun amu foé ya Tyr.
6 Lôtan mfa’a ya Tarsis ; yônan, mia bôt mi to mfôme mañ.
7 Ye nlame wônane ya meva’a wu, ñwô atata’a dé e ne di ya melu kôa, mebo mé me
nga ke nye ôyape na, a tabe ?
8 Za a nga tyi’i Tyr ntyi’ane ya ngame yate wu, nkap becouronne, nnye bekuan abome
bé be ne bivet, nnye bekuane biôme bé be ne bôte ya duma ya si nyô ?
9 Jehova ya minsamba mewosan a tyi’iya nalé na, a ndamane mebune ya étôto’ ése,
mfa’a ya sili bôt be ne duma ya si nyô bese si.
10 Lôte’ si jôé aval ane Nil, A ngone Tarsis ; jôme ya kam é nji fe bo.
11 A sameya wo wé mañe yôp, a fô’ôya meyoñ : Jehova a veya atiñ mfa’a ya Canaan,
mfa’a ya jian aleme ya été.
12 Ane a nga jô na, W’aye bo te fe beta vak, A wo, ntiban éndum ngone ya Sidon : kôlô’ô
si, dañe mfa’a ya Kittim ; ja’ane valé w’aye bo te yen awo’an.
13 O lô, si ya Bechaldéen : bôte ba be nji bo ; mon Assyrien a nga telé nye mfa’a ya ba
be to fé été ; be nga telé menda mape ya mombô ; be nga tyam beta menda me njô
bôte ya été ; be nga mane ndamane nye.
14 Yônan, A mia bemiel ya Tarsis ; amu ngungule vôme wônan ô maneya tyamban.
15 Môs ôte a ye bo na, b’aye vuane Tyr mimbu mewôme zañbwa, aval ane melu ya njô
bôte wua me né : éyoñ mimbu mewôme zañbwa mi lôteya, jam d’aye bo Tyr aval ane
jia minga bijabô j’ajô.
16 Toke’é mvet, ô tyiñelan nlam, wo minga bijabô be nga mane vuan ; bôme’ mvaé, yi’a
abui bia, nde te b’aye simesane wo.
17 A ye bo na, éyoñ mimbu mewôme zañbwa mi lôteya, Jehova a ye jome Tyr, wôna a ye
bulan mfa’a ya ma’ane mé, a bo bijabô a meyoñe mese ya si nyô mfa’a ya si se.
18 Nde akume dé a ma’ane mé bi aye bo étyi be Jehova : b’aye bo te ba’ale bie nge
nnaane bie ; amu akume dé d’aye bo jôme ya ba b’atabe asu Jehova, ane b’aye di
abim d’ayian, a bo ngômesan j’alibi.

24 1 O lô, Jehova a bo si nyô éwôwôlé, a ndamane je, a kôñelane je bubutu, a tyamelane
bôt be to été.
2 Nde a ye bo na, aval ane be bôt, aval ete be prêtre ; aval ane be mbo ésaé, aval ete
be ésa wé ; aval ane be mbo ésaé minga, aval ete be minga a bili nye ; aval ane be
nkus, aval ete be nkuan ; aval ane be nsé mvôla, aval ete be mvômvôla ; aval ane be
nnyoñ nsenge, aval ete be nyô a ve nye nsenge.
3 Si j’aye boban éwôwôlé ne ngeññ ! a ne ndamandaman ! amu Jehova a kobôya éfia
éte.
4 Si nyô j’ayi a viele ne meñ, si se j’awulawulan a viele ne meñ, bôte ya si nyô be ne
mbetane yôp b’awulawulan.
5 Si nyô é nto fe mvin bôt be to été si ; amu be tyameya metiñ, be ndamaneya mevinda,
be bôéya élate ya nnôm éto.
6 Ajô te biyo’é bi diya si, a ba b’atabe été be yenéya na, be ne mekua : ajô te bôt be to
si nyô be di’ibaneya, a bôt be li’iya tyôtyoé.
7 Mfefé vin w’ayi, ndi’i w’abok, ba bese be ne meva’a minlem b’asôé abuk.
8 Ava’a mengom d’aman, zô’é ya ba b’avak j’asu’u, ava’a ya mvet d’aman.

9 B’aye bo te nyu vin a ñyiane jia ; binyunyui bi ne ngu, ba b’anyu bie, b’aye wô’ô bie ayô.
10 Nlam ô ne ndaman ô maneya tyamban ; nda ése é nto ndiban, môt te fe ngule ya nyin été.
11 Miñyôn mi nto minseñ amu ajô vin ; meva’a mese me dimeya, nkpwaan éwôse ya si ô maneya.
12 Ntyaman ô li’iya nlam été, a mbé akak ô bôébaneya a éndaman.
13 Amu nalé a ye bo si nyô meyoñe me bôt été, aval ane éyoñ b’asu’ élé olivier, avale fe ane metôka’a b’atôk éyoñ be maneya kôane bibuma bi ndik.
14 Balé b’aye bete tyiñe jap, b’aye bete metyiñe yôp ; b’akobô tyiñ ngu mfa’a be to mañ amu éjijine Jehova.
15 Ajô te va’ane Jehova duma mfa’a jôp d’atôô, ja’ane jôé Jehova, Zambe ya Israël, mfa’a ya bikôte bi mañ.
16 Bi wô’ôya bia bi so’o susu’a ya si nyô : Etôtok é bo’o be bôt be ne zôsô.
Ve me nga jô na, M’akôt, m’akôt, ngo’o ma ! bejoñolô be boya njoñ ; ya, bejoñolô be dañeya bo njoñ.
17 Woñ, a ébé, a ôlam, bi nto be wo, A môt ô to si nyô.
18 A ye bo na, nyô a mate zô’é ya woñ a ye ku ébé, a nyô a so ébé été a ye timbi ôlam : amu mimbé ya yôp mi maneya yombô, a mimbôka’a ya si nyô mi afô’ôsan.
19 Si nyô é bu’iya ne keñ, si nyô é saleya ne kpwañ, si nyô j’afô’ôsan ngu.
20 Si nyô j’aye ndembe aval ane môt a so’o bilam, a ndeñe li a li aval ane ôlañ ; a ntyamane metiñe ya été w’aye bo je adit, a j’aye ku, te fe beta kôlô si.
21 Môs ôte a ye bo na, Jehova a ye lepe beta nsamba ya ba be ne mbetane yôp, yôp été, a bejô bôte ya si nyô, si nyô.
22 A b’aye sulane be, aval ane b’asulane mimbôk ébé été, a b’aye diban nda mimbô’été ; éyoñ melu abui me lôteya, b’aye jome be.
23 Eyoñ éte ngon j’aye bo nzametan, a jôp d’aye wô’ôson ; amu Jehova ya minsamba mewosan a ye jôô mfa’a beta nkôle ya Sion, a mfa’a ya Jérusalem ; a étôto’o j’aye bo asu ya bemvendé bé.

25 1 A Jehova, ô ne Zambe wom ; m’aye bete wo yôp, m’aye kañe jôé dôé ; amu ô boya bitua bi mam, ja’ane minnôm mintyi’an, a nya mboane a benya mejôô.
2 Amu ô boya nlam avis, nlam ô mbe nlôñan ôlem ve bo ndaman, beta abeñ nda ya bejin a bo nlam ô ne momo ; w’aye bo te tame beta loñeban.
3 Ajô te ayoñe bôt e ne ngu d’aye ve wo duma ; nlame ya beangôndô meyoñ w’aye ko wo woñ.
4 Amu ô nga to ôlem mfa’a ya be nzôzoé, ôlem mfa’a ya be nyô a ne ôsame nju’u wé été, asoé mfa’a ya ôkôs, éjijin mfa’a ya ayôñ, éyoñ bita ya beangôndô be bôt bi nto aval ane ôkôs vi ajimbi akak.
5 W’aye sili zô’é ya bejine si aval ane ayôñ vôm a ne nkôt ; aval ane ayôñ d’aje’ebe amu éjijine ya nkut, nalé jia ya beangôndô be bôt j’aye silibane si.
6 Nde mfa’a ya beta nkôle nyô, Jehova ya minsamba mewosan a ye bo meyoñe me bôte mese ésulane bidi ya biôm bi ne avoñ, ésulane ya vin é ne ébiti’i si, ji ya biôm bi ne avoñ bi ne foñe ne lut, ji ya vin é ne ébiti’i si é to nya nléane.
7 Nde mfa’a ya beta nkôle nyô, a ye jian ékôpe ya ébuta’a j’abuti meyoñe me bôte mese, a ôkekep éndelé vi ayale meyoñe mese.
8 A mineya awu nnôm éto ; a Tate Jehova a ye fimi mesu mese milik ; nalé fe a ye vaa ôsone ya bôte bé, ô vase si se : amu Jehova a kôbôya de.

9 Nde d’aye jôbane môs ôte na, O lô, Zambe wongane nyô ; bi maneya yange nye, nye ke a ye nyii bia : Jehova nyô ; bi maneya yange nye, bi aye yen mvaé a vak amu nyiane wé.
10 Amu wo ya Jehova w’aye wo’ane beta nkôle nyô ; a Moab a ye tibane si vôme wé, aval ane b’atibi minkôte minkende’e bilok mendime ya mbate mebi été.
11 Nde a ye same mo mé zañe ya été, aval ane nyô a jok a same mo mé na, a jok ; ve Jehova a ye sili mebune mé si a fulan atyeñ mboane ya mo mé.
12 Nde a siliya ôleme ya meko’a môé ô ne nlôñan ôyape yôp, si , a tyame vie si akui si, a sili vie akui si, ja’an akui mbulu’ été.

26 1 Môs ôte b’aye yia jia ji si ya Juda : Bi bili nlam ô ne ngu ; a ye telé nyian ô bo ane mekak a alem.
2 Di’ane mimbé, nalé ate zôsôa ayoñ a ba’ale mbunan a ye nyin.
3 W’aye ba’ale nye mvo’é mvo’é, nyô ôsimesane vié ô tii be wo ; amu a buni wo.
4 Buna’ane Jehova nnôm éto ; amu ako’o ya melu mese e ne be Jehova, ja’ane Jehova.
5 Amu a dutuya ba be to ôyape yôp, si, nlam ô ne mbetane yôp : a sili wô si, a sili wo si akui si ; a sili wô si akui mbulu’ été.
6 Abo d’aye tibi wô si ; ja’ane mebo minzôzoé, a meda mebo ya ba be ne ôsame.
7 Zene ya nyô a ne zôsô, é ne zôsô : wo ô ne zôsô, w’aliti nyô a ne zôsô, zen.
8 Ya, A Jehova, bi maneya yange wo zene ya mintyi’ane miôé été ; nkômbane ya nsisime wongan w’akômbô jôé dôé, jôé dôé e ne ngun.
9 Me nga yi wo alu a nleme wom ; ya, m’aye jeñe wo nya njeñane a nsisime wom ô ne be ma : amu éyoñ mintyi’ane miôé mi ne si nyô, bôt be to si nyô b’aye’é zôsô.
10 Be liti’i mbia môt mvam, ve a ye bo te ye’é zôsô ; a ye bo abé si ya zôsô, a te yen éjijine ya Jehova.
11 A Jehova, wo wôé ô nto mbetane yôp, ve be ne te yen ; ve b’aye yen ntindan w’atindi mam mfa’a ya bôt, a veban ôsone nyô ; ya, nduan j’aye di’i besiñe bôé.
12 A Jehova, w’aye telé mvo’é mfa’a wongan ; amu ô boya fe mimboane miangan mise ajô dangan.
13 A Jehova Zambe wongan, bejôô befe, sa wo étam, be nga jôô bia ; ve bi aye tote jôé dôé ve amu wo étam.
14 Be wuya, b’*a*ye ke nyiñ ; be nto miñwuan, b’*a*ye ke wômô : Ajô te ô maneya jome be a jiane be, a ndaman ôsimesan ôse ya be be.
15 O fôlôya ayoñ, A Jehova, ô fôlôya ayoñ ; ô nto duma ; ô neneya minné mise ya si.
16 A Jehova, be jomeya wo nju’ été ; be nga sôé meye’elan éyoñ melepe môé me nga to be be.
17 Aval ane minga a ne abum, a kui bebé éyoñe ya biaé, a wô’ô mintaé a yône minté mié été ; nale ate bi nga to asu dôé, A Jehova.
18 Bi nga to abum, bi nga wô’ô mintaé, bi nga bo ane bi abiaé évuñulu ; bi nji nyii jôme si nyô ; nalé fe bôt be to si nyô be nji ku.
19 Miñwuane miôé mi aye veebe ; mimbime miam mi aye wômô. Ve’an ôyo a yia, mia mi atabe mbulu’ été ; amu élo’o jôé é ne aval ane élo’o ya bilok, a si nyô j’aye yô miñwuan.
20 Za’an , A bôte bam, nyi’i menda môé, a dipe mimbé miôé mi abômane wo : solé’é womien mon étun, akekui ayaa d’aye mane lôt.
21 Amu, ô lô, Jehova a so vôme wé, a zu lepe bôt be to si nyô amu abé dap : si nyô fe j’aye kuli metyi mé, te fe beta buti bôte bé be nga wôéban.

27 1 Môs ôte Jehova a ye lepe léviathan, nyo j’awulu avô, a léviathan, nyo é ne ékotekot, a nkpwaté mekône wé ô ne ayet a anen a ngu ; a ye ve wôé beta jôm a ne mañ été.
2 Môs ôte : Afupe mindi’i mi vin, yi’ane de jia.

3 Ma Jehova me ne mba'ale ya été ; m'aye sôé de mendim éyoñ ése : m'aye ba'ale de alu ba môs, jôm éziñ é za ndamane de.
4 Ayaa e nji bo be ma : ngo'o nge minsinik a biyo bi ne me ngame yat mewosan été ! me nga ye wulu be bie, me nga ye di'i bie vôme wua.
5 Nge nalé momo, wôna a bii' ngule jam, nde te a ye lat mvo'é be ma ; ya, a late' mvo'é be ma.
6 Melu ôsu Jacob a ye faa ndi ; Israël a ye sam a kui bisôsoñ ; a b'aye jalé si se a bibuma.
7 Ye a bibiya be aval ane a nga bibi ba be nga bibi be ? nge na, ye b'awôéban aval ane ñwôane ya ba
be nga wôébane be be ?
8 Abime éziñ, éyoñ w'alôme be be ke, w'asuñe mam be be ; a vaaya be a mbia nkutan évuñulu wé môse ya évuñulu ya mfa'a jôp d'atôô.
9 Ajô te abé ya Jacob d'aye jamban amu jam été, a bibuma bise ya mvaan a vaa nye abé bi ne na : a bo meko'o mese ya autel aval ane bifôfôte meko'o bi ne ntya'ane bifuse bifus, nalé ate Beastarté a bengunemelane ya kañe jôp bi aye bo te beta tebe.
10 Amu nlam ô mbe nlôñan ôlem ô nto étam, ô nto étaba'a é ne élik a nli'an, aval ane fé : vôm ate mon ényaka a ye di, a vôm ate a ye bômbô si, a di mintya ya été.
11 Eyoñ minteme ya été mi vieleya, mi aye bu'i ; binga b'aye so, a bo'é mie nduan ; amu bôte bete be ne fe'e momo ; ajô te nyô a nga té be a ye bo te ko be éngôgo, a nyô a nga kômône be a ye bo te liti be mvam.
12 Môs ôte a ye bo na, Jehova a ye kpwaé bibuma bié ataté ndône ya Osôé akui ôtôñ Egypte ; a b'aye kôane mia wuwua wuwua, A mia bone be Israël.
13 Môs ôte a ye bo na, beta toñ a ye loñeban ; a ba be nga ye jañe si ya Assyrie b'aye so, a ba be nga to ñwuane fé si ya Egypte ; a b'aye kañe Jehova mfa'a ya beta nkôl a ne étyi, Jérusalem.

28 1 Ngo'o couronne mebune ya beso'o bilam be Ephraïm, a mvielane same ya étôto' abeñe jé, ñwô ô ne nlô mbi'ili ya afo'o yôpe ya ba b'aso'o vin !
2 O lô, Tate a bili nyô a ne éwôlô a ngu ; aval ane nkulu meta'a, ôkôs vi andaman, aval ane nkulu ya biwôlô mendim bi abo ndôn, a ye wua si akui si nyô a wo wé.
3 Couronne mebune ya beso'o bilam be Ephraïm j'aye titibane mlebo si :
4 a mvielane same ya étotô' abeñe jé, ñwô ô ne nlô mbi'ili ya afo'o yôp, w'aye bo aval ane étôtôlô ébuma figue ya ôsu, te yen ésep é za kpwa'an ; nje éyoñ nyô a lôbô je a yene je, éyoñ é ngenane wo wé été, a di je.
5 Môs ôte Jehova ya minsamba mewosan a ye bo couronne ya étôtok, a abeñ édima mbote ya nlô, mfa'a mebuka'a ya bôte bé ;
6 a nsisime ya nya ntyi'ane mejôô be nyô a tabe éto ya tyi'i mejô, a ngu be ba b'atindi mewosan me bulan mvus mfa'a ya mbé akak.
7 Ja'ane bana b'andembe a vin, a tyabetan a binyunyui bi ne ngu ; prêtre ba nkulu mejô b'andembe a binyunyui bi ne ngu, vin é maneya mine be, b'atyabetan a binyunyui bi ne ngu ; b'akop ñyenan b'ayene mam, b'akolé ôba' éyoñ b'atyi'i mejô.
8 Amu betawôlô bese be jaéya a bendôlô a mvin ne lut ! nalé te ke vôm a ne mfuban.
9 Beza a ye ye'ele ñyeman ? a beza a ye ve ngule na, be wô'ô mbañete ôte ? ye ba be tyiya menyañ, a be ndôme vase mebé ?
10 Amu é ne na, ñye'elan ñye'elane yôp, ñye'elan ñye'elane yôp ; nnoñ nnoñe yôp, nnoñ nnoñe yôp, tyôtyoé va, tyôtyoé valé.
11 Momo, ve a ye kobô bôte ba a bôte ya biye'ane biyaé a nkobô mfe ;
12 mbe bete a nga jô na, Awo'an nde di, va'ane nyô a ne atek, awo'an ; a ñwômôlane nyô ñwô wu : ve be nga bene wôk.
13 Ajô te njôane Jehova w'aye bo be na, ñye'elan ñye'elane yôp, ñye'elan ñye'elane yôp ; nnoñ nnoñe yôp, nnoñ nnoñe yôp ; tyôtyoé va, tyôtyoé valé ; nalé b'aye ke, a ku mvumvua, a bu'i, a timbi ôlam, a nyoñeban.
14 Ajô te vô'ôlan njôane Jehova, A mia bekpwe'ele, mia mi ajôô bôte ba be ne Jérusalem :

15 Amu mi maneya jô na, Bi boya élat a awu, a bi maneya lat ñbwa a Sheol ; éyoñ ébubua j'amialan ane ndôn j'aye lôt, j'aye bo te zu be bia ; amu bi maneya bo minsos vôme wongane ya sobô, a bi maneya sobô minale si :
16 ajô te avale di nde Tate Jehova a jô, na, O lô, m'abôé ako'o Sion e bo mbôka'a, ako'o be nga ve'ele, édime ako'o ya jua é ne mbô'an ngu : nyô a buni a ye bo te ke avô.
17 A m'aye bo nya ntyi'ane mejôô nkole ya nlima'a, a zôsô atyi étyé b'asôane de biôme zôsô ; a meta'a m'aye vaa asoé ya minsos, a mendim m'aye yandane vôme ya sobô.
18 Nde élate jenan a awu j'aye tyamban, a nlatan ñbwa wônan a Sheol w'aye bo te tabe ; éyoñ ébubua j'amialan ane ndôn j'aye lôt, éyoñ éte j'aye tibi mia mebo si.
19 Alôt ese j'aye lôt, j'aye bi mia ; amu j'aye lôt metyé mese, a môs a alu : a ñwô'ane ya mbañete w'aye bo te ke jam afe ve angôndô.
20 Amu na, énoñ é ne étun, a dañ nté môt a ne same nyôl été ; a mfinga ô ne ndame tyôtyoé a dañ abime môt a ne vute wô nyô.
21 Amu Jehova a ye kôlô si aval ane a nga kôlô si nkôle Peratsim, a ye yaa aval ane a nga yaa mbi'ili ya Gabaon ; nde te a ye bo ésaé jé, éye'an ésaé jé, a bo mboane wé, éye'an mboane jé.
22 Ajô te éyoñe ji, te boane bekpwe'ele, mengata'a menan me za boban ngu ; amu me wô'ôya ntyi'ane ya njaan ô so'o be Tate, Jehova ya minsamba mewosan, w'aye kui si se.
23 Ke'ane melo, a wô'ô tyiñe jam ; vô'ôla'an, a wô'ô nkobô wom.
24 Nyô a senane si na, a bé mvoñ, ye a senane melu mese ? ye a fa'a si jé a bune je melu mese ?
25 Eyoñ a maneya jéé je, ye a bo te wua nielle été, a miase cumin, a futi nlisi minnoñ, a bé orge ngume vôme wé, a épeautre éwome ya été ?
26 Amu Zambe wé a lepe nye zôsô, a ye'ele nye.
27 Amu be ne te tya'a nielle a jôm é ne akap, nalé fe be nji bi'iti nka wagon cumin yôp ; ve b'atya'a nielle a ntum, a cumin a olé.
28 B'ako'o mvoñe ya bo fembé ; amu a ye bo te tya'a je melu mese : nalé fe ja'an nka ya wagon wé a bikabela bié bi atyamelane je, ve a nji ko'o je.
29 Mboan ôte fe w'aso be Jehova ya minsamba mewosan, nnye a ne étua jôm mfa'a ya mbôndane fek, a nyô a dañ mfa'a ya ñyemane mam.

29 1 A, Ariel, Ariel, nlam vôm David a nga tabe nkan ! beta'an mbu mbu yôp ; befête be tôba'an :
2 éyoñ éte m'aye liti Ariel njuk, a du a miñyôn bi aye bo ; nde a ye bo mfa'a wom ane Ariel.
3 A m'aye vule minkane ya bômane wo ne kpwok, a dili wo bita a bewosan be nga telé bité biap, a m'aye bete wo aleme ya dili wo ngame yat.
4 Nalé w'aye silibane si, a w'aye kobô nkobô ô so'o si été, a nkobô wôé w'aye bo nsilane si ô so'o mbulu' été ; nde tyiñe jôé j'aye bo ane tyiñe nyô a bili kôn, é so'o si été, a nkobô wôé w'aye kobô ôfôfoé ô so'o mbulu' été.
5 Ve abui besiñe dôé d'aye bo aval ane ônyenyama mbuluk, a abui bôte ya angôndô aval ane bivua bi ayele : ya, d'aye bo a temetem, éyoñe jijia.
6 Jehova ya minsamba mewosan a ye lepe nye a ndum mveñ, a mfô'ôsane si, a beta éduñ, a ôlende a ôkôs, a nkaba'a ya nduan j'adi'i.
7 Nalé beta nsamba ya meyoñe mese m'awosan Ariel, ma mese m'awosane nye a ôlemevié, a ndeñele nye, a ye bo aval ane biyeyem, ñyenan môt a yen alu.
8 A ye bo aval ane éyoñ môt a wô'ô zaé a yem biyeyem, a lô na, a ja'ak ; ve a vee ôyo, a koé na, nsisim w'*a*bili ke jôm : nge aval ane éyoñ môt a wô'évé a yem biyeyem, a lôna, a nya'ak ;ve a vee ôyo, a koé na, a nto atek, a nsisime wé w'ayi jôm : nalé ate beta nsamba ya meyoñe mese a ye bo, ma m'awosane beta nkôle Sion.
9 Tama yangan a semé ; yenan mvaé jenan a bo mindindim : b'asok, ve sa a vin ;b'atyabetan, ve sa a binyunyui bi ne ngu.
10 Amu Jehova a sôéya nsisime ya ôyo melom be mia, a dibeya fe mise menan, bekulumejô ; a butiya fe minlô mienan, beyene mam.

11 Nalé ñyenan ôse ô nto mfa'a wônan aval ane mejô ya kalate a ne ndiban, nnye bôt b'ave nyô a yeme lañ, be jô'ô na, M'aye'elane wo ô lañ ; nye ke na, Me se ngule ya lañ, amua ne ndiban :
12 a b'ave nyô a ne te yeme lañ kalate ate, be jô'ô na, M'ayele'elane wo ô lañ ; nye na, Menji yeme lañ.
13 Ane Tate a nga jô na, Amu bôte ba b'azu me bebé, a b'awumu me a anyu dap a biyaébiap, ve be maneya vaa minlem miap ôyap be ma, a nkoan b'ako me woñ ô ne atiñe ya bôt nde be nga ye'ele be ;
14 ajô te, ô lô, m'aye tame ke ôsu a bo mboane ya semé bôte ba été, ja'an mboane yasemé a étua jôm ; a ñyemane mame ya mimfefe'e miap w'aye jañ, a fe'e ya bôte bap be ne ntye j'aye bo nsolan.
15 Ngo'o ba b'asolé Jehova mbôdane fe'e wop ôyap, a mimboane miap mi ne dibi été, ab'ajô na, Za a yene bia ? a za a yeme bia ?
16 Mi akôñelane mam bubutu ! Ye mmé meviek a ye yené aval ane étek ; ane jôm é ngaboban j'aye jô ajô nyô a nga bo je na, A nji bo ma ; nge jôm é nga kômban j'aye jô ajô nyô a nga kôme je na, A ni bi fek ?
17 Ye a nji bo na, ôyôme mon nté ô ngenan, wôna Liban a ye veñesan afup d'ayô bibuma,a afup d'ayô bibuma d'aye yené aval ane afan ?
18 Môs ôte mindôndo'o mi aye wô'ô mejô ya kalate, a mise mindindim m'aye yen, vôm me mbe ndim a dibi.
19 Ba be ne bivôvoé minleme fe b'aye nene mva'a map be Jehova, a minzôzoé mi ne bôtété mi aye va'a be Nyô ya Israël a ne Etyi.
20 Amu nyô a ne angôndô a bobane momo, a nkpwe'ele a man, a ba bese b'amombômboanabé b'atyi'iban ;
21 ba b'ave môte na, a nyoñe mekua ajô dé, a lame nyô a bam abé mbé akak, ôlam, avôône zôsôa môt a jôm é ne momo.
22 Ajô te avale di nde Jehova, nyô a nga kôté Abraham, a jô mfa'a ya nda bôte Jacob, na :Jacob a ye bo te wô'ôson éyoñe ji, nalé fe éyoñe ji asu dé d'aye bo te yelekan.
23 Ve éyoñ a yene bone bé, mboane ya mo mam, zañe jé, b'aye telé Nyô ya Jacob a neEtyi, étyi, a ko Zambe ya Israël woñ.
24 Nalé fe ba b'akop mfa'a ya minsisim b'aye bi fek, a ba b'akobô menyiñ b'aye nyoñ ñye'elan.

30 1 Ngo'o bon b'aben njôan, nalé Jehova a jô, b'abôndé fek, ve sa be ma ; a b'abo élat, ve sa be Nsisime wom, nde te b'aye kô'ôlan abé, abé afe yôp ;
2 b'akôlô si na, be lumbu mfa'a ya Egypte, a be nji sili jôm anyu dam ; a ke ve bebien ngu ngule ya Pharaon été, a ke sobô éjjine ya Egypte si.
3 Ajô te ngule Pharaon j'aye bo mia ôson, a asoé éjijine ya Egypte si d'aye bo mia nzametan.
4 Amu bivete biap bi ne Tsoan, a minlôme miap mi kuiya Hanès.
5 Be bese b'aye wô'ôson amu bôt be se ngule ya volô be, be nji bo mvolan nge meyak, ve ôson, nalé fe bijô.
6 Mbe'e ya betite ya Sud.
B'alôte si ya njuk a mintaé nlem, vôm ngal ñbweñbwem a ñbweñbwem bi aso, akpwe nyo ya nduan j'ayele, b'abe'e akume dap bitule bitoñe bijakase yôp, a bidima bi biôm biap bitute ya bechameau yôp, be kele' be bôt b'aye bo te volô be.
7 Amu Egypte a volô momoa mvolan, a wu ô ne te kui vôm : ajô te me maneya loene nye na, Rahab nyô a tabe si ne mieñ.
8 Eyoñe ji kelek, tili'i de jôme ya tili été, mise map me lô, a tili de kalate été, nde te d'aye tabe jôme ya biyoñ bi azu, nnôm éto a nnôm éto.
9 Amu be ne bôt b'aben njôan, bone ya minsos, bon b'abene wô' atiñe Jehova ;
10 b'ajô beyene mame na, Te yenan ; a jô bekulu mejô, Te kulane bia mam me ne zôsô, kobane bi bikôkone mejô, kula'ane mame ya medu'an,
11 kôla'ane zen, yala'ane feñ a lil'i zen, bo'ane na, Nyô ya Isarël a ne Etyi a man asu dangan.
12 Ajô te avale di nde Nyô ya Israël a ne Etyi a jô, na, Amu mi abiasé njôane wu, a buni ékpwe'ele a mboan ékotekot, a ye'ebe mam mete ;

13 ajô te abé te d’aye bo mia aval ane vôm a ne mintyek a ye’e ku, a vus mfa’a ya aka’ e ne ôyape yôp, mbu’ane ya été w’akui a temetem ne bim !
14 Nde a ye bôé de aval ane vie’e ya mmé meviek vi abôlé, a bôé de bifase bifas, te li’i jôm ; nalé ate b’aye bo te yen éfangeñelé bifase bite été, nje be ne nyoñe je nduane di, nge biete mendim anjeñ.
15 Amu avale di nde Tate Jehova, Nyô ya Israël a ne Etyi, a jô, na, Mi aye nyiñ nge mi aye bulan a wo’an ; ngule jenan j’aye bo nge mi atabe ne mieññ a buni. Ane mi nga ben :
16 ve mi nga jô na, Momo, amu bi aye tup bi bete bikabela yôp ; ajô te mi aye tup : a na, Bi aye wulu biôm bi amate avô ; ajô te ba b’atôñe mia b’aye wulu avô.
17 Bôte toyini b’aye tupe bisisia ya môte wua ; mi aye tupe bisisia ya bôte betan ; akekui mi aye li’i ane ndem abôbône beta nkôle yôp, avale fe ane nlinga nkôle yôp.
18 Ajô te Jehova a ye yange, nde te a ye bo mia mvam ; ajô te fe a ye betebane yôp, nde te a ye ko mia éngôngo : amu Jehova a ne Zambe ya nya ntyi’ane mejôô ; ébotan a ba bese b’ayange nye.
19 Amu bôt b’aye tabe Sion été mfa’a ya Jérusalem ; w’aye bo te beta yi du ; a ye fo’o bo wo mvam éyoñ tyiñe jôé j’ayôn ; éyoñ a ye wôk, a ye yalane wo.
20 Nde a kôsa bo Tate a ve mia bidi ya ékpwe’ele a mendime ya njuk, ve beye’ele bôé b’aye bo te beta bo wo nsolan, ve mise môé m’aye yene beye’ele bôé ;
21 A melo môé m’aye wô’ô tyiñ é kobô’ô wo mvus, é jô’ô na, Zene nyô, wula’an été ; éyoñ mi ayale mbo nnôm, a éyoñ mi ayale mbo nga.
22 Nde mi aye ndaman argent mi nga yañe bengunemelane bôé be ne minkpwelan, a or mi nga beté bengunemelane bôé be ne minyeman : w’aye wua bie fé ane jôm é ne mvin ; w’aye jô je na, Kôlô’ô va.
23 Nde a ye noo mveñ mfa’a ya mvoñe jôé, nje éte w’aye bé si ; a ve bidi bi aso ñyôane ya si, a b i aye bo mvaé a abui. Môs ôte biyeme biôé bi aye di beta miñyanebe été ;
24 nalé fe beyôm binyaka a bitoñe bijakas bi asenane si bi aye di bidi bi ne zam, be maneya se’ese bie a ésobelé a éba’a mesôñ.
25 Atôñ a asôé mendim bi aye bo beta nkôl ase a ne ôyape yôp, a nkôl ôse ô ne ôyape yôp, yôp, môse ya beta ñwôane bôt, éyoñ menda b’amombô m’aku.
26 Nalé éfufup ngon j’aye bo aval ane éfufupe jôp, a éfufupe jôp j’aye bo mebime zañbwa, aval ane éfufupe ya môse zañbwa, môs Jehova a tiñeti mbalane ya bôte bé, a yete mba’a ya aveñe dap.
27 O lô, jôé Jehova d’aso ôyap, d’ayôñ a ñyaane wé, e to afip ôtita d’abete yôp été : biyaé bi ne ayaa ne lut, a ôyeme vié ô ne aval ane nduan j’adi’i ;
28 mvebe wé ô ne aval ane ôsôé vi akui ndôn, vi akui nné tyiñ, mfa’a ya se’ese meyoñ a ése’ese ya njañan : a kanda j’ave bôt ékop j’aye tabe mintyetye’e meyoñe me bôt été.
29 Mi aye yia jia aval ane alu b’aba’ale fête é ne étyi, a bo meva’a nlem, aval ane éyoñ môt a wulu a bili mfañ a ke beta nkôle Jehova, a ke Ako’o ya Israël.
30 A Jehova a ye bo étôto’o tyiñ jé na, be wô’ô je, a liti mbibane ya wo wé, a ayo’o ya ayaa dé, a nkaba’a ya nduan j’adi’i, a nkulu, a ôkôs, a meta’a.
31 Amu mon Assyrien a ye fô’ôban amu tyiñe Jehova ; a ye bibi nye a ntume wé.
32 A mbiban ôse ya ntum ô ne ntelan, ñwô Jehova a ye bibi nye wô, w’aye boban a fulane tyiñe mengom a memvet ; nde fe a ye wosane be mewosan été a mvômôlane ya wo wé.
33 Amu Topheth éziñ a ne nkôman a so melu kôa ; ya, a nto nkôman mfa’a ya njô bôt ; a boya nye édok a anen ; avise ya été e ne nduan a nja’a abui ; mvebe ya Jehova, aval ane ôtôñe ya soufre, w’abo’é nye.

31 1 Ngo’o ba b’alumbu a ke Egypte, a jeñ mvolan, a ye’ebe bikabela, a tabe bewagon ya bita mebun amu be ne abui, a bôt b’awulu bikabela yôp amu b’adañ ngu, ve be ne te lôbô mfa’a ya Nyô ya Israël
a ne Etyi, nalé fe te jeñe Jehova.
2 Ve nnye fe a ne fek, a ye fe zu abé, a beta loene mejô mé na, me bulan, ve a ye kôlô si nda bôte ya
bebo mam abé ngame yat, a mvolane ya ba b’abo mbia be mam ngame yat.

3 Nde Beégyptien be ne bôt, a sa Zambe ; a bikabela biap bi ne minsôn, a sa nsisim : a éyoñ Jehova a ye same wo wé, nyô a volô a ye kolé ôbak, a nyô a yen mvolan a ye ku, be bebaane, a b'aye jañe bese mfula'ane.
4 Amu avale di nde Jehova a jô ma, na, Aval ane ñbweñbwem a étoñ ñbweñbwem j'anyé mbime tite wé yôp, nge be loene jama beba'ale mintômba be zu wosane je, j'aye bo te fô'ôban a tyiñe jap, nge sili ébiene si amu zô'é jap : aval été Jehova ya minsamba mewosan a ye sis a zu wosan beta nkôle Sion yôp, a nkôle ya été yôp.
5 Aval ane anon d'afebele bone yôp, aval été Jehova ya minsamba mewosan a ye kame Jérusalem ; a ye kame nye a nyii nye, a ye lôte nye yôp a ba'ale nye.
6 Kôñela'an, mi bulane be nyô mi maneya ben njôane wé mbia mbenan, A bone be Israël.
7 Amu môs ôte môt ase ya be be a ye wua bengunemelane bé ya argent, a bengunemelane bé ya or, fé, mbe bete mo menan mebien me maneya bo mfa'a wônane na, mi bo abé été.
8 Nde mon Assyrien ate a ye ku a nkpwaé mekôn, sa wu ya môt ; a nkpwaté mekôn, sa wu ya bôt, w'aye di nye : a ye mate nkpwaté mekôn, a bendômane bé b'aye bo ésaé belo.
9 Ako'o dé d'aye lôt amu ajô ya angônda woñ, a bivete bié bi aye fô'ôban amu ndem, nalé Jéhova a jô, nyô nduane jé é ne Sion été, a mbe'e nduane wé ô ne Jérusalem été.

32 1 O lô, njô bôt a ye jôô a zôsô, a bivet bi aye jôô a nya ntyi'ane mejôô.
2 Nde môt a ye bo aval ane vôme ya sobô mfa'a ya évuñulu, a aval ane asoé mfa'a ya ôkôs, aval ane atôñe mendim vôm a ne nkôt, aval ane éjijine ya beta akok mfa'a ya si j'ate'e bôte nyô.
3 A mise me ba b'ayen m'aye bo te bo bijujuk, a melo me ba b'awôk m'aye vô'ôlô.
4 A nleme ya ba be ne ôjeja'a w'aye bi ñyeman, a ôyeme ya ba b'akobô étye'ebe vi aye bo nkômane ya kobô ne sañesañ.
5 Akut d'aye bo te beta lobane na, éwôlô, nge mfôfom ô totebane na, ô ne nkekap.
6 Amu akut d'aye kobô mam me akut, a nleme wé w'aye bo mbia be mam, mfa'a ya bo mame ya ndamane bityi, a mfa'a ya kuli mejô me ne nkoban a tele Jehova ngame yat, mfa'a ya ve nsisime ya nyô a wô'ô zaé éwôwôlé, a bo na, jôme ya nyuane ya nyô a wô' évé é man.
7 A biôm mfôfom w'abo bie bisaé bi ne abé : w'abôndé mbia mefek mfa'a ya jiane bivôvoé bi bôt a mejô minsos, ja'an éyoñ nyô a ne ôsame a kobô zôsô.
8 Ve nyô a ne éwôlô a bôndé mam me ne biwôlô ; a ye fe ke ôsu mam me ne biwôlô été.
9 Kôla'ane si, mia binga mi to si te bo ésaé, a wô'ô tyiñe jam ; mia begone be binga mi ne njem, ke'ane melo mfa'a ya nkobô wom.
10 Amu mi aye yen njuk ngum mbu a melu mefe yôp, mia binga mi ne njem ; amu nyoñane bibuma mindik w'aye bo momo, nkôan w'aye bo te kui.
11 Fô'ôba'an, mia binga mi to si te bo ésaé ; wô'an njuk, mia mi ne njem ; va'ane mengômesan, a bo soé, a jaé minkuta mengeteñe menan.
12 B'aye kute metôé ajô mbamba mefup, a ajô mindi'i mi awum.
13 Biyo a minsinik bi aye yametane si ya bôte bam ; ya, mfa'a menda mese ya mevak, nlame ya meva' été.
14 Amu beta nda njô bôt a ye li'i te bôt ; nlam ô ne bôt abui w'aye bo élik ; nkôl a nda b'amombô bi aye bo mimfu nnôm éto, bijakase ya fé bi va'a mie, a mimbam mi ja'a été ;
15 akekui Nsisim w'aye sôébane be bia ô so'o yô, a fé j'aye bo afup bibuma, a afup bibuma d'aye yené ane afan.
16 Eyoñ éte nya ntyi'ane mejôô a ye tabe fé été ; a zôsô a ye bi éto afup bibuma été.
17 A ésaé zôsô a bo j'aye bo na, mvo'é ; a jôm zôsô a ve na, évôvoé a mbamba mebun nlem nnôm éto.
18 Nalé bôte bam b'aye tabe évôvoé éto, a bitaba'a bi ne mvo'é, a mevôme ya awo'an me ne ne mieñn.
19 Ve meta'a m'aye bo éyoñ afan d'aye ku ; a nlam w'aye silibane si ne vulut !
20 Ebotan a mia, mi amias fefele mendim mese, a kuli mebo me nnôm ényaka a éjakas me ke wulu.

33 1 Ngo’o wo w’ajian, a ô nji jaaban ; a bo njoñ, be te joñolô wo ! Eyoñ w’aye jô’é njian, w’aye jaaban ; a éyoñ w’aye mane mboan njoñ, b’aye joñolô wo.
2 A Jehova, liti’i bia mvam ; bi maneya yange wo : wo, bo’o wo wongan tyé ése, a nyiane wongan éyoñe ya njuk.
3 Meyoñe me bôt m’atup a zô’é ya éndundumba ; meyoñ m’atyamelan éyoñ w’anyokane tetele.
4 B’aye kôane jôm mi asa aval ane minkôñ mi akôan : bôt b’aye yôô je yôp aval ane bitanda’a bi ayôô.
5 Jehova a ne mbetane yôp ; amu a to yôp été : a jaléya Sion a nya ntyi’ane mejôô a zôsô.
6 Mam m’aye yem ngu melu ô to, abui nyian d’aye bo, fek, a ñyeman : wôñe ya Jehova ô ne édima jôme jôé.
7 O lô, biwôlô bi bôte biap bi ayôn atan ; minlômane ya mvo’é mi ayi mbia du.
8 Mimfaka mi nto bilik, môt a lôte mezen a se fe : nsiñ a tyameya élat, a biaséya minlam, a ne te
semé môt.
9 Si j’ayôn a tek ; Liban a nto te fek a viele ; Saron a nto aval ane nkôte si ; a Basan ba Carmel b’akutane mekaé map.
10 Eyoñ ji m’aye kôlô si, nalé Jéhova a jô ; éyoñe ji m’aye nyokane tetele ; éyoñe ji m’aye betebane yôp.
11 Mi aye nyoñ abume ya bivua, mi aye biaé bikumba’a : mvebe wôan ô ne nduan j’aye di’i mia.
12 A meyoñe me bôt m’aye bo aval ane mindi’an b’adi’i bifôfôte meko’o nduan, aval ane biyo bi atyi’iban, bi adi’iban nduan été.
13 Mia mi ne ôyap, wô’ane jam me maneya bo ; a mia mi ne bebé, meman ngule jaml.
14 Bebo mam abé be ne Sion b’ako woñ ; benyeñenyeñe be maneya bi ba be ne te Zambe : za ya be bia a ne ngule ya tabe vôm nduan j’adi’i é né ? Za ya be bia a ne ngule ya tabe vôm mindi’ane ya nnôm éto mi né ?
15 Nyô a wulu mvo’é, a kobô zôsô ; nyô a biasé ma’an m’aso mimfitan b’afite bôte si, nyô a samese mo a bo te nyoñe tañ b’akuse nye, nyô a dipe melo a bo te wô’ ajô metyi, a dipe mise mé me bo te fombô abé :
16 nnye ate a ye tabe vôm a nembetane yôp ; aleme ya mekok d’aye bo vôme wé ya kam émien ; bidi bié bi aye vebane be nye ; mendime mé m’aye fo’o bo été.
17 Mise môé m’aye yen njô bôt aval ane abeñe dé e né : m’aye yene si j’ake ôyap.
18 Nleme wôé w’aye ke w’asimesan angônda jam ate : Nyô a nga lañ akume ya taxe, nyô a nga ve’e de kop a ne vé ? nyô a nga lañe menda b’amombô a ne vé ?
19 W’aye bo te yen ayo’o bôt ete, bôt be ne édo’o nkobô ô se ngule ya yem, a éye’an nkobô ô se ngule ya wôk.
20 Fombô’ô Sion, nlame ya benya bisulane bangan : mise môé m’aye yene Jérusalem étaba’a é ne ne mieñ̃, nda éndelé j’aye bo te vas, mefana’a ya été m’aye bo te tébane si nnôm éto, nalé fe minkole ya été, te ke wua w’aye téban.
21 Ve vôme ate Jehova a ye tabe be bia a étôto’o jé, vôme ya asôé a atôñ bi ne ndam, valé te ke bial w’aye ke a bingap, nalé fe te ke abeñe miel d’aye lôte vôm ate.
22 Amu Jehova a ne ntyi’i mejô wongan, Jehova a ne mve metiñe wongan, Jehova a ne njô bôte wongan ; nnye ate a ye nyii bia.
23 Minkole mi éfunga miôé mi nto mintian ; be nji bo ngule ya yemete tine ya akône dap, be nji bo ngule ya sam éndelé : éyoñ éte akume ya beta nsaane biôm e nga kaban ; mimbôbô’ô mi nga nyoñ akum ete.

24 A môt a to été a ye bo te jô na, M'akon ; bôt be to été b'aye jamban mbia be mam map.

34 1 Za'ane bebé, mia meyoñ, mi wôk ; a mi vô'ôlô'ô, mia meyoñe me bôt : si é wô'ôk, a biôm bi ajaé été ; si nyô, a biôm bise bi aso été.
2 Amu Jehova a bili ñyaan mfa'a ya meyoñe mese, a yaa nsamba mewosane wop ôse : a jianeya be ne meñ, a veya be mfa'a b'aye wôéban.
3 Ba ya be be b'awôéban b'aye fe wuabane fé, a mbia ényume ya mimbim miap a ye kui ; a beta minkô b'aye nyeme a metyi map.
4 Nde nsamba ôse ya yôp w'aye nyeme, a yôp d'aye vuluban aval ane mvulane kalate ; a nsamba wop ôse w'aye viele, aval ane kaé j'aviele a koo ndik, aval fe ane mvielane kaé w'akoo élé figuier.
5 Amu nkpwaté mekône wom ô nyuya yôp été ne tubuk ! tame yen, w'aye sise be Edom, a be bôt me nga yo'é, mfa'a ya ve melep.
6 Nkpwaté mekône Jehova ô jaéya metyi ne lut, ô boya mvim a mevoñ, a metyi me bone mintômba a bikela, a avoñe mimbañe mi ôtame ya beyôm mintômba ; amu Jehova a bili ntyi'ane biôm mfa'a ya Botsra, a beta ñwôâne biôm si ya Edom.
7 Nde beyôm benyat b'aye sis, ba be be, a binyaka ba be beyôm binyaka : si jap j'aye so'o metyi,
a mbulu'u wop w'aye jaé a avoñ.
8 Amu Jehova a bili môse ya akuna'a, mbu ya ma'an amu ajô ya Sion.
9 Atoñe ya Edom d'aye veñesan ôtu, a mbulu'u ya été w'aye veñesane soufre, a si ya été j'aye bo ôtu vi ayôñ.
10 J'aye bo te dimban alu nge a môs ; ôtita ya été vi aye bete yôp nnôm éto ; j'aye li'i ne sangañ ataté miaé wua akui miaé mbok ; te ke môt a ye lôte je nnôm éto a nnôm éto.
11 Ve ngôkoé a ngôm bi aye bi je : a akuñ a éñbwañ bi aye tabe été : a ye limi je nkole ya nzameta'ane yôp, a ve'e je a nkol ô tii akok, é bo te ke jôm été.
12 B'aye loene benya bôtô ya été be zu jôô ayoñ, ve te ke môt a ye bo wôé ; a bivete bié bise bi aye bo momo.
13 Biyo bi aye faa beta menda bejô bôt été, sas a ndôé bi aye faa aleme ya été ; j'aye bo étaba'a bitumba, nseñe ya beéngutu.
14 A betite ya fé be to nkôte si b'aye tôbane mekamenyañ, a ékela ya fé j'aye loen awoso dé ; ya, beta kôkô tite ya alu a ye tabe wôé, a yen émien vôme ya wo'an.
15 Vôm ate nyo j'ayôô j'aye bo jenga dé, a biaé metyi, a tyek, a kôane bon éjijine jé si ; ya, vôm ate abam d'aye sulan, ngal ase ya été ba nnôm.
16 Jeñan mfa'a ya kalate Jehova, a lañ : te ke jia ya été j'aye bo momo, te ke ngal a ye jeñ nnôme wé ; amu anyu dam, nde e veya atiñ, a Nsisime wé, ñwô ô kôaneya be.
17 Nde a wuaya asimba ajô dap, a wo wé ô maneya kape be je a nliman nko : b'aye bi je nnôm éto ; b'aye tabe été ataté miaé wua akui miaé mbok.

35 1 Fé a si é ne nkôt bi aye yen mvaé ; a nkôte si w'aye vak, a kuli sam aval ane élo'o sam.
2 W'aye dañe sam abui, a vak ja'an a mevak a ñyiane bia ; étôto'o ya Liban j'aye vebane be wô, a édima ya Carmel a Saron : b'aye yen étôto'o ya Jehova, édima ya Zambe wongan.
3 Va'ane mo me ne ate'e ngu, a yemete meboñ me ne bibôbot.
4 Jô'ane ba be ne woñe minleme na, Bo'an ngu, te koane woñ : mi lô, Zambe wônan a ye zu a mekuna'a, a ma'ane ya Zambe ; a ye zu a nyii mia.
5 Eyoñ éte mise mindindim m'aye kuiban, a melo mindôndok m'aye yombô.
6 Eyoñ éte mbôbô'ô w'aye tyele si aval ane nnôm nkok, a ôyem mvumvuk vi aye yia bia ; amu mendim m'aye vame fé été, a atôñ d'aye kui nkôte si.

7 A nsele'e w'angemban w'aye bo ébata, a si j'awô'évé j'aye bo menjeñe mendim : éto bitumba, vôm bi nga bo bi bômbô'ô, j'aye bo nkaé, a fulan mbôñ akpwaé a ôviyaé.
8 A mfaka w'aye bo woé, a zen, a jaye lobane na, Zene ya étyi ; jôm é ne mvin j'aye bo te lôt été ; ve
j'aye bo mfa'a ya ba be ne nkôtan : belôte zen, j'a'ane mekut, b'aye bo te kop été.
9 Te je ñbweñbwem j'aye bo wôé, nalé fe te ke ébibi tit éziñ j'aye bet été ; b'aye bo te yené woé ; ve ba be ne nkôtan b'aye wulu été :
10 a minkôtane mi bôte ya Jehova mi aye bulan, a zu Sion a ñyiane bia ; a ava'a ya nnôm éto d'aye tabe minlô miape yôp : b'aye bi mefôn a mevak, a ôlun a nsôan abuk bi aye mate.

36 1 A nga bo na, mbu awôm a nyini Ezéchias njô bôt a nga jôô, ñwô Sanchérib njô bôte ya Assyrie a nga zu kui bita minlam mise ya Juda mi mbe nlôñan alem, a nyoñe mie.
2 Ane njô bôte ya Assyrie a nga lôme Rabschaké akôlô Lakis ake Jérusalem be Ezéchias njô bôt a beta nsamba mewosan. Ane a nga tebe mfôme zene mendim ébata ya akôé, nje é ne mfaka ya nseñ mfubu biôm.
3 Eyoñ éte Eliakim mone Hilkija, njôô ya bôte ya nda njô bôt, a nga kui vôm a nga to, ba Schebna ntilil bekalate, a Joach, mon Asaph, mba'ale mintiliane ya ayoñ.
4 Ane Rabschaké a nga jô be na, Katan Ezéchias éyoñe ji na, Avale di nde beta njô bôt, njô bôte ya Assyrie, a jô, na, Za aka'a mbunan w'atabe de mebun di ?
5 M'ajô na, mbôndane fe'e wôé a ngu mfa'a ya bita bi ne ve mejô me ne zesé : éyoñe ji za w'atabe nye mebun, ane ô maneya ben njôane wom ?
6 Tame yen, w'atabe ntume ya ntusan nkaé wuna mebun, ô ne na Egypte, ñwô ôte, nge môt a ye'ebe wô, w'aye nyine wo wé été, a tupe wô : nalé Pharaon njô bôte ya Egypte a né, mfa'a ya ba bese b'atabe nye mebun.
7 Ve nge w'ajô me na, Bi atabe Jehova Zambe wongan mebun : ke nnye ate le, nnye Ezéchias a maneya vaa bito bié ya bikôndô'ô yôp, a beautel bé, a maneya fe jô Juda a Jérusalem na, Mi aye kañ asu autel nyô ?
8 Ajô te éyoñe ji, m'aye'elane wo na, ô ve tate wom njô bôte ya Assyrie biban, wôna m'aye ve wo bikabela betoyini bebaé, nge mfa'a wôé ô ne bo ngule ya telé bewulu été yôp.
9 O ne ngule ya kôñelan asu mfa'a mfe aya, mfa'a ya évete jia ya bebo bisaé be tate wom b'adañe tyôtyoé, a tabe Egypte mebun mfa'a ya yene bewagon ya bita a bewulu bikabela yôp ?
10 Ye me soya éyoñe ji te Jehova, a zu wosane si nyô a jiane je ? Jehova nnye a nga jô me na, Betek, a wosane si éte, a jiane je.
11 Eyoñ éte Eliakim ba Schebna a Joach be nga jô Rabschaké na, M'aye'elane wo na, ô kobô bebo bisaé bôé a nkobô Araméen ; amu ñwô bi awôk : a te kobô bia a nkobô Bejuif, melo me bôt be to aka'a yôp.
12 Ve Rabschaké a nga jô na, Ye ésa wom a lômeya me bo éso wôé, a be womien, na, me kobô mejô ma ? ke a lômeya me be bôt be to si aka'a yôp, be di mebi map, a nyu menyôlô'ô map a mia ?
13 Eyoñ éte Rabschaké a nga tebe, a bete tyiñe yôp nkobô Bejuif, a kobô na, Vô'ôla'ane mejô me beta njô bôt, njô bôte ya Assyrie.
14 Avale di nde njô bôt a jô, na, Te me'etane na, Ezéchias a du'u mia ; amu a ye bo te ngule ya nyii mia :
15 nalé fe te me'etane na, Ezéchias a ve mia mebune be Jehova, a jô na, Jehova a ye fo'o nyii bia ; nlame wu w'aye bo te vebane mo me njô bôte ya Assyrie.
16 Te vô'ôlan Ezéchias : amu avale di nde njô bôte ya Assyrie ajô, na, Bo'an élate be ma, a mi za'a be ma ; wôna mia môt ase a ja'a ndi'i wé, a môt ase a ja'a élé figuier jé, a mia môt ase a nya'a mendime ya anjeñe dé ;

17 akekui m’aye so a ke mia si j’afunane si jenan, si ya fôn a mfefé vin, si ya fembé a mefupe mindik.
18 Taba’an ntye, Ezéchias a za dutu mia, a jô na, Jehova a ye nyii bia. Ye zambe éziñe ya bezambe meyoñ a tameya nyii si jé mo me njô bôte ya Assyrie ?
19 Bezambe ya Hamath a Arpad be ne vé ? bezambe ya Sepharvaïm be ne vé ? ye be nyiiya Samarie mo mam ?
20 Bezambe bese ya mesi mete be ne beza, be nyiiya si jap mo mam, ane Jehova a ne nyii Jérusalem mo mam ?
21 Ve be nga to ne mieññ, te ke yalane nye éfia ; amu atiñ njô bôt e mbe na, Te yalane nye.
22 Eyoñ éte Eliakim mone Hilkija, a mbe njôô ya bôte ya nda njô bôt, a Schebna ntili bekalate, a Joach mon Asaph, mba’ale mintilane ya ayoñ, be nga zu be Ezéchias a mengômesan minyabane minyaban, a kate nye mjô me Rabschaké.

37 1 A nga bo na, éyoñ Ezéchias njô bôt a nga wô’ô nalé, a nga nyape mengômesane mé, a jaé nkuta nyô, a ke nyin nda Jehova.
2 Ane a nga lôm Eliakim, nnye a mbe njôô ya bôte ya nda njô bôt, a Schebna ntili bekalate, a bemvendé ya beprêtre, be be’e minkuta menyô, be Esaïe nkulu mejô mon Amots.
3 Ane be nga jô nye na, Ezéchias a jô na, Môse wu ô ne môse ya njuk, a melep, a nkobô ya ébiasé ; amu bon be kuiya abialé, a ngule ya biaé be é ne momo.
4 Ndô’ôtô Jehova Zambe wôé a ye wô’ô mejô me Rabschaké, nnye njô bôte ya Assyrie ésa wé a lômeya na, a biasé vevea Zambe, nalé a ye bam mejô Jehova Zambe wôé a maneya wôk : ajô te bete’e tyiñe jôé ya meye’elane yôp ajô mebuka’a me li’iya.
5 Nalé bebo bisaé be Ezéchias njô bôt be nga suane be Esaïe.
6 Ane Esaïe a nga jô be na, Mi aye jô éso wônane na, Avale di nde Jehova a jô, na, Te ko mejô w’ate wô’ô woñ, mme mete bebo bisaé be njô bôte ya Assyrie be biaséya ma.
7 Tame yen, m’aye ve nye aval nlem éziñ, nde a ye wô’ô mefoé, a bulane si jé ; nde fe m’aye bo na, a wu nkpwaté mekôn si jé.
8 Nalé Rabschaké a nga bulan, a ke koé njô bôte ya Assyrie a wosa’ane Libna ; amu a nga wô’ô na, a kôlôya Lakis.
9 Ane a nga wô’ô be jo’ ajô Tirhaka njô bôte ya Ethiopie na, A zuya wosane wo. Eyoñ a nga wô’ô jam ete, ane a nge lôm minlôman be Ezéchias, a jô na,
10 Avale di nde mi aye kobô Ezéchias njô bôte ya Juda na, Te me’ete na, Zambe wôé w’atabe nye mebun, a du’u wo na, Jérusalem *a* ye ke vebane mo me njô bôte ya Assyrie.
11 Tame yen, ô wô’ôya mam bejô bôte ya Assyrie be maneya bo mesi mese, vôm be maneya jiane me ne meñ ! ye wo w’aye viane nyiñ ?
12 Ye bezambe ya meyoñ be nyiiya me, mme mete betate bam be maneya jian, Gozan, a Charan, a Retseph, a bone be Eden be mbe Telassar ?
13 Njô bôte ya Hamath a ne vé, a njô bôte ya Arpad, a njô bôt nlame ya Sepharvaïm, a Héna, a Ivva ?
14 Ane Ezéchias a nga nyoñe kalate mo minlôman, a lañe nye ; nde Ezéchias a nga bet a ke nda Jehova, a kui nye asu Jehova.
15 Ane Ezéchias a nga ye’elane Jehova, a jô na,
16 A Jehova ya minsamba mewosan, Zambe ya Israël, nyô a to bechérubin yôp, wo, wo étam, ô ne Zambe ya minjône mise ya si nyô ; wo ô nga té yôp a si.
17 Ke’ alo dôé, A Jehova, a wôk ; ku’i mise môé, A Jehova, a yen ; a wô’ô mejô me Sanchérib mese, nnye a lômeya na, a biasé vevea Zambe.
18 A Jehova, nya ajôô fo’o na, bejô bôte ya Assyrie be maneya ndamane mesi mese, a si jap,

19 a wua bezambe bap nduan : amu be nji bo bezambe, ve bisaé ya mo me bôt, bilé a mekok ; ajô te be maneya jiane be.
20 Ajô te éyoñ ji, A Jehova Zambe wongan, nyi'i bia mo mé, ndemben minjôane mise ya si nyô mi aye yeme na, ô ne Jehova, wo étam.
21 Eyoñ éte Esaïe mon Amots a nga lôm Ezéchias tyiñe na, Avale di nde Jehova, Zambe ya Israël, a jô, na, Vôm ô ye'elaneya me ajô Sanchérib njô bôte ya Assyrie,
22 éfia Jehova a kobôya ajô dé é ne na : Endun ngone ya Sion é biaséya wo a dañe fe woé wo ; ngone Jérusalem e maneye si'isi wo nlô.
23 Za ô nga kobô abé a biasé nye ? a ô maneya bete tyiñe jôé yôp, a bete fe mise môé yôp, a bo mebune be za ? be Nyô a ne Etyi ya Israël.
24 A bebo bisaé bôé, mbe ô biaséya be Tate, a jô na, Me maneya bet akui mebôbône beta minkô, akui fe susu'a vôme ya Liban été, a jama bewagon ya bita bam ; m'aye ba'é becèdre be ne ayap été, a mbamba bilé bi cyprès bi ne été : a m'aye nyine susu'a abôbône ya été, afane ya afupe dé d'awum bibuma.
25 Me maneya fak a nyu mendim, a m'aye elé asôé se ya Egypte a abo si ya abo dam.
26 Ye ô nji wô' ane me boya de ayape melu mvus, a kôme de biyoñe bitô ? éyoñe ji me boya jam ete na, wo w'aye tyam minlam mi ne nlôñan alem, a kôñelane mie mevise mevis.
27 Ajô te bôt be nga to mie été be mbe ngule tyôtyoé, be nga bo woñ a zametan ; be nga to aval ane éjili'i ya afup, aval ane élo' é ne nyumi, avale fe ane éjili'i j' afaa mendile yôp, a aval ane afupe fôn éyoñ éte é ngenan te ke yôp.
28 Ve m'ayem ntaban w'atabe si, a meke môé, a mesoé, a ñyaan ô wô'ô yaa ma.
29 Amu ñyaan w'ayaa ma, amu fe mebune môé me kuiya melo mam, ajô te m'aye some wo ôkope viame jôé, a futi fe wo kanda jam biyaé, a m'aye bulane wo zen ô nga so.
30 Nyina j'aye bo wo ndem : mbu wu mi aye di jôm j'afaa ébumeli, a mbu baa jôm j'afaa été ; wôna mbu lale ñwô mi béék, a kôan, a bé mefupe mindik, a di bibuma ya été.
31 A mebuka'a me nyiñeya mfa'a ya nda bôte Juda, m'aye beta soñelô mindi si, a wum bibuma yôp.
32 Amu mebuka'a m'aye kôlô Jérusalem, a ba b'anyiñ b'aye kôlô nkôle Sion. Ntindane Jehova ya minsamba mewosan ñwô w'aye bo jam été.
33 Ajô te avale di nde Jehova a jô ajô njô bôte ya Assyrie, na, A ye bo te kui nlame wu, nge wua akoñe ya élaé été, nalé fe a ye bo te tebe wô bebé a ében, nge bô'ô wô ékôndôk.
34 Zen a nga so, nje fe a ye bulan, nalé fe a ye bo te zu nlame wu, nalé Jehova a jô.
35 Amu m'aye kam nlame wu na, me nyii wô, amu ajô dam mamien, a amu ajô David mbo ésaé wom.
36 Ane ange Jehova a nga ke, a wôé bôt minkane Beassyrien betoyini ntet mewôm mwom a betan ; éyoñ bôt be nga kune kôlô si mam me tyé, a zu koé na, bôte bete bese be nto mimbim.
37 Nalé ate Sanchérib njô bôte ya Assyrie a nga kôlô, a ke a bulan, a tabe Ninive.
38 A nga bo na, éyoñ a nga to a kañe' nda Nisroc zambe wé, ane Adrammélec ba Scharetser bone bé be nga wôé nye a nkpwaté mekôn ; ane be nga tup a ke si ya Ararat. Ane Esar-Haddon mone wé a nga jôô éto jé.

38 1 Melu mete Ezéchias a nga kon nkonane ya wu. Ane Esaïe nkulu mejô mon Amots a nga zu be nye, a jô nye na, Avale di nde Jehova a jô, na, Kôme' mame ya nda jôé ; amu w'aye wu, te fe nyiñ.
2 Eyoñ éte Ezéchias a nga kôñelan asu mfa'a ya mfin, a ye'elane Jehova,

3 a jô na, A Jehova, m’aye’elane wo na, ô simesan éyoñe ji aval ane me wuluya asu dôé a benya mejôô a zosôa nlem, me boya fe mam me ne mvaé mise môé. Ane Ezéchias a nga yi abui.
4 Eyoñ éte ajô Jehova e nga zu be Esaïe na,
5 Kele’ kat Ezéchias na, Avale di nde Jehova, Zambe ya David éso wôé, a jô, na, Me wô’ôya meye’elane môé, me yeneya fe mili’i môé : tame yen, m’aye kô’ôlane melu môé tañe mimbu awôm a mitan.
6 Nde m’aye nyii womien a nlame wu mo me njô bôte ya Assyrie ; nalé fe m’aye kam nlame wu.
7 Nyina j’aye bo wo ndem é so’o be Jehova na, Jehova a ye bo jam a maneya kobô :
8 tame yen, m’aye bo na, nsisiñ w’ayené mfa’a ya ôbet, ñwô ô maneya lumbu ôve’e mewolo ya Achaz été a nlumbane ya jôp, w’aye bulan mvus nté metele mebo awôm. Nalé jôp e nga bulan mvus nté metele mebo awôm mfa’a ya ôve’e mewolo vôm e nga taté mane lumbu.
9 Ntilan Ezéchias njô bôte ya Juda, éyoñ a nga mane kon, a beta yet ôkone vié.
10 Me nga jô na, Ezezañe ya melu mam, nje m’aye nyine mimbé mi Sheol :
Me subeya mebuka’a ya mimbu miam.
11 Me nga jô na, M’aye bo te yene Jehova, ja’ane Jehova mfa’a si ya bevevee : M’aye bo te beta yene môt be be bôt be to si nyô.
12 Eto jam m’atabe é vaseya, be be’eya me je aval ane nda éndelé ya mba’ale mintômba : Me vuteya ényiñe jam, aval ane ntiñe bindelé ; a ye tyi’i ma me vas éfat b’atiñe bindelé : Ataté môs akekui alu w’aye mane ma.
13 Me nga je’e mamien akekui mam me tyé ; aval ane ñbweñbwem, nalé a bôé bivese biam bise ; Ataté môs akekui alu w’aye mane ma.
17 Aval ane nguleyebe nge bingo, nalé me nga kobô ; Me nga yi ane zum ; mise mam m’akat a nlôbane yôp : A Tat, me nto mfitan, bo’ éban mfa’a wom.
15 M’aye jô aya ? a kobôya ma, a émien a boye fe de : M’aye wulu ôte’etek mimbu miam mise amu ayôle ya nleme wom.
16 A Tat, bôt b’atabe a mam ma ; A ényiñ ése ya nsisime wom é ne me été : Ajô te yete’e ma, a volô me na, me nyiñ.
17 O lô, jame ya ve me mvo’é, nde me nga bi de beta ayô : Ve amu nye’an ô nga nye’e nleme wom, nde ô nga nyii wô ébé ya njañan, Amu ô maneya wua mam abé mam mese mvuse jôé.
18 Amu Sheol a se ngule ya se’e wo, awu e se ngule ya wumu wo : Ba b’asis ébé été be se ngule ya tabe benya mejôô môé ndi.
19 Nyô a vee, nyô a vee, nnye a ye se’e wo, ane m’abo môse wu : Esa a ye liti bon benya mejôô môé.
20 Jehova a ne nkômane ya nyii ma : Ajô te bi aye yia bia biam a bibômôbômé bi ne minko melu mese ya éyiñe jangan nda Jehova été.
21 Eyoñ éte Esaïe a maneya jô na, Be nyoñe’ éwôlé befigue, a beté je é bo biañ b’abeté étyele yôp, wôna a ye yet.
22 Ezéchias fe a nga mane jô na, Ndeme ya na, m’aye bet a ke nda Jehova é ne jé ?

39 1 Melu mete Merodac-Baladan mone Baladan, njô bôte ya Babylone, a nga lôm Ezéchias kalate a jôm a ve nye ; amu a nga wô’ô na, a nga mane kon, a beta yet.
2 Ane Ezéchias a nga yene be mvaé, a liti be nda ya bidima bi biôm bié, argent, a or, a bityita’a ya mbamba menyum, a mbon ô ne édima, a nda ése ya mengômesane mé ya bityé, a biôm bise bi nga to mfa’a ya akume dé : jôm é nji bo nda jé, nge mfa’a njôane wé ôse, Ezéchias a nga bo te liti be.
3 Eyoñ éte Esaïe nkulu mejô a nga zu be Ezéchias njô bôt, a jô nye na, Bôte bete be nga jô aya ? be nga so fe vé a zu be wo ? Ezéchias na, B’aso si é ne ôyap a zu be ma, mfa’a ya Babylone.
4 Eyoñ éte a nga jô na, Za biôm be yeneya nda jôé ? Ezéchias a nga yalane na, Be yeneya biôm bise bi ne nda jam : jôm é nji bo mfa’a ya akume dam, me nga bo te liti be.

5 Eyoñ éte Esaïe a nga jô Ezéchias na, Tame wô' ajô Jehova ya minsamba mewosan :
6 Tame yen, melu m'azu, mme mete biôm bise bi ne nda jôé, a biôm beéso bôé be maneya kôan azukui môse wu, b'aye be'e bie Babylone : te ke jôm j'aye li'i, nalé Jehova a jô.
7 A bo be fam bôé b'aye so be wo, mbe w'aye biaé, b'aye ke be ; a b'aye bo miak beta nda njô bôte ya Babylone.
8 Eyoñ éte Ezéchias a nga jô Esaïe na, Ajô Jehova w'ate kobô e ne mvaé. A nga jô fe na, Amu mvo'é a benya mejôô bi aye bo melu me to.

40 1 Vola'ane minlem, vola'ane bôte bam minlem, nalé Zambe wônan a jô.
2 Koba'an nleme Jérusalem mvo'é ; a beta'ane tyiñe yôp a kate nye na, mewosane mé me maneya boban, mbia be mam mé me nto njaman, a na, a nyoñeya mebim mebaé wo ya Jehova été mfa'a ya mam abé mé mese.
3 Tyiñ mbo' éziñ a bete tyiñe yôpe na, Kômane zene Jehova fé été ; tye'an mfaka mfa'a ya Zambe
wongan nkôte si été.
4 Mbi'ili ôse w'aye betebane yôp, a beta nkôl ase a mon nkôl ase b'aye silibane si ; binkôndô'ô bi aye boban ne bii, a mevôm me ne ne benekebeneke m'aye boban nje'ese :
5 a étôto'o Jehova j'aye kulan, minsône mise mi aye yene je mfula'ane ; amu anyu Jehova e kobôya de.
6 Tyiñ mbo' éziñ a jô na, Bete'e tyiñ. Ane mbo' éziñ a nga jô na, Za ajô m'aye bete tyiñ ? Minsône mise mi ne ôbut, a mvaé ése ya été é ne ane same ya afup.
7 Obut vi akôt, sam j'aviele, amu évuñulu ya mvebe Jehova j'avuñ été ; bôt be ne fo'o ve ôbut.
8 Obut vi akôt, sam j'aviele ; ve njôane Zambe wongan w'aye tabe nnôm éto.
9 A wo w'akate Sion mbamba mefoé, bete'e beta nkôle yôp ; A wo w'akate Jérusalem mbamba mefoé, bete'e tyiñe jôé yôp a ngu ; bete'e je yôp, te ko woñ ; jô'ô minlame ya Juda na, Mi lô, Zambe wônan.
10 Tame yen, Tate Jehova a ye zu ane nyô a ne éwôlô, a wo wé w'aye jôô ajô dé : Tame yen, ma'ane mé me ne be nye, a meya'ane mé me ne nye ôsu.
11 A ye ve mbame wé bidi, aval ane mba'ale mintômba, a ye kôane bone mintômba mo mé, a be'e be tôé, a ye liti mi mi bili bone bape zen, ôte'etek.
12 Za a ve'eya mendim doé ya wo wé été, a ve'e yôp a nté b'andamé akule wo, a yian mbululu'u ya si nyô ôve' été, a ve'e beta minkôle kop, a bone minkôl nlôt été ?
13 Za a lebeya Nsisime Jehova, nge bo mbôndé mfe'e wé a ye'ele nye ?
14 A nga bôndé fe'e be za, a za a nga ye'ele nye, a lepe nye zene ya nya ntyi'ane mejôô, a ye'ele nye ñyemane mam, a liti nye zene ya fek ?
15 Tame yen, meyoñ me ne aval ane atoé mendime ya nlônga, a b'alañe me ane ônyenyama mbulu'u ya nlôt : tame yen, a to'é bikôte bi mañ aval ane jôm j'adañe tyôtyoé.
16 A Liban a nji yian mfa'a ya di'i nduan, nge betite ya été a yian mfa'a mvean b'adi'i nduan.
17 Meyoñe mese me ne aval ane momo asu dé ; m'alañeban mfa'a wé ane jôm é ne te ke kui to momo, a zesé.
18 Nde mi aye funane Zambe a za ? nge na, mi aye ve'ane nye a za éfunane ?
19 Eve'ela' a éziñ, mbo ésaé a luiya je, a nlui or a yañe je a or, a lui je bengôkop be argent.
20 Nyô a dañedañ nzôzoé, te ngule ya ve avale jôme ya nkañan été, a top élé j'aye bo te duñ ; a jeñ émien mbo ésaé a ne atyeñ mfa'a ya telé ngunemelan é ne nkpwelan, j'aye bo te fô'ôsan.
21 Ye mi ni yem ? ye mi nji wôk ? ye be nji kate mia aso atata'a ? ye mi nji wôk aso mimbô'ane ya si nyô ?

22 Nnye ate le, a to si njiñelete ya si nyô yôp, a bôt be to été be ne aval ane bitandak ; nyô a limeti yôp aval ane ôkekep éndelé, a ndamé de aval ane nda éndelé bôt b'aye tabe été ;
23 nyô a bo bone ya bejô bôt momo jôm ; nyô a bo betyi'i mejô ya si nyô aval ane zesé jôm.
24 Ya, be nji béban ; ya, be nji miaseban ; ya, tine jap é nji nyiñeli mindi si été : nalé fe na, a kute be évuñulu, a b'aviele, a ônlende a vaa be ane bikum bilok.
25 Nde mi aye funane me a za, ane bia nye bi aye bo nté wua ? nalé Nyô a ne Etyi a jô.
26 Beta'ane mise menane yôp, a yene nyô a nga té biôm bi, nyô a kuli nsamba ya été aval ane tañe jap é né ; a loene bie bise jôé ; amu anene ya éwôlô jé, amu fe na, a ne éyete mfa'a ya ngu, te ke jia j'ajemban.
27 Amu jé w'ajô, A Jacob, a kobô, a Israël, na, Zene jam é ne nsolane be Jehova, a nya ntyi'ane mejôô a yiane kui be ma a veseya be Zambe wom ?
28 Ye ô nji yem ? ye ô nji wôk ? Zambe ya nnôm éto, Jehova, Nté meku'u ya si nyô, a ne te bo atek, nalé fe te kat ; ñyemane wé ô ne te ke ayemelan.
29 A ve nyô a ne ate'e ngu, a kô'ôlan éwôlô be nyô a ne te ngu.
30 Ja'ane bongô b'aye bo atek a kat, a bendôman b'aye ku ne tôm :
31 ve ba b'ayange Jehova b'aye bo mfefé ngu ; b'aye yele a ke yôp a mefap aval ane bendôé ; b'aye ke mimbi, a te kat ; b'aye wulu, a te bo atek.

41 1 Taba'ane bivô asu dam, A bikôte bi mañ ; a meyoñe me bôt me beta'a bo mfefé ngu ; me za'a bebé ; wôna me kobô'ô ; nsuba'ane bebé mfa'a ya ntyi'ane mejô.
2 Za a beteya mbo' éziñ mfa'a jôp d'atô'ô, nnye a loene zôsô été na, a zu vôme ya abo dé ? a ve meyoñ asu dé, a ve nye éto ya jôô bejô bôt ; a ve be aval ane mbuluk mfa'a ya nkpwaté mekône wé, avale fe ane bikum bilok évuñulu j'atindi mfa'a ya élaé jé.
3 A tôñe be, a lôt ôsu mvo'é, j'a'ane zen a nji tame wulu a mebo mé.
4 Za a boya jam été a sondô de, a loene miaé mi bôt aso atata'a ? Ma, Jehova, nyô ya atata'a, a nyô a to be wu ya asu'ulan, ma le.
5 Bikôte bi mañ bi yeneya, a ko woñ ; meku'u ya si nyô m'afô'ôban ; b'asubu bebé, a zu.
6 B'avolan, môt ase môt ba nye be to ; a môt ase a jô monyañe na, Bo' ayo'o nlem.
7 Nalé kapinda a volô nlui or nlem, a nyô a biñeli a édui a volô nyô a bibi ngondô, nlem, a jô ajô nlatane ya meyañe me afita na, O ne mvaé ; nde a yemete je a mesen, é bo te fô'ôsan.
8 Ve wo, Israël, mbo ésaé wom, Jacob nyô me tobeya, mvoñe bôt Abraham mvôé jam,
9 wo me biya aso meku'u ya si nyô, a loen aso mebu'u ya été, a jô wo na, O ne mbo ésaé wom, me tobeya wo a te wua wo fé ;
10 te ko woñ, amu me ne be wo ; te fombô beyéye, amu me ne Zambe wôé ; m'aye ve wo ngu ; ya, m'aye volô wo ; ya, m'aye su'u wo a mbo nnôme ya zôsô wom.
11 O lô, ba bese b'ayaa wo b'aye veban ôsone nyô a zametan : ba s'asengane wo b'aye bo ane momo, a b'aye jañ.
12 W'aye jeñe be, a w'aye bo te yene be, ba b'asuñe mam be wo : ba b'awosane wo b'aye bo ane momo, aval ane jôm é ne momo.
13 Amu ma, Jehova Zambe wôé, m'aye bi mbo nnôme wôé, me jô'ô wo na, Te ko woñ ; m'aye volô wo.
14 Te ko woñ, wo Jacob ô ne étum, a mia befame ya Israël ; Jehova a jô na, M'aye volô wo, a Nkôté wôé a ne Nyô ya Isarël a ne Etyi.
15 O lô, me boya wo mfefé akape jôme ya b'atya'a nlisi, ô bili mesôñ ; w'aye tya'a beta minkô, a bibi be be bo tyôtyoé, a w'aye bo bone minkô aval ane bivua.
16 W'aye se'ese mie, a évuñulu j'aye be'e mie, a ôlende a ye tyamelane mie ; nde w'aye va'a be Jehova, w'aye wum be Nyô ya Israël a ne Etyi.

17 Minzôzoé a ba be ne ôsame b’ ajeñe mendim, a me ne momo, nde te ôyeme viap vi akôt amu évé ; ma, Jehova, m’aye yalane be, ma, Zambe ya Israël, m’aye bo te jô’é be.
18 M’aye kuli asôé miñyanebe minkôle yôp, a mebôndôñ mimbi’ili été ; m’aye veñesane fé ébata mendim, a si é ne nkôt menjeñe mendim.
19 M’aye telé élé cèdre, a élé acacia, a élé myrte, a élé mbon fé été ; m’aye telé élé cyprès, a élé orme, a élé buis nsamba wua nkôte si :
20 ndemben b’aye yen, a yem, a fas, a wôk, bese mfulal’ane, na, wo Jehova ñwô ô boya jam ete, a Nyô ya Israël a ne Etyi a téya de.
21 Kula’an ajô denan, nalé Jehova a jô ; lita’ane benya bifia benan, nalé Njô Bôte ya Jacob a jô.
22 Be liti’i bie, a kulane bia jam d’aye bo : mi kula’ane mame ya melu mvus, ane me né, ane bi ne fase me, a yem ane m’aye su’ulan ; nge na, lita’ane bia mam m’aye so.
23 Kula’ane mam m’aye so melu ôsu, ane bi ne yeme na mi ne bezambe ; ya, bo’an mvaé, nge bo abé, ane bi ne fombô ñyéyéan, a yene de bia bese.
24 Mi lô, mi ne biôme ya momo, a ésaé jenan é ne zesé jôm ; nyô a tope mia a ne mbia jôm.
25 Me beteya mbo’ éziñ aso nord, nde a soya ; mbo’ éziñ a loene jôé dam aso mfa’a jôp d’atôô : a ye tibi bejôô ane môt a tibi mbotok, avale fe ane mmé meviek a tya’a vie’ a mebo.
26 Za a kateya de aso atata’a, ane bi ne yem ? a melu mvus, ane bi ne jô na, A bele ? ya, nyô a kat a nji bo, ya nyô a liti a nji bo, ya, nyô a wô’ô mejô menan a nji bo.
27 Ma me ne nyô ya ôsu a jô Sion na, O lô, ô lô mam mete ; a m’aye ve Jérusalem nyô a zu mbamba mefoé.
28 Eyoñ m’afombô, môt a nji bo ; ja’ane be be, mbôndé mefe’e a n ji bo, a ne ngule ya yalan éfia, éyoñ m’asili be.
29 Mi lô, be bese, mimboane miap mi ne ve momo a zesé ; bengunemelane bap be ne minyeman be ne évuñulu a nzameta’ane.

42 1 Mi lô, mbo ésaé wom, nnye m’asuk ; ntobane wom, nnye nleme wom w’ayen mvaé : me futiya Nsisime wom be nye ; a ye kuli Begentil nya ntyi’ane mejôô.
2 A ye bo te yôn, nge bete tyiñ jé yôp, nge bo na, é wô’é nseñ.
3 Nkaé ô ne ntusan, a ye te té wô, a nsañ w’ayôñe tyôtyoé, a ye bo te dime wô : a ye kuli nya ntyi’ane mejôô benya mejôô été.
4 A ye bo te kat nge bo ate’e nlem, ve akekui a ye mane telé nya ntyi’ane mejôô si nyô ; a bilôte bi mañ bi aye yange metiñe mé.
5 Avale di nde Zambe Jehova a jô, nyô a nga té yôp, a lamé de ; nyô a nga ndamé si nyô a biôm bi aso été ; nyô a ve bôt be to été mvebe, a ve ba b’awulu été nsisim :
6 Ma, Jehova, me loeneya wo zôsô été, a m’aye bi wo wo, a m’aye ba’ale wo, a ve wo ane élate ya be bôt, ane éfufupe ya Begentil ;
7 mfa’a ya kui mis me ne ndim, a vaa mimbôk nda melep, a vaa ba be to dibi été nda mimbôk.
8 Ma me ne Jehova, jôé dame le ; a m’aye bo te ve môt mfe duma dam, nge ve bengunemelan be ne minkpwelan nkañane wom.
9 Mi lô, mame ya melu mvus me maneya tôban ; a m’akañete mimfefé mi mam ; makate mia me, te yene me za kui’ atan.
10 Yi’ane Jehova mfefé jia, a duma dé aso aku’u ya si nyô ; mia mi alumbu mfa’a ya mañ, a biôm bise bi ne été, bikôt, a ba be to été.
11 Fé a minlame ya été bi bete’e tyiñe jape yôp, male Kédar a to été ; bôt be to Sela be yi’a bia, be yôta’an aso mebôbône beta minkôle yôp.

12 Be va’a Jehova duma, a kañete nkañane wé bikôte bi mañ été.
13 Jehova a ye kôle si a ke aval ane éwôlô môt ; a ye fô’ô nlem a tindi mam aval ane môte ya mewosan : a ye bete tyiñ, ya, a ye yôtane tyiñe yôp ; a ye bo éwôlô mfa’a ya wosane besiñe bé.
14 Me tabeya ne mieññ ayap ; me tabeya évô, a kame mamien : éyoñe ji m’aye yôn aval ane minga a kô’ôlô mie ; m’aye bo anyu ne yaas a vebe abuk bibaane éyoñe jia.
15 M’aye jiane beta minkô a bone minkô, a kôtô bilo’o bise ya été ; m’aye veñesan asôé e bo bikôt, a kôtô bitok.
16 Nde m’aye soo mindindim zen mi nji yem ; m’aye liti mie mezen mi nji yem ; m’aye kôñelane dibi e bo éfufup asu dap, a bikotekote mevôm bi bo zôsô. Mam mete mme m’aye bo, a m’aye bo te li’i me.
17 Ba b’atabe bengunemelan be ne minkpwelan mebun, b’aye bulane be mvus, b’aye kôme ve be ôsone nyôle ne miañ, ba b’ajô bengunemelan be ne minyemane na, Mi ne bezambe bangan.
18 Wô’an, mia mindôndok ; a fombô, mia mindindim, nde te mia aye yen.
19 Za a ne ndim, ve mbo ésaé wom ? nge ndok, aval ane nlômane wom m’alôm ? za a ne ndim aval ane nyô a ne mvo’é be ma, a ndim aval ane mbo ésaé Jehova ?
20 W’ayene mam abui, ve ô ne te tu’a fombô ; melo mé me ne nkuian, ve a ne te wôk.
21 Jehova a nga yen mvaé, amu ajô ya zôsô wé, na, a nene metiñ, a ve me duma.
22 Ve bana be ne bôt, be nga wôlé be biôm a sa be ; be maneya bili mimful été bese, a be solô menda mimbô’ été : be nto jôme ya bi, a te ke môt a nyii be ; be nto jôme ya sa, a te ke môt a jô na, Bula’ane be.
23 Za a ne be mia a ye kee alo mfa’a ya ajô di ? nyô a ye vô’ôlô a wôk mfa’a ya éyoñ j’aye zu ?
24 Za a nga ve Jacob a bo jôme ya sa, a ve Israël be bewôlé biôm ? ye sa Jehova ? nnye ate bi boya abé, a mezene mé be nga bene wulu me, nalé fe be nji ve metiñe mé mewôk.
25 Ajô te a nga sôé nye ayo’o ya ñyaane wé, a ngule ya mewosan ; bi nga tui nye nduan mbôma’ane, ve a nji yem ; bi nga di’i nye, ve a nji ba’ale de nlem.

43 1 Ve éyoñ ji avale di nde Jehova a nga té wo, A Jacob, a nyô a nga kômône wo, A Israël, a jô, na : Te ko woñ, amu me kôtéya wo ; me loeneya wo a jôé dôé, ô nto éñwom.
2 Eyoñ w’alôte mendim été, m’aye tabe be wo ; a asôé été, d’aye bo te yandane wo : éyoñ w’ awulu nduan été, w’aye bo te dik, nalé fe nkaba’a nduan w’aye bo te kape be wo.
3 Amu me ne Jehova Zambe wôé, Nyô ya Israël a ne Etyi, Nyii wôé ; me veya Egypte ane ngôtô wôé, Ethiopie ba Seba señe jôé.
4 Amu ô nga to édima mise mam, a duma, a me nye’eya wo ; ajô te m’aye ve bôt señe jôé, a meyoñe me bôt éjiane ya ényiñe jôé.
5 Te ko woñ ; amu me ne be wo ; m’aye soo mvoñe bôte jôé mfa’a jôp d’atôô, a kôane wo mfa’a jôp d’adim ;
6 m’aye jô nord na, Su’u ; a jô sud na, Te kam ; za’a bo be fam bam be so’ ôyap, a bengone bam be so’o meku’i ya si nyô ;
7 nyô ase a ne nloen a jôé dam, a nyô me téya amu duma dam, nyô me kômôneya, ya, nyô me boya.
8 Kula’ane mindindim mi bôt mi bili mis, a mindôndo’o mi bili melo.
9 Meyoñe mese me sula’ane vôme wua, meyoñe me bôt me tôka’an : za ya be be a ne ngule ya kañete ajô di, a liti bia mame ya melu mvus ? be za’a bengaa bap, nde te b’aye kabe ; nge na, be wô’ôk, a jô na, Nya ajôô le.

10 Mi ne bengaa bam, nalé Jehova a jô, a mbo ésaé wom me maneya top ; nde te mi aye
yem a buni ma, a yeme na, me ne nye : ôsu viam te ke Zambe a nga kômôn, nalé fe te
ke wua a ye bo mvuse jam.
11 Ma, ja'ane ma, me ne Jehova ; a nyii bôt a nji bo ve ma.
12 Ma me kateya, a ma me nyiiya, ma me litiya ; a zambe biku a nji bo be mia ; ajô te mi
ne bengaa bam, nalé Jehova a jô, a ma me ne Zambe.
13 Ya, aso éyoñ môs ô nga bo, me ne nye ; a te ke môt a ne ngule ya nyii jôm wo wom
été : m'aye bo ésaé, a za a ne dipe je zen ?
14 Avale di nde Jehova, Nkôté wônan, Nyô ya Israël a ne Etyi, a jô, na : Amu ajô denan,
me lômeya mfa'a ya Babylone, a m'aye zu bese, be sise' bemiel ya meva'a map été, be
to ane betup, be ne na, Bechaldéen.
15 Ma me ne Jehova, Nyô ya be mia ne Etyi, Nté Israël, Njô Bôte wônan.
16 Avale di nde Jehova a jô, nyô a bo zen mañ été, a bo fe zen biwôlô mendim été ;
17 nyô a kuli wagon ya bita ba ékabela, nsamba mewosan ba éwôlô môt (b'abômbô si
vôme wua, b'*a*ye ke kôlô si ; be jañeya, be dimeya be ane nsañ), na :
18 Mi bo'o te simesane mame ya melu mvus, nge fase mame ya melu kôa.
19 Mi lô, m'aye bo mfefé jam ; éyoñe ji w'aye kui atan ; ye mi aye bo te yeme wô ? m'aye
bo zen ja'ane fé été, a asôé nkôte si été.
20 Betite ya fé b'aye wumu ma, bitumba a beéngutu ; amu m'ave mendim fé été, a sôé
nkôte si été, mfa'a ya nyuu bôte bam mendim, ba me nga top,
21 bôt me nga kôm mfa'a wom mamien, nde te b'aye liti nse'an b'ase'e ma.
22 Ve ô nji loene ma, A Jacob ; ve ô kateya tôñe ma, A Israël.
23 O nji zu me mintômba miôé mfa'a ya bo mimvean b'adi'i nduan ; nalé fe ô nji wumu
ma a biôm biôé ya tyik. Me nji ndeñele wo a mimvean, nge jalé wo njuk a encens.
24 O nji kuse me ézeze'e nkôk a moné, nalé fe ô nji jalé ma a avoñe ya biôm w'atyik ; ve
ô ndeñeleya ma a mam abé môé, a ô jaléya me njuk a mbia be mam môé.
25 Ma, ja'ane ma, me ne nyô a tyam mintyamane metiñe miôé amu ajô dam mamien ; a
m'aye bo te simesane mam abé môé.
26 Simesa'ane ma ; bia wo mfase'e mam : liti' ajô dôé, nde te w'aye kabe.
27 Eso wôé ya ôsu a nga bo abé, a beye'ele bôé be tyameya metiñe mam.
28 Ajô te m'aye ndaman étyi ya bivete ya nda Zambe ; m'aye bo Jacob biyo'é, a Israël
jôm b'akobô abé.

44 1 Ve Eyoñ ji, vô'ôlô'ô, A Jacob mbo ésaé wom, a Israël, nyô me maneya top :
2 Avale di nde Jehova, nyô a nga bo wo, a kômône wo aso abume nyua, nyô a ye volô
wo, a jô, na : Te ko woñ, A Jacob mbo ésaé wom ; a wo, Jéshurun, nyô me maneya
top.
3 Amu m'aye sôé nyô a wô' évé mendim, a sôé fe atôñ mfa'a si é ne nkôt ; m'aye sôé
mvoñe bôte jôé Nsisim wom, a sôé fe bifa'ale biôé ébotane jam :
4 b'aye faa ôbut été, aval ane bone bilé ya biwom bi asôé.
5 Wua a ye jô na, Me ne nyô ya Jehova ; mfe a ye yôlé émien jôé Jacob ; mfe fe a ye tili
a wo wé na, a ne be Jehova, a tinane jôé Israël.
6 Aval di nde Jehova, Njô Bôte ya Israël, a Nkôté wé, Jehova ya minsamba mewosan, a
jô, na : Me ne nyô ya ôsu, a me ne nyô ya su'ulan ; Zambe mfe a nji bo, ve ma.
7 A za a ye loen, aval ane ma, a kate de, a telé de nkôman ajô dam, nné ane me nga
telé bôte betô ?
a mam m'aye zu, a mam m'aye boban, be kate'e me.
8 Te koane woñ, nalé fe te fô'ôban : ye me nji kate wo melu kôa, a liti de ? a mi ne bengaa
bam. Ye Zambe mfe a ne, ve ma ? ya, Ako' e ne momo ; me nji yeme de.

9 Ba b’akôm ngunemelan é ne nkpwelan be ne zesé bese ; a biôm b’ayen mvaé bi aye bo te volô ; a bengaa bap bebien be ne te yen, nge yem : nde te b’aye veban ôson.
10 Za a kômeya zambe éziñ, nge nyemé ngunemelan é ne mvolane momo ?
11 Tama yenan, bôte ya nsamba wé bese b’aye veban ôson ; a bebo bisaé, mbe b’aso be bôt : be sula’ane be bese vôme wua, be tebe’e betetele ; b’aye ko woñ, b’aye veban ôson nsamba wua.
12 Nlui a bo ôvôn, a bo ésaé da’a été, a kôme vie a bidui, a lui vie a wo wé ô ne ngu : ya, a wô’ô zaé, a ngule jé é nga tek ; a ne te nyu mendim, a bo ate’e nyô.
13 Kapinda a limi nko ; a kañe je a nkôs ; a kôme je a bikoman, a ve’e je minté a ôve’ étyé, a ba je éve’ela’a môt, a val ane abeñe ya môt e né, mfa’a ya tabe nda été.
14 A ba’é bilé bi cèdre mfa’a wé, a nyoñ élé rouvre a chêne, a ve élé jia ya bilé ya afan ngu mfa’a wé émien : a bé élé pin, a mveñ j’ayale je.
15 Eyoñ éte j’aye bo jôm môt a ye di’i ; a nyoñe jôme ya été, a wobane je nduan ; ya, a kôbane je nduan, a bupe fembé : ya, a bo zambe éziñ, a kañe nye ; a bo je ngunemelan é ne nkpwelan, a kumbu je si.
16 A di’i ngap éziñe ya été nduan ; a di tit a ngap éziñe ya été ; a bume tit, a jaé ; ya, a woban été, a jô na, Ya, me nto ayôñ, me yeneya nduan.
17 Jôm j’abu’ été, a bo je zambe, a ne na, ngunemelane jé é ne nkpwelan ; a buti asu si asu ya été a kañ, a ye’elane je, a j ô na, Nyi’i ma ; amu ô ne zambe wom.
18 Be ne te yem, nalé fe be ne te fas : amu a dibeya be mis, be bo te ngule ya yen ; a dipe fe minlem miap, be bo te ngule ya wôk.
19 Nde te ke môt a simesan, nalé fe ñyeman a fek bi nji bo mfa’a ya jô na, Me di’iya ngap éziñe ya été nduan ; ya, me bubeya fe fembé ma’a ya été yop ; me bumeya fe tit a mane di je : ye m’aye bo jôm j’abu’ été mbia jôm ? ye m’aye buti asu si asu nku’élé ?
20 A di asup ; nlem ô maneya du’uban ô yaleya nye feñ ; nalé a se ngule ya nyii nsisime wé, nge jô na, Ye minsos mi nji bo mbo nnôme wom été ?
21 Simesa’ane mam ma, A Jacob, a Israël ; amu ô ne mbo ésaé wom : me kômeya wo ; ô ne mbo ésaé wom : A Israël, m’aye bo te vuane wo.
22 Me tyameya mintyamane metiñe miôé, aval ane afip nkut, a mam abé môé, aval ane nkut : bula’ane be ma ; amu me kôtéya wo.
23 Yi’ane bia, A mia meyôp, amu Jehova a boya de ; beta’ane metyiñ, mia mefôla ya si nyô me ne si ; kuta’ane bia, mia beta minkô, A afan, a élé ése ya été ; amu Jehova a kôtéya Jacob, a ye wumulu émien Israël été.
24 Avale di nde Jehova, Nkôté wôé, a nyô a nga kômône wo aso abum été, a jô, na : Ma me ne Jehova, nyô a bo mam mese ; nyô a same yôp étam ; nyô a ndamé si nyô (za a ne be ma ?) ;
25 nyô a tyam mendeme ya belaa minsos, a bo mimvimvi’i mekut ; nyô a bulane mimfefe’e mvus, a bo ñyemane wop jame ya akut ;
26 nyô a yemete njôane ya mbo ésaé wé, a tôé mbôndane fe’e ya minlômane mié ; nyô a jô ajô Jérusalem na, A ye tabe bôt ; a jô ajô minlame ya Juda na, Mi aye lôñeban, a m’aye bete mevôme ya été me ne bili’i yôp ;
27 nyô a jô édo’o na, Velé’é, a m’aye velé asôé dôé ;
28 nyô a jô ajô Cyrus na, A ne mba’ale mintômba wom, nnye ate a ye bo mam mese m’anye’e, a jô fe ajô Jérusalem na, A ye lôñeban ; a ajô temple na, Mbôka’a wôé w’aye bô’ôban.

45 1 Avale di nde Jehova a jô nyô a ne nye ñwo’an mbon, Cyrus, nnye ate me biya mbo nnôme na, a tibi meyoñ asu dé, a m’aye tii meses mengeteñe bejô bôt ; mfa’a ya dii mbé asu dé, a mimbé mi akak mi aye bo te diban, na :
2 M’aye ke wo ôsu, a bo mevôm me ne ne benekebeneke nje’ese ; m’aye bôé mimbé mi mvote bifus, a tyi’i mimfeta’a bityé bitun ;

3 a m’aye ve wo bidima bi biôme ya dibi, a nsolan akume ya mevôm me ne mesoé, nde
te ô ne yeme na, ma le, Jehova, nyô a loene wo a jôé dôé, a ne na, Zambe ya Israël.
4 Amu ajô Jacob mbo ésaé wom, a Israël nyô me nga top, nde me loeneya wo a jôé dôé :
me veya wo atinan, a kôsa bo ô mbe te yeme ma.
5 Ma me ne Jehova, a mfe a nji bo ; Zambe mfe a nji bo ve ma. M’aye tiñeti wo ases, a
kôsa bo ô mbe te yeme ma ;
6 nde te be ne yem, aso jôp d’atôô, a mfa’a jôp d’adim, na, mfe a nji bo ve ma : ma me
ne Jehova, a mfe a nji bo.
7 M’akôm éfufup, a té dibi ; m’abo mvo’é, a té abé ; ma me ne Jehova, nyô a bo mam
mete mese.
8 Tolô’ô, A yôp, mfa’a ya yôp, a ñyeme yôp ô sô’é zôsô si : si é yombô’ô, nde te é
ne wume nyian, é bo’o fe na, zôsô a faa fe nsamba ya été ; ma, Jehova, me téya de.
9 Ngo’o nyô a sengan Nté wé ! éfangeñelé zañe bifangeñelé ya si nyô ! Ye vie’e vi aye jô
nyô a mé vie na, W’abo za jômô ? nge ésaé jôé na, A nji bi mo ?
10 Ngo’o nyô a jô ésa éziñe na, W’abiaé za jômô ? nge nô minga na, W’akô’ôlô mie ya za
jômô ?
11 Avale di nde Jehova, Nyô ya Israël a ne Etyi, a Nté wé, a jô, na : Sila’ane me mfa’a ya
mam m’aye zu ; mfa’a ya bo be fam bam, a mfa’a ya mboane ya mo mam, va’ane me
metiñ.
12 Me boya si nyô, a té môt été : ma, ja’ane mo mam, me ndaméya yôp ; a me veya
nsamba ôse ya été metiñ.
13 Me beteya nye yôp zôsô été, a m’aye sôane mezene mé mese zôsô : a ye lôñ nlame
wom, nnye fe a ye suu minkôme miam mi to éza mesi mi bo beti, sa amu tañ nge
ma’an, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô.
14 Avale di nde Jehova a jô, na, Esaé ya Egypte, a akume ya Ethiopie, a Besabéen, bôt be
ne ayap, b’aye zu be wo, a b’aye bo émbôé : b’aye tôñe wo mvus ; b’aye zu nka’ane
bengôkop ; a b’aye butubu si asu dôé, b’aye bo meye’elan be wo, a jô na, Zambe a ne
fo’o be wo ; a mfe a nji bo, Zambe a nji bo.
15 O ne fo’o Zambe w’asolé womien, A Zambe ya Israël, Nyi bôt.
16 B’aye vebane ôsone nyô, ya, b’aye zametan, bese ; ba be ne bebo bengunemelan b’aye
nyin nzametan été nsamba wua.
17 Ve Jehova a ye nyii Isarël a nyiane ya nnôm éto : mi aye bo te veban ôson nge zametan
akekui éyoñe ya si é ne te amané.
18 Amu avale di nde Jehova a jô, nyô a nga té yôp, Zambe nyô a nga kôme si a bo je nyô
a nga telé je a té je, sa na é bo ne sangañ, nyô a nga kôme je na é tabe bôt, na : Ma
me ne Jehova ; a mfe a nji bo ve ma.
19 Me nji kobô asoé, vôme ya si é ne dibi ; me nji jô mvoñe bôte Jacob na, Jeñane ma
éjeñjeñé : ma, Jehova, m’akobô zôsô, m’akate mam me ne été.
20 Mi tôka’an a zu ; za’ane bebé, nsamba wua, mia ya meyoñ mi nga nyiñ : ba b’ake
b’abe’e élé ya ngunemelane jap é ne nkpwelan, a ye’elane zambe a ne te ngule ya nyii
bôt, be nji bo fek.
21 Mi katan, a kuli de ; ya, be bondé’é mefek bebiene bebien : za a litiya jame di aso melu
metô ? za a kateya de aso kôa ? ye sa ma, Jehova ? a Zambe mfe a nji bo ve ma,
Zambe a ne zôsô a Nyi bôt ; mfe a nji bo ve ma.
22 Lôba’ane be ma, a nyiñ, mia meku’u mese ya si nyô : amu me ne Zambe, a mfe a nji
bo.
23 Me kaneya ngana a mamien, njôan ô kuiya anyu dam zôsô été, a w’aye bo te bulan,
na, aboñ ese d’aye kutubu be ma, ôyem ôse vi aye kan ngana.
24 B’ajô ajô dame na, Zôsô a ngu bi ne ve be Jehova étam ; bôt b’aye fo’o zu be nye ; a
ba bese be nga yaa nye, b’aye veban ôsone nyô.
25 Mvoñe bôt Israël ése j’aye kabe be Jehova, a j’aye wum.

46 1 Bel a buti asu si, Nebo a kumbu ; bengemalane bap be bete betite yôp, a biyeme
yôp : biôm mi nga ke mi abe’e bi nto mbe’e, beta mbe’e mfa’a ya tit é ne nju’an.
2 B’akumbu, b’abuti mesu si nsamba wua ; be nji bo ngule ya nyii mbe’e, ve bebien be
keya minkôm.

3 Vô’ôlane ma, A nda bôte Jacob, a mebuka’a mese ya nda bôt Israël, mbe me babeya a so abialé dap, be be’eya be aso abum ;
4 ja’an akekui éyoñe ya yômbô me ne nye, a m’aye be’e mia akekui éyoñe ya nyup : me boya, a m’aye babe ; ya, m’aye be’e, ma m’aye nyii.
5 Mi aye funane me a za, a bo bia nye abime da, a ve’ane me na, bi funan ?
6 Ba b’asôé or a so mfek ésôsôé, a ve’ argent kop, mbe b’akus nlui or, a nnye ate a bo nye zambe ; b’abuti mesi si, ya, b’akañ.
7 B’abeté nye étu, b’abe’e nye, a telé nye vôme wé, nnye a tele ; a ye bo te kôlô vôme wé : ya, môt a ne yône be nye, ve a se ngule ya yalan, nge nyii nye nju’u wé été.
8 Simesa’ane jam été, a liti na, mi ne befam ; beta’a zuane de minlem, A mia betyam metiñ.
9 Simesa’ane mame ya melu mvus me nga bobane melu kôa : amu me ne Zambe, a mfe a nji bo ; ma me ne Zambe, a mfe a nji bo aval ane ma ;
10 me kate’ asu’ulan aso atata’a, a kate mam me ngenan te tame boban aso biyoñe bitô ; a jô na, Mbôndane fe’e wom w’aye tabe, a m’aye bo mam mese m’anye’e ;
11 me lo’en ônon vi asebeke ô so’o mfa’a jôp d’atôô, a loene môte ya mbôndane fe’e wom a so’o mfa’a si é ne ôyap ; ya, me kobôya, m’aye fe bo na, e boba’an ; me tyi’iya de nlem, m’aye fe bo de.
12 Vô’ôla’ane ma, mia bôt mi ne ngule minlem, mia mi ne zôsô ôyap :
13 m’azu zôsô wom bebé, *a* ye ke bo ôyap, a nyiane wom w’aye bo te langan ; a m’aye telé nyian Sion été amu Israël jôme ya étôto’o jam.

47 1 Sise’ si a tabe mbulu’ été, A éndun ngone ya Babylone ; tabe’e tyia, te éto njôô, A ngone Bechaldée : amu w’aye bo te beta lobane na, nte’an a ébôbot.
2 Nyoñe’ mekok, a ko’ avut ; va’ éndelé j’abuti asu, téé’ mefaba’a ya ézingi si, kuli’ abo, dañe’ asôé été.
3 Soé jôé j’aye kulan, ya, ôsone viô vi aye yené : m’aye bo akuna’a, a m’aye bo te nyii môt.
4 Nkôté wongan, jôé dé e ne na, Jehova ya minsamba mewosan, Nyô ya Israël a ne Etyi.
5 Tabe’e si évô, a ô ke dibi été, A ngone Bechaldéen ; amu w’aye bo te beta lobane na, Minga a jôô meyoñ.
6 Me nga yaa bôte bam, me nga ndaman étyi ya ngape si jam, a ve be mo môé : ô nga bo te ko be éngôngo ; ô betéya minnôm mi bôt ébôñeté jôé étua adit mbetan.
7 Ane ô nga jô na, M’aye bo njôa minga nnôm éto ; nalé ô nga bo te ba’ale mam mete nlem, nalé fe te simesan asu’ulane ya été.
8 Ajô te éyoñe ji, wô’ô jame dina, wo w’abo ô bo’o mame ya mevak, ô to si mvo’é te jôm w’ako woñ, w’ajô nleme wôé na, Me to, a mfe a nji bo ve ma ; m’aye bo te tabe si ane nkus, nalé fe m’aye bo te yem ajô njañane bon :
9 ve mam mete mebaé m’aye kui be wo a temetem môse wuwua, njañane bon a éto nkus ; m’aye kui be wo nya nkuiane ase, jama mame ya bemvi’i bôé été, a beta abui mame ya mengañe môé été.
10 Amu ô maneya tabe abé dôé mebun ; ô maneya jô na, Te ke môt a yene ma ; ñyemane wôé a fe’e jôé bi maneya zametane wo ; a ô maneya jô nleme wôé été na, Me to, a mfe a nji bo ve ma.
11 Ajô te abé d’aye zu be wo, w’aye bo te yem ane e nga téé : a bidim bi aye kui be wo ; wo te nglule ya vaa bie : a éndaman j’aye kui be wo a temetem, wo te yeme je.
12 Tabe’ éyoñe ji a mame ya mengañe môé, a jama mame ya bemvi’i bôé, mme ô nga bo ésaé été aso mongô ; nge zen éte w’aye bo ngule ya yen mvolan, nge zen éte ô ne dañ.

13 O ne nju'an a jama mbôndane mefe'e wôé : éyoñe ji bekape yôp, befombô ateté, bekulu mame ya meté me ngon, be tame tebe betetele, a nyii wo mfa'a ya mam m'aye zu be wo.
14 O lô, b'aye bo ane bikumba'a ; nduan j'aye di'i be ; b'aye bo te nyii bebien mfa'a ya ngule ya nkaba'a nduan : w'aye bo te bo atye'e ya wobane de, nge nduane ya tabe je mfôm.
15 Aval ete mam ô boya me ésaé m'aye bo mfa'a wôé : ba be kuaneya mebom be wo aso ô mbe mongô b'aye ke b'andeñ môt ase mfa'a wé ; te ke môt a ye bo mfa'a ya nyii wo.

48 1 Wô'ane jame dina, A nda bôte Jacob, mia mi alobane jôé Israël, a mi soya mendime ya Juda été ; mia mi akan ngana a jôé Jehova, a tote Zambe ya Israël, ve sa a benya mejôô, nge a zôsô
2 (amu b'aloene bebiene na, ba ya nlam ô ne étyi, a ye'ebe be Zambe ya Israël ; jôé dé e ne na, Jehova ya minsamba mewosan) :
3 Me maneya kañete mame ya melu mvus aso kôa ; ya, me nga kui anyu dam, a me nga liti me : me nga bo me a temetem, mme mete ve boban.
4 Amu me nga yeme na, ô ne ntip, a tyiñe jôé é ne nsis étyé, a mvom asu jôé mvot ;
5 Ajô te me maneya kañete wo de aso kôa ; me nga liti wo de te yen e za kpwa'an ; ô za jô na, Ngunemelane jam é boya me, a ngunemelane jam é ne nkpwelan, a ngunemalane jam é ne nyeman, bi tiñetiya me.
6 O wô'ôya jam ete ; tame yene jam ese di ; a mia, ye mi aye bo te kañete de ? Me litiya wo mimfefé mi mam atate éyoñe ji, mam me ne minsolan, mme mete ô nji tame yem.
7 M'atéban éyoñe ji, a sa na aso kôa; a ô nga bo te wô'ô me, môse wu ô ngenan te bo ; ô za jô na, O lô, me nga yeme me.
8 Ya, ô nji wôk ; ya, ô nji yem ; ya, alo dôé e nji kuiban aso kôa : amu me nga yeme na ô nga bo étua njoñ, a ô nga lobane na ntyam metiñ aso abum.
9 M'aye bu' ayaa dam amu ajô ya jôé dam, a m'aye kame de amu wo ; amu duma dam, me za tyi'i wo.
10 O lô, me tuneya wo, ve sa aval ane argent ; me tobeya wo mve'e nduane ya nju'été.
11 Amu ajô dam mamien, amu ajô dam mamien, m'aye bo de ; amu jôé dam d'ayian ndaman étyi aya ? a m'aye bo te ve môt mfe duma dam.
12 Vô'ôlô'ô ma, A Jacob, a Israël nyô me nga loen : me ne nye ; me ne nyô ya ôsu, me ne fe nyô ya asu'ulan.
13 Ya, wo wom ô bôéya mbôka'a ya si nyô, a mbo nnôme wom ô ndaméya yôp : éyoñ m'aloene bie, bi atebe betetele nsamba wua.
14 Sula'an, mia bese, a wôk ; za ya be be a kañeteya mam ma ? Nyô Jehova a nye'e a ye bo Babylone mam a kômbô, a wo wé w'aye tabe Bechaldéen yôp.
15 Ma, ja'ane ma, me kobôya ; ya, me loeneya nye ; me sooya nye, a nnye a ye bo mam mé me ke ôsu.
16 Za'ane me bebé, wô'an ajô di ; me nji kobô asoé aso atata'a ; aso éyoñ ajô te e mbe, me to été : éyoñe ji Tate Jehova a lômeya ma, a Nsisime wé.
17 Avale di nde Jehova, Nkôté wôé, Nyô ya Israël a ne Etyi, a jô, na : Me ne Jehova Zambe wôé, nyô a ye'ele wo ane w'aye yen mvolan, nyô a wulu wo zen w'ayiane ke.
18 Ngo'o nge ô nga vô'ôlô metiñe mam ! éyoñ éte mvo'é jôé é nga ye bo aval ane ôsôé, a zôzô wôé aval ane mintyôa mi mañ :
19 mvoñe bôte jôé é nga ye fe bo aval ane nselek, a bone ya miñya miôé aval ane mise ya été : jôé dé e nga ye bo te tyi'iban nge jañ asu dam.

20 Kôla’ane Babylone, mata’ane Bechaldéen ; kañeta’an a tyiñe ya ñyiane bia, katan ajô di, kula’ane de akekui susu’a ya si nyô : jô’ane na Jehova a kôtéya Jacob mbo ésaé wé.
21 Ane be nga bo te wô’évé éyoñ a nga wulu be minkôte mi si été ; a nga kuli mendim me so’ako’ été ajô dap ; a nga sale fe akok, a mendim me nga vam atan.
22 Mvo’é é nji bo mfa’a ya mbia be bôt, nalé Jehova a jô.

49 1 Vô’ôlane ma, A bikôte bi mañ ; a wôk, mia meyoñe me bôt, mfa’a mi ne ôyap : Jehova a loeneya ma aso abum été ; a toteya jôé dam aso miñya mi nyia wom :
2 a boya anyu dam aval ane nkpwaté mekôn ô ne akap ; a soléya me éjijine ya wo wé été : a boya fe me nséan akoñ élaé ; a dibeya me nkope wé été ne zeñ :
3 ane a nga jô me na, O ne mbo ésaé wom ; Israël, m’aye yene duma be nye.
4 Ve me nga jô na, Me boya ésaé éboboé, me miaseya ngule jam mfa’a ya zesé a momo jam ; ve nya ntyi’ane mejôô m’ayiane nyoñ a ne fo’o be Jehova, a ma’ane mam me ne be Zambe wom.
5 Nde éyoñe ji Jehova a jô na, nyô a nga kômône ma aso abume na, me bo mbo ésaé wé, me beta zu Jacob be nye, a na, Israël a sulane be nye (amu me nde duma mise me Jehova, a Zambe wom a nto ngule jam) ;
6 ya, a jô na, Jame dina d’adañ évevese na, w’aye bo mbo ésaé wom mfa’a ya bete meyoñe me Jacob, a mfa’a ya bulane ba ya Israël be nga yen mba’alan : m’aye fe ve wo ô bo éfufup mfa’a ya Begentil, ane w’aye bo nyiane wom akekui susu’a ya si nyô.
7 Avale di nde Jehova, Nkôte Israël, a Eñwé a ne Etyi, a jô nyô bôt b’abiasé, nyô ayoñ d’avini, nyô a ne mbo ésaé bejôô, na : Bejô bôt b’aye yen a kôlô si, bone ya bejô bôt, a b’aye kañ ; amu Jehova, nyô a ne nya ntôane mame, ja’ane Nyô ya Israël a ne Etyi, nyô a nga tope wo.
8 Avale di nde Jehova a jô, na, Eyoñ é ne mvaé, nje me yalaneya wo, a môse ya nyian, ñwô me volôya wo ; a m’aye ba’ale wo, a ve wo ane élate ya be bôt, mfa’a ya bete si, a ve be ngule ya nyoñe mengap me ne bilik ;
9 ô jô’ô ba be ne nka’ane na, Kuian atan ; a ba be ne dibi été na, Lita’ane menyô. B’aye di mezene yôp, a vôme ya ndiane wop a ye bo meyane minkôle yôp.
10 B’aye bo te wô’ô zaé nge évé ; nalé fe ayôñ nge jôp bi aye bo te jimbi be : amu nyô a ko be éngôngo a ye wulu be, a ye liti be ja’ane fefele menjeñe mendim.
11 A m’aye bo beta minkôle bam bese zen, a mimfaka miam mi aye betebane yôp.
12 O lô, bane b’aye so ôyap ; ô lô fe, bana mfa’a ya nord a mfa’a jôp d’adim ; a bana mfa’a si ya Sinim.
13 Yi’ane bia, A meyôp ; bo’o mevak, A si ; a bôéane bia, A beta minkô : amu Jehova a volôya bôte bé minlem, a ye fe ko bingôngole bi bôte bié éngôngo.
14 Ve Sion a nga jô na, Jehova a li’iya ma, a Tate a vuaneya ma.
15 Ye minga a ne vuane mone wé a nyañ, ane a ye bo te ko mone ya abume dé éngôngo ? ya, balé bete be ne vuan, ve ma m’aye bo te vuane wo.
16 O lô, me kpweléya wo mo mam été ; meka’a môé me ne asu dam melu mese.
17 Bone bôé b’abo avô ; betyame bôé a ba be nga bo wo élik b’aye kôlô vôm ô né.
18 Bete’e mise môé mimfa’a mise, a fombô : balé bete bese b’asulane bebiene vôme wua, a zu be wo. Ane me vee, nalé Jehova a jô, w’aye fo’o jaé be bese aval ane jôm bijañ, a tiñeti be nyôle jôé ane ases, aval ane mbom.
19 Amu na, mfa’a ya mefôla môé me ne bilik a ne sangañ, a si jôé é maneya jaaban, éyoñe ji w’aye fo’o bo bôt be to été ôbametan, a ba be nga mine wo b’aye bo ôyap.
20 Bon be nga wu wo b’aye beta jô melo môé été na, Eto é dañeya me ôbametan ; va’a me vôm m’aye tabe.

21 Eyoñ éte w'aye jô nlem été na, Za a biaéya me ba, vôm bon be nga wu ma, a me to étam, nkaban éza si, a ke m'andeñndeñ ? a za a yaleya ba ? Tame yen, me nga li'i étam ; bana, be mbe vé ?
22 Avale di nde Tate Jehova a jô, na, O lô, m'aye bete wo wome yôp mfa'a ya meyoñ, a telé nlinga wom mfa'a ya meyoñe me bôt ; a b'aye zu bo be fam bôé tôé jap été, a bengone bôé b'aye be'eban bitule biap.
23 Nde bejô bôt b'aye bo beéso ya ba'ale wo, a minkpwe'e miap benyua ya ba'ale wo : b'aye kumbu be wo mesu me butu si, a nyian mbulu'u ya mebo môé ; a w'aye yeme na me ne Jehova : a ba b'ayange ma b'aye to te veban ôson.
24 Ye jôm ngungul ô nga bi j'aye beta nyoñebane be wô, nge minkôme ya zôsô mi beta suuban ?
25 Ve avale di nde Jehova a jô, na, Ja'ane minkôme ya ngungu mi aye beta nyoñeban, a jôm angônda môt a nga bi j'aye beta suuban ; amu m'aye suñe be nyô a suñe be wo, a m'aye nyii bone bôé.
26 A m'aye ve ba b'afite wo si minsône miap bebiene na be di ; a b'aye so'o metyi map bebien, aval ane vin é ne ézezek : a minsône mise mi aye yeme na, ma, Jehova, me ne Nyii wôé, a Nkôté wôé, Nyô ya Jacob a ne Ewôlô.

50 1 Avale di nde Jehova a jô, na, Kalate ya suu nyua, nnye ate me suuya nye nye, a ne vé ? nge na, môt mbé ya besé mvôla bam a ne nyô me kuaneya mia ? Mi lô, mi mbe nkuan amu mbia be mam menan, a nyua a nga suuban amu mintyamane mitiñe mienan.
2 Nde éyoñ me nga so, môt a mbe momo amu jé ? éyoñ me nga loen, ye môte ya yalan a nji bo ? Ye wo wom ô ve'eleya bo étun, ane ô ne te ngule ya kôté ? nge na, ye me nji bi ngule ya nyii ? Mi lô, m'akôtô mañ éyoñ m'abam, m'aveñesan asôé e bo fé : kose ya été j'anyum, amu mendim me ne momo, ve wu amu évé.
3 M'ajalé yôp ngômesane ya évindi, a bo minkuta jôme ya buti de.
4 Tate Jehova a veya me ôyeme ya ba be nto ñye'elan, nde te me ne yeme volô nyô a ne nju'an a mejô : a vee ôyo tyé ése, a vele alo dam e wôk, aval ane ba be nto ñye'elan.
5 Tate Jehova a kuiya alo dam, a me nji ben njôan, nge bulan mvus.
6 Me nga ve mvuse jam mfa'a ya bebibi, a ve memañe mam mfa'a ya ba b'até ze ; me nji solé asu dam mfa'a ya ôson a ntuiane menden.
7 Amu Tate Jehova a ye volô ma ; ajô te me nga bo te zametan : ajô te me teléya asu dam aval ane nka nga, a m'ayeme na m'aye bo te veban ôson.
8 Nyô a kale ma a ne bebé ; za aye suñe jam be ma ? bi tame tebe tetele nsamba wua : nyô a ne me ngame yat a ne za ? a za'a me bebé.
9 O lô, Tate Jehova a ye volô ma : nyô a ye ve me mekua a ne za ? ô lô, bese b'aye yômbô aval ane ngômesan ; kômebua a ye di be.
10 Za a ne be mia a ko Jehova woñ, nyô a ve tyiñ mbo ésaé wé mewôk ? nyô a wulu dibi été, te bi éfufup, nnye ate a tabe'e jôé Jehova mebun, a ye'ebe be Zambe wé.
11 Tama yenan, mia bese mi akôban nduan, mia mi atiñeti miabebien mesese bisi'i bi nduan ; mi wulu'u nkaba'a ya nduane jenan été, a wulu fe bisi'i mi maneya bo'é été. Jame dina nde mi aye nyoñe wo wom ; mi aye bômbô si mi wô'ôlun.

51 1 Vô'ôla'ane ma, mia mi atôñe zôsô, mia mi ajeñe Jehova : fomba'an mfa'a ya akok vôm mi nga baban, a mfa'a mfule ya ébé vôm mi nga fa'aban.
2 Fomba'an mfa'a ya Abraham éso wônan, a be Sara a nga biaé mia ; amu a mbe ve wua éyoñ me nga loene nye, ane me nga botane nye, a fôlô nye abo abui.

3 Amu Jehova a volôya Sion nlem ; a volôya mefôla mé mese me ne bilik minlem, a boya fe jé aval ane Eden, a nkôte si wé aval ane afupe Jehova ; mevak a mefôn bi aye yené été, mvean akéva, a tyiñe ya bia.
4 Ke'ane minlem be ma, A bôte bam ; ba'a fe alo be ma, A ayoñe dam : amu atiñ d'aye kôlô e so'o be ma, a m'aye telé nya ntyi'ane mejôô wom a bo éfufupe ya meyoñe me bôt.
5 Zôsô wom a ne bebé, nyiane wom ô kuiya atan, a mo mam m'aye tyi'i meyoñe me bôte mejô ; bikôte bi mañ bi aye yange ma, a bi aye tabe wo wom mebun.
6 Beta'ane mise menan mfa'a ya yôp, a fombô fe si nyô mfa'a ya si ; amu yôp d'aye jañ aval ane ôtita, a si nyô j'aye yômbô aval ane ngômesan ; a ba b'atabe été b'aye wu aval ete : ve nyiane wom w'aye tabe nnôm éto, a zôsô wom a ye bo te vas.
7 Vô'ôlane ma, mia mi ayeme zôsô, bôt atiñe dam e ne be nlem ; te koane bijô bi bôte woñ, nge fô'ôban mbia minkobô miap.
8 Amu kômebua a ye di be aval ane ngômesan, a étum j'aye di be aval ane mevule me ntômba ; ve zôsô wom a ye tabe nnôm éto, a nyiane wom akekui miaé mi bôte mise.
9 Ve' ôyo, ve' ôyo, jaé' ngu, A wo ya Jehova ; ve' ôyo, aval ane melu kôa, miaé ya biyoñe bitô. Ye sa wo ô ne nyô a nga tyi'i Rahab bitune bitun, nyô a nga lume beta tit ate ?
10 Ye sa wo ô ne nyô a nga kôtô mañ, mendime ya beta édo' ate ; nyô a nga bo bido'o bi mañe zen mfa'a bôt be ne nkôtan b'aye lôt ?
11 Nalé minkôtane mi bôte ya Jehova mi aye bulan, a zu kui Sion a ñyiane bia ; a meva'a ya nnôm éto m'aye tabe be minlô yôp : b'aye yene mefôn a mevak ; a ôlun a nsôan abuk bi aye mate.
12 Ma, mamien, me ne nyô a volô mia minlem : ô ne za, w'ako môt a ye wu woñ, a ko mone môt a ye boban aval ane ôbut, woñ ;
13 a ô vuaneya Jehova Nté wôé, nyô a nga ndamé yôp, a bôé mimbôka'a ya si nyô ; a keke ôsu a ko woñ nté ya môs amu beta ayo'o ya mfite bôt, éyoñ a kômesane na, a jian ? nde beta ayo'o ya mfite bôt a ne vé ?
14 Nkôm ô ne éza si w'aye ji'a suuban ; nde *a* ye ke wu a sis ébé été, nale fe bidi bié bi *a*ye ke man.
15 Amu me ne Jehova Zambe wôé, nyô a fô'ô mañ, nalé mintyôa ya été mi asôk : jôé dé e ne na, Jehova ya minsamba mewosan.
16 Nde me futiya mejô mam anyu dôé été, a me butiya wo éjijine ya wo wom été, nde te me ne bé yôp, a bôé mimbôka'a ya si nyô, a jô Sion na, O ne bôte bam.
17 Ve' ôyo, ve' ôyo, tebe'e tetele, A Jérusalem, wo ô nyuya a wo ya Jehova élaé ya ayaa dé ; ô nyuya éngenengen élaé ya élaé dulu ya tyabetyabe, a lui je.
18 Môte ya liti nye zen a nji bo mfa'a ya bo be fam bese a biaéya, nalé fe te ke wua a bi nye wo mfa'a ya bo be fam bese a yaleya.
19 Mam mana mebaé me tôbaneya wo ; za a ye yône wo ? éndaman ba njañan, a mfumbale ya zaé ba nkpwaté mekôn ; m'aye volô wo nelm aya ?
20 Bo be fam bôé be maneya ku som, be bô minseñ akôé mise, aval ane nko'o w'abe'e avot ; be nto njaéan a ñyaane Jehova, melepe ya Zambe wôé.
21 Ajô te wô'ô jame dina éyoñe ji, wo éngôngo, a nso'an, ve sa a vin :
22 Avale di nde Tate Jehova wôé, a Zambe wôé a suñ ajô ya bote bé a jô, na, O lô, me vaaya élaé dulu ya tyabetyabe mo môé, é ne na, éngenengen élaé ya élaé ayaa dam ; w'aye bo te beta nyu je :
23 amu m'aye futi je mo me ba b'andeñele wo, ba be jôya nsisime wôé na, Vitibi'i si, nde bi lôt ; a ô bôéya mvuse jôé aval ane si, avale fe ane nseñ, mfa'a ya ba b'alôt.

52 1 Ve’ ôyo, ve’ ôyo, jaé’ ngule jôé, A Sion ; jaé’ abeñe mengômesane dôé, A Jérusalem, nlam ô ne étyi : amu ataté éyoñe ji minsôso a ba be ne mvin b’aye bo te fe nyine be wo.
2 Samese’e womien mbulu’u nyô ; kôlô’ô si, tabe’ éto njôô jôé, A Jérusalem : kuli’i womien mfa’a mengata’a ya tyiñe jôé, A nkôm ngone ya Sion.
3 Amu avale di nde Jehova a jô, na, Be nga kuane mia zesé ; a mi aye kôtéban te moné.
4 Amu avale di nde Tate Jehova a jô, na, Atata’a bôte bam be nga sis a ke Egypte na, be tabe wôé : a mon Assyrien a nga kpwe’ele be te étom.
5 Ajô te éyoñe ji, m’abo jé va, nalé Jehova a jô, vôm bôte bam be maneya nyoñebane zesé ? ba b’ajôô be b’abete metyiñe yôp, nalé Jehova a jô, a b’akeke ôsu a biasé jôé dam ngume môs.
6 Ajô te bôte bam b’aye yeme jôé dam : ajô te b’aye yem môs ôte na, me ne nyô a kobô ; mi lô, me le.
7 Aka’a abeñ mfa’a beta minkôle yôp mebo ya nyô a zu mbamba mefoé me né, nyô a kate foé ya mvo’é, a zu mbamba mefoé ya mvaé, a kate foé ya éyiñ, a jô Sion na, Zambe wôé a jôô !
8 Tyiñe ya bemombô bôé : b’abete tyiñe yôp, b’ayia bia nsamba wua, amu b’aye yenan a mis, éyoñ Jehova a bulane Sion.
9 Bôéane tyiñe ya mevak, yi’ane bia nsamba wua, mia bili’i bi Jérusalem ; amu Jehova a volôya bôte bé minlem, a kôtéya Jérusalem.
10 Jehoa a kuliya soé ya wo wé ô ne étyi mise meyoñe mese ; a meku’u mese ya si nyô me yeneya nyiane ya Zambe wongan.
11 Kôla’an, kôla’an, kuiane vôm ate, te nambane jôm é ne mvin ; kuiane zañe jé ; tunane miabebien, mia mi abe’e bisua bi Jehova.
12 Amu mi aye bo te kôlô avô,nalé fe mi aye bo te ke mi tubuk : amu Jehova a ye ke mia ôsu ; a Zambe ya Israël a ye bo medip ako’o wônan.
13 Mi lô, mbo ésaé wom a ye bo mam a fek, a ye bo mbetan a betebane yôp, a dañe bo mbetane yôp.
14 Aval ane bôt abui be nga semé wo (asu dé e mbe aval ndaman a dañe môt ase ; a nyôle jé a dañe bône be bôt)
15 nalé a ye miam meyoñ abui ; bejô bôt b’aye dipe menyu map be nye : amu b’aye yene jam e nji tame katebane be be ; a b’aye yeme jam be nji tame wôk.

53 1 Za a buniya foé jangan, a wo ya Jehova ô kulubaneya be za ?
2 Amu a nga yaé asu dé aval ane nte’an élok, avale fe a ne éfa’ale j’aso si é ne nkôt : a nji bi mbamba nyô nge bo mvaé ya fombô ; a éyoñ bi ayene nye, abeñ e nji bo ane bi ne kômbô nye.
3 A mbe mbiasan, a bôt be nga bene nye ; môte ya mintaé nlem, a yemban ôlun : nde a mbe mbiasan aval ane nyô bôt b’abuti asu dap mfa’a wé ; a bi nji semé nye.
4 A be’eya fo’o alune dangan, a jibi mintaé miangane ya nlem ; ve bi nga yene nye ane nyô a ne nleban ; mbibane be Zambe, a nyô a tôban njuk.
5 Ve a mbe mbalan amu mintyamane metiñ miangan, a nga nyoñe bedu’i amu mbia be mam mangan ; ébôme ya mvo’é jangan é nga to be nye ; a bi asaéban a minlume mié.
6 Bia bese bi kobeya zen aval ane mintômba ; bi maneya yale môt ase zene jé émien ; a Jehova a betéya nye abé ya bias bese.
7 A mbe nkpwe’elan, ve éyoñ a nga yen njuk, a nji kui anyu dé ; aval ane mon ntômba b’ake nye vôm a ye woéban, avale fe ane ntômba ô ne mvuk asu ya ba b’atyi’i wô mevu, nalé a nji kui anyu dé.
8 Be nga vaa nye a nkpwe’elan a ntyi’ane mejô ; a mfa’a ya miaé wé, za ya be be a nga simesane na, a nga tyi’iban a vase si ya bevevee amu ntyaman atiñe ya bôte bam, mbe be nga yiane nyoñe melep mete ?
9 Ane be nga jame nye soñ nsamba mbia be bôt, a jame nye ba nkukum éyoñ a nga wu ; a kôsa bo a nji bo jame ya évô, nalé fe medu’an me nji bo anyu dé été.

10 Ve Jehova a nga yen mvaé ya ve nye bedu'i ; a nga ve nye ôlun : éyoñ w'aye bo
nsisime wé mvean amu abé, a ye yen mvoñ bôte jé, a ye bo melu mé ayap, a nkômbane
Jehova w'aye ke ôsu mo mé été.
11 A ye yene beta nju'u ya nsisime wé, a kañese abim ete : zôsôa mbo ésaé wom a ye
kale bôt abui a ñyemane ya émien ; a ye fe be'e mbia be mam map.
12 Ajô te m'aye kape nye ngap ba be beta be bôt, a nnye a ye kape biôme ya nsa ba be
mingungule mi bôt ; amu a nga sôé nsisime wé akekui awu, a lañeban nsamba betyam
metiñ : ve a nga be'e abé ya bôt abui, a ye'elan ajô betyam metiñ.

54 1 Yia bia, A nkôkôm, wo ô nji biaé ; bôé' bia, a bete tyiñ, wo ô nji kô'ôlô mie ya biaé
mon : amu bone ya nyô a nga li'i éngôngo b'adañe bone ya minga a ne nlu'an, nalé
Jehova a jô.
2 Nene'e vôme ya nda éndelé jôé, a be ndamé'é beta bindelé ya bitaba'a biôé ; te kam :
bo'o minkole miôé ayap, a yemete mefana'a môé.
3 Amu w'aye nen mfa'a ya mbo nnôm a mfa'a ya mbo nga ; a mvoñe bôte jôé j'aye bi
meyoñ, a toé bôt minlam mi ne bilik.
4 Te ko woñ ; amu w'aye bo te wô' ôson : nalé fe w'aye bo te bo nezametan ; amu w'aye
bo te veban ôson : amu w'aye vuan ôsone ya melu ô nga to mongô ; a w'aye bo te
beta simesane bijô ya ntaban ô nga to nkus.
5 Amu Nté wôé a ne nyo nnôm ; jôé dé e ne na, Jehova ya minsamba mewosan : a Nyô
ya Israël a ne Etyi a ne Nkôté wôé ; a ye lobanena Zambe ya si se.
6 Amu Jehova a loeneya wo aval ane minga be jô'éya, a nyô a wô'ôlun nlem, avale fe
ane minga a nga lu'u ndôman, éyoñ be vaaya nye, nalé Zambe wôé a jô.
7 Me jô'éya wo nté ôyôm étun ; ve m'aye kôane wo a beta be mame ya mvam.
8 Me nga solé asu dam be wo ôyôm étun amu ayaa e nga fuku nlem ; ve m'aye ko wo
éngôngo a mvame ya nnôm éto, nalé Jehova Nkôté wôé a jô.
9 Amu jame di e ne aval ane mendim me Noé mfa'a wom ; amu aval ane me kaneya
ngana na mendim me Noé m'aye bo te beta yandane si nyô, aval ete fe me kaneya
ngana na, m'aye bo te yaa wo, nge bame wo.
10 Amu beta minkô be ne ngule ya kôlô, a bone minkô be vas ; ve mvame jam j'aye bo
te kôlô be wo, nge élate jam ya mvo'é é vas, nalé Jehova a ko wo éngôngo a jô.
11 A wo w'ayen njuk, ntindane li a li a beta ôkôse ya mañ, a te volôban nlem, ô lô, m'aye
bé meko'o môé abeñe meyañ été, a bôé mimbôka'a miôé a meko'o me saphir.
12 M'aye bo minsoñe ya andile dôé meko'o me rubis, mimbé mi aka'a miôé meko'o me
escarboucle, a nné wôé ôse a meko'o me ne édima.
13 A bone bôé bese, Jehova nnye a ye ye'ele be ; a mvo'é ya bone bôé j'aye bo anen.
14 W'aye telébane zôsô été : w'aye bo ékpwe'ele ôyap, amu w'aye bo te ko woñ ; a tabe
angôndô ôyap, amu a ye bo te zu wo bebé.
15 O lô, be ne ngule ya sulan, ve sa amu ma : ba bese b'aye sulane vôme wua a tebe wo
ngame yat b'aye ku amu wo.
16 O lô, ma me téya nlui bityé, nyô a vuñulu ma'a m'ayôñ, a kuli étyé mewosan a ésaé
jé ; a ma me téya fe ntyame biôme na, a ndaman.
17 Te ke étyé mewosan b'akôme na be wosane wo j'aye bo jôm ; a ôyem ôse vi aye kôlô
si mfa'a ya tyi'i wo ajô game yat, ñvie w'aye ve mekua. Ngap bebo bisaé be Jehova
b'anyoñ, nje le, a zôsô wop a so be ma, nalé Jehova a jô.

55 1 Vô'ôla'an, nyô ase a wô' évé, za'ane vôm mendim me né, a nyô a ne te moné ;
za'an, mi kus, a di ; ya, za'an, mi kuse vin a menyañ te moné a te tañ.

2 Amu jé mi ave moné mfa'a ya jôm é nji bo bidi ? a ésaé jenan mfa'a ya jôm é ne te jaan ? tuka'a vô'ôlane ma, a mi di jôm é ne mvaé, a nsisime wônan ô yene'e mvaé a mame ya mevoñ.
3 Ba'an alo, a zu be ma ; wô'an, wôna nsisime wônan w'aye nyiñ : a m'aye bo élate ya nnôm éto be mia, é ne na, mvame ya David é ne te selan.
4 Mi lô, me veya nye na, a bo nkañete mam mfa'a ya meyoñe me bôt, ntebe ôsu a njôô mfa'a ya meyoñe me bôt.
5 O lô, w'aye loen ayoñ nde ô nji yem ; a ayoñ e nji yeme wo d'aye zu mbile be wo, amu Jehova Zambe wôé, a amu Nyô ya Israël a ne Etyi ; amu a wumuya wo.
6 Jeñane Jehova nté a ne gule ya yené ; mi lo'ene nye nté a ne bebé ;
7 mbia môt a jôké'é zene jé, a môt a ne te zôsô minsimesane mié ; nde a bula'ane be Jehova, nnye ate a ye ko nye éngôngo ; a be Zambe wongan, amu a ye dañe jamé.
8 Amu minsimesane miam mi nji bo minsimesane mienan, nalé fe mezene menan me nji bo mezene mam, nalé Jehova a jô.
9 Amu aval ane yôp d'adañe si nyô ôyape yôp, aval ete mezene mam m'adañe mezene menan ôyape yôp, a minsimesane miam mi adañe minsimesane mienan.
10 Amu aval ane mveñ j'azu si ba neige bi so'o yôp, te ke bulane wôé, ve ve si nyô mendim, a ve je ngule ya faa biôm a kui bisôsoñ, a ve mvoñ be mmias mvoñ a bidi be ndi bidi ;
11 aval ete njôane wom w'akui anyu dam w'aye bo ; w'*a*ye bulane be me zesé, ve w'aye bo jam m'akômbô, a w'aye ke ôsu jam me nga lôme wô.
12 Amu mi aye kui atan a mevak, a litibane zen a mvo'é ; beta minkô ba be bone minkô b'aye bôlane bia asu denan ; a bilé bise ya fé bi aye kute mefas.
13 Elé cyprès j'aye faa éjian éyo, a élé myrte j'aye faa éjian nsilik : a jam été d'aye wumulu jôé Jehova, a bo ndeme ya nnôm éto j'aye bo te tyi'iban.

56 1 Avale di nde Jehova a jô, na, Ba'ala'ane nya ntyi'ane mejôô, a bo zôsô ; amu nyiane wom ô mbeme zu, a zôsô wom a ye yené.
2 Ebotan a môt a bo jame di, a mone môt a bi de ngu ; nyô a ba'ale môse sabbat, te ndamane wô étyi, a kame wo wé mfa'a ya bo abé éziñ.
3 Nalé fe njin, nyô a lateya émien be Jehova, a bo'o te kobô, a jô na, Jehova a ye fo'o kandé ma a bôte bé ; nalé fe miak ô bo te jô na, O lô, me ne nkôt élé.
4 Amu avale di nde Jehova a jô mfa'a ya bemia'a b'aba'ale besabbat bam, a tope mam m'ayen mvaé, a bi élate jam ngu, na :
5 M'aye ve be jôme ya ôsimesan a jôé nda jam été a meka'a mam été bi adañe bi ya bo be fam a bengon ; m'aye ve be jôé ya nnôm éto, d'aye bo te tyi'iban.
6 Nalé fe bejin b'alate bebien be Jehova, mfa'a ya bo nye ésaé, a mfa'a ya nye'e jôé Jehova, mfa'a ya bo bebo bisaé bé, nyô ase a ba'ale sabbat te ndamane nye étyi, a bi élate jam ngu ;
7 mbe bete, m'aye zu be beta nkôle wom a ne étyi, a ve be na, be vak nda jame ya meye'elan été : mimveane miap b'adi'i nduan a biôm b'atyik bi aye nyoñeban autel wome yôp ; amu nda jam j'aye lobane na nda meye'elan mfa'a ya meyoñe me bote mese.
8 Tate Jehova, nyô a kôane ba ya Israël be nga wuabane fé, a jô na, M'aye fe kôane befe be nye, a fulane fe émbé bebien be nto nkôan.
9 Mia betite bese ya fé, za'a dian, ya, mia betite bese mi ne afan été.
10 Bemombô bé be ne ndim, bese be ne te fek ; bese be ne mimvumvu'u bemvu, be se ngule ya bôn ; b'ayem biyeyem, b'abômbô si, b'anye'e be kele' ôyo.

11 Ya, bemvu be ne ndok, nnôm éto be se ngule ya yen abim d'ayian ; a balé bete be ne beba'ale mintômba be se ngule ya wôk : bese be yaléya zene jap bebien, nyô ase mfa'a ya nsenge wé, be so'o mimfa'a mise.
12 B'ajô na, Za'an, m'aye zu vin, a bi aye jalé biabebien a binyunyui bi ne ngu ; nde akiti a ye bo aval ane môse wu, beta môs a dañ nné.

57 1 Bezôsô b'ajañ, a te ke môt a nyane de nlem ; a bôte ya mvam b'avas, te ke môt a fase na, zôsôa môt a vas mfa'a ya abé d'azu.
2 A nyin mvo'é été ; b'awo'ane binoñe biape yôp, nyô ase a wulu zôsô wé été.
3 Ve mi za'a bebé nné, mia bone be mvimvi'i minga, mvoñ mbo mejian a minga bijabô.
4 Za miabebien mi avôé nye ngame yat ? za mi akui anyu ne ndama, a soé ôyem ? ye mi nji bo bone ya ntyamane metiñ, mvoñe ya minsos,
5 mia mi ave miabebien ayôñe minlem bilé bechêne été, a élé ése é ne nyumi si ; mia mi awôé bon mimbi'ili été, mimbane meko'o si ?
6 Ngape joé é ne bikôkone meko'o ya mbi'li été, billi bite, mbie bi ne akape dôé ; mbie bite ô maneya sôé mveane binyunyui, ô veya jôme ya nkañan. Ye m'aye tuniban amu mam mete ?
7 O teléya énoñe jôé beta nkôl a ne mbetan a ôyape yôp ; vôm ate fe ô nga bet a ke tyi'i biôm.
8 O teléya jôme jôé ya ôsimesan mvuse mimbé a mekôn : amu ô kuluya soé jôé be mfe sa ma, a ô beteya yôp ; ô neneya énoñe jôé, a mia be be mi boya élat : ô nga nye'e énoñe jap vôm ô nga yene je.
9 Ane ô nga ke be njô bôt a mbon, a ô nga kô'ôlane biôm biôé ya mbamba menyum, a ô nga lôm minlômane miôé ôyap, a sili womiene si akui Sheol.
10 O nga juk amu nté ya zene jôé ; ve ô nji jô na, E boya éboboé ; ô nga yen mvumelane ya ngule jôé ; ajô te ô nji tek.
11 Nde ô koya woñ a mate za, a ne w'alaa minsos, a te simesane ma, nge nyane de nlem ? ke me tabeya ne mieññ ja'an ayap, wo te ko me mvoñ ?
12 M'aye kañete zôsô wôé ; a mfa'a ya mimboane miôé, mi aye bo te volô wo.
13 Eyoñ w'ayôn, ba ô maneya tôkan, be nyi'i wo ; ve évuñulu j'aye to'é be, mfep w'aye be'e be bese : ve nyô a sobô be ma a ye nyoñe si, a ye nyoñ ngape ya beta nkôle wom a ne étyi.
14 Nde a ye jô na, Bô'an, bô'an, kômane zen, va'ane jôm j'akolé bôt ôbak zene ya bôte bam.
15 Amu avale di nde Nyô a ne mbetan a ôyape yôp a to éto ya nnôm éto, jôé dé e ne na, Etyi, a jô, na : Me to vôm a ne mbetan a étyi, ba nyô fe a ne nsisim ô ne ôlun a nje'eban nlem, a wômôlô fe nsisime ya nyô a wô'ôlun.
16 Amu m'*a*ye ke suñ nnôm éto, nalé fe m'aye bo te yaa melu mese ; amu nsisim ô nga ye te' asu dam, a minsisim me maneya bo.
17 Me nga yaa amu abé ya nyamete wé, a bibi nye ; me nga solé asu a yaa ; ane a nga ke ôsu a yale zene ya nleme wé.
18 Me yeneya mezene mé, a m'aye saé nye : m'aye fe wulu nye zen, a bulan émien ba be bôte bé b'ayi du, mimvolan.
19 M'até ébuma ya biyaé : Mvo'é, mvo'é be nyô a ne ôyap, a be nyô a ne bebé, nalé Jehova a jô ; a m'aye saé nye.
20 Ve mbia be bôt be ne aval ane mañ m'afô'ôsan ; amu me se ngule ya wo'an, a mendime ya été m'avunuku mbotok a mbuan.
21 Mvo'é é nji bo mfa'a ya mbia be bôt, nalé Zambe wom a jô.

58 1 Yôta'an ngu, te kam, bete'e tyiñe jôé aval ane toñ, a kate bôte bam ntyamane metiñe wop, a nda bôte Jacob mam abé map.

2 Ve b’ajeñe me môs ôse, a yen mvaé ya yem mezene mam : aval ane ayoñ é nga bo zôsô, a te jô’é atiñe ya Zambe wop, nalé b’asili me mintyi’ane mejô mi ne zôsô ; b’ayen mvaé ya subu Zambe bebé.
3 B’ajô na, Amu jé bi tyiya bidi, a wo te yen ? amu jé bi ndeñeleya nleme wongan, a wo te yemelan ? Tama yenan, môs mi atyi bidi, ñwô mi ayen mvaé jenan, a soñe bisaé bienan bise.
4 Tama yenan, mi atyi bidi amu mi aye bo meluman a ntañete, a amu mi aye bibi a ékuta ya abé : mi nji tyi bidi môse wu amu tyiñe jenan j’aye wô’é mfa’a ya yôp.
5 Ye ntyiane bidi me maneya top, ñwô le ? môs môt a ye ndeñele nsisime wé ? Ye jam ete e ne na, a vit nlô si aval ane mbôñ akpwaé, a jé nkuta ba asupe si, a bômbô bie yôp ? ye jam ete nde w’aye loene na, ntyiane bidi, a môs Jehova a kañese ?
6 Ye sa ntyiane bidi me tobeya, ñwô wuna na : be tii mengata’a ya abé, be kuli minkole ya ébôñeté, a be suu ba be nga yen ékpwe’ele beti, a na, mi bu’ ébôñeté ése ?
7 Ye ô se na, ô kape ba b’awô’ô zaé bidi biôé, a ô zu minzôzoé mi nga wuaban atan nda jôé ? éyoñ w’ayene môt a ne soé, ô buti nye nyô ; a na, ô bo te solé womien be bôt be ne minsône miôé womien ?
8 Eyoñ éte éfufupe jôé j’aye lende ane tyé, a ñyetane wôé w’aye jia kui ; a zôsô wôé a ye wulu wo ôsu ; étôto’o Jehova j’aye bo medip ako’o wôé.
9 Eyoñ éte w’aye loen, a Jehova a ye yalan ; w’aye yôn ; wôna a ye jô na, Me nyô. Nge w’avaa évôñeté zañe jôé, nlitane ya ônyu, a mbia nkobô ;
10 a nge w’adutu nsisme wôé be nyô a wô’ô zaé, a jalé nsisim w’ayen njuk : éyoñ éte éfufupe joé j’aye tôô dibi été, a dibi dôé d’aye bo ane zañe môs ;
11 a Jehova a ye liti wo zen melu mese, a jaé nsisime wôé minkôte mi vôm été, a bo bivese biôé ngu ; nalé w’aye bo aval ane afup b’asôé mendim, avale fe ane anjeñe mendim, mendime ya été te velé.
12 A ba b’aye so be wo b’aye beta lôñe minnôm mewôm mi nga ndaman ; w’aye bô’ô mimbôka’a ya miaé mi bôt abui ; a w’aye lobane na, Nkôme vôm a ne ntyaman, Mvumelane mezene ya bôt b’aye tabe.
13 Nge w’aye vôôn abo dôé mfa’a ya môse sabbat, a te bo nkômbane wôé môse wom ô ne étyi ; a loene môse sabbat na, jôm w’ayen mvaé, a wu ya Jehova ô ne étyi na, jôm é ne duma ; a w’aye semé wô, te bo mezne môé womien, nge jeñe mam womien w’ayen mvaé, nge kobô mejô môé womien :
14 éyoñ éte w’aye yen mvaé jôé be Jehova ; a m’aye bo wo na, ô wulu mevôme ya si nyô me ne mimbetane yôp, yôp ; a m’aye ve wo bidi ya ngape Jacob éso wôé : amu anyu Jehova, nde e kobôya de.

59 1 Mi lô, wo ya Jehova ô nji boban étune na, ô bo te ngule ya nyii ; nalé fe alo dé e nji boban adite na, e bo te ngule ya wôk :
2 ve mbia be mam menan mme me maneya kandé zañe mia be Zambe wônan, a mam abé menan
me soléya asu dé be mia, nalé a ye bo te wôk.
3 Amu mo menan me nto mvin a metyi, a anyu denan a mbia be mam ; biyaé bienan bi laaya minsos, ôyeme vienan vi akobô mam bé menyiñ.
4 Te ke môt a somone zôsô, a te ke môt a kat ajô a benya mejôô : b’atabe mam me ne momo mebun, a laa minsos ; b’anyoñ abume ya nkpwala, a biaé mbia be mam.
5 B’atye’e metyi me viet, a tiñ ndetene ya abôp : nyô a di metyi map a wu ; a jôm j’afitiban j’akui na, akpwe.
6 Ndetene jap j’aye bo te bo mengômesan, nalé fe b’aye bo te buti menyô a mimboane miap : mimboane miap mi ne mimboane ya mbia be mam, a mboan évô ô ne mo mop été.

7 Mebo map m’ake mbil mfa’a ya abé, a b’abo avôle ya kulu metyi me ne te bijô ; minsimesane miap mi ne minsimesane ya mbia be mam ; éndaman a njaane mam bi ne mezene map été.
8 Be nji yeme zene ya mvo’é ; a nya ntyi’ane mejôô a nji bo meke map été : be boya bebien bikotekote mezen ; nyô ase a wulu été a ne te yem mvo’é.
9 Ajô te nya ntyi’ane mejôô a ne bia ôyap, nalé fe zôsô a ne te koane bia : bi amombô éfufup, ve a teme na, dibi ; a mombô mfaéan éfufup, be bi awulu jôm ane dibi été.
10 Bi ake bi abôp mfin aval ane mindindim ; ya, bi ake bi abôp aval ane ba be ne te mis : bi akolé ôba’a zañe môs aval ane fôfol ngô’é ; bi nto aval ane miñwuane mi bôt biwôlô bi bôt été.
11 Bia bese bi awuñulu aval ane beours, a dañe yi aval ane bezum : bi amombô nya ntyi’ane mejôô, ve a nji bo : a mombô nyian, ve ô ne bia ôyap.
12 Amu mintyamane metiñe miangan mi akô’ôlan asu dôé, a mam abé mangan m’abo’olô bia ; ami mintyamane metiñe miangan mi ne be bia, a mfa’a ya mbia be mam mangan, bi ayeme me :
13 bi atyam metiñe me Jehova a kate nye, a bi akôñelan a li’i ntôñan bi atôñe Zambe wongan, a kobô mame ya fite bôt a ma ya ben njôan, minlem ve té mejô ya minsos a kuli me.
14 A nya ntyi’ane mejôô a veñesan a bulan mvus, a zôsô a tebe ôyap ; amu benya mejôô me kuya nseñ été, a zôsô a se ngule ya nyin.
15 Ya, benya mejôô m’ajemban ; a nyô a kandan abé a bo émien jôm b’asa.
Ane Jehova a nga yene jam été, ve wô’abé amu nya ntyi’ane mejôô a nji bo.
16 Ane a nga yene na, môt a nji bo, a semé amu mvañ ajô a nji bo : ajô te wo wé émien ô nga zu nyian be nye ; a zôsô wé, nnye a nga su’u nye.
17 Ane a nga jaé zôsô ane ébuta’a tôé, a jaé fe afô’ôlô ya nyian nlô ; ane a nga jaé mengômesane ya akuna’a ane ngômesan, a be’e fe nya ntindane mam ane alô’ô.
18 Aval ane mimboane miap mi né, aval ete a ye ya’an, meyaa mfa’a ya ba b’atebe nye ngame yat, a meya’an mfa’a ya besiñ bé ; a ye timane ma’an mfa’a ya bikôte bi mañ.
19 Nalé b’aye ko jôé Jehova woñ aso mfa’a jôp d’adim, a étôto’o jé aso mfa’a jôp d’atôô ; amu a ye so aval ane ôsôé vi alôt ngu, ñvie mvebe ya Jehova w’atindi.
20 Nde Nkôté Bôt a ye zu Sion, a mfa’a ya ba be to Jacob été b’akôñelan a li’i ntyamane metiñ, nalé Jehova a jô.
21 A mfa’a wom, jina nje é ne élate jam be be, nalé Jehova a jô : Nsisime wom ô ne be wo, a mejô mam me futiya anyu dôé été, bi aye bo te kôlô anyu dôé, nge anyu ya mvoñe bôte jôé, nge anyu mvoñe ya mvoñe bôte jôé, akôlô éyoñe ji akui nnôm éto, nalé Jehova a jô.

60 1 Kôlô’ô si, faék ; amu éfufupe jôé é soya, a étôto’o Jehova é tôôya be wo.
2 Amu ô lô, dibi d’aye buti si nyô, a beta dibi meyoñe me bôt ; ve Jehova a ye tôô be wo, a étôto’o jé j’aye yené be wo.
3 Nde meyoñ m’aye zu vôm éfufupe jôé é né, a bejô bôt mfa’a ya mfaéane ya ntôane wôé.
4 Bete’e mise môé mbôma’ane, a yen : bese b’asulane vôme wua, b’azu be wo ; bo be fam bôé b’aye so ôyap, a bengone bôé b’aye be’ebane mo yôp.
5 Eyoñ éte w’aye yen a faé, a nleme wôé w’aye kumetan a nen ; amu abui biôme ya mañ d’aye kôñelan be wo, a akume ya meyoñ d’aye zu be wo.
6 Jama abui bechameau a ye vise wo, bedromadaire ya Madian a Epha ; be bese b’aso Séba b’aye zu ; b’aye zu or a encens, a b’aye kañete mame ya duma Jehova.

7 Mimbam mintômba mise ya Kédar mi aye sulane be wo, beyôm mintômba ya Nebajoth b'aye bo wo ésaé ; b'aye bet autel wome yôp, be to nkañesan, a m'aye wumulu nda ya étôto'o jam.
8 Beza be ne ba b'ayele ane nkut, a aval ane bezum b'ake bone mimbé bap ?
9 Bikôte bi mañ bi aye fo'o yange ma, a bemiel ya Tarsis be to ôsu, mfa'a ya zu bo be fam bôé be so' ôyap, argent a or wop bi to nsamba wop, amu jôé Jehova Zambe wôé, a amu Nyô ya Israël a ne Etyi, amu a wumuya wo.
10 Nde bejin b'aye lôñe meka'a môé, a bejô bôte bap b'aye bo wo bisaé : amu me nga bibi wo ayaa dam été, ve me koya wo éngôngo mvame jam été.
11 Mimbé mi aka'a miôé mi aye fe yombô melu mese ; mi aye bo te diban môse ba alu ; nde te bôt b'aye zu wo akume ya meyoñ, a bejô bôte bap be za'a be minkôm.
12 Amu ayoñ nge njôan d'aye bo te bo wo ésaé d'aye jañ ; ya, meyoñe mete m'aye jaaban ne meñ.
13 Etôto'o ya Liban j'aye zu be wo, élé cyprès, a orme, a buis bise, mfa'a ya ve vôme wom a ne étyi abeñ ; a m'aye bo éto ya mebo mam étôtok.
14 A bo be fame ya ba be nga liti wo njuk b'aye zu, be kumbu'u be wo ; a ba bese be nga biaé wo b'aye vitibi mebo si ya mebo môé ; a b'aye loene wo na, Nlame Jehova, Sion ya Nyô ya Israël ane Etyi.
15 Vôm be nga jo'é wo a siñe wo, nalé ate te ke môt a nga tulane wo, m'aye bo wo jôm j'adañ mvaé nnôm éto, meva'a jôme ya miaé mi bôt abui.
16 W'aye fe nyañe menyañe ya meyoñ, a nyañ abé ya bejô bôt ; a w'aye yeme na, ma, Jehova, me ne Nyii wôé, a Nkôté wôé, Nyô ya Jacob a ne Ewôlô.
17 Amu m'aye zu or éjian mvot, a m'aye zu argent éjian étyé, a mvot éjiane bilé, a étyé éjiane mekok. M'aye fe bo bivete biôé mvo'é, a besoñe bôte bôé zôsô.
18 Evô j'aye bo te bete wô' é si jôé, éndaman nge njian minné miôé été ; ve w'aye yôlé meka'a môé na, Nyian, a mimbé mi aka'a miôé na, Nse'an.
19 Jôp d'*a*ye fe beta bo éfufupe jôé a môs ; nalé fe ngon j'*a*ye fe beta faé wo mie mfa'a ya ve éfufup ; ve Jehova a ye bo éfufupe ya nnôm éto mfa'a wôé, a Zambe wôé a bo étôto'o jôé.
20 Jôpe dôé d'aye bo te beta dim, nalé fe ngone jôé j'aye bo te vaa ébien ; amu Jehova a ye bo éfufupe jôé ya nnôm éto, a melu ya miñyône miôé m'aye man.
21 Bôte bôé fe b'aye bo zôsô bese ; b'aye nyoñe si é bo ngape jap nnôm éto, ntya ya mbéane wom, ésaé ya mo mam, nde te m'aye yene duma.
22 Nyô a ne tyôtyoé aye bo toyini, a jôm é ne tyôtyoé ayoñ e ne ngu ; ma, Jehova, m'aye tindi jam ete avô éyoñe jé.

61 1 Nsisime Tate Jehova ô ne be ma ; amu Jehova a wo'oya me mbone na, me kate bôt be ne minlem ne miññ mbamba mefoé ; a lômeya me na, me tiñeti meveñe ya ba be ne mbu'ane minlem, me kate minkôme foé na, mi bo beti, a kate ba be ne nka'an foé ya ndian nda mimbôk ;
2 me kañete mbu ya mvame Jehova, a môse ya akuna'a ya Zambe wongan ; me volô ba bese b'awô'ôlun minlem ;
3 me telé mfa'a ya ba b'awô'ôlune Sion, me ve be ékat éjian asup, mbone ya mevak éjiane du, ngômesane ya nkañan éjian nsisim ô ne adit ; nde te b'aye lobane na, bilé bi zôsô, mbéane Jehova, nalé a ye yene duma.
4 A b'aye lôñe minnôm bilik, b'aye bete mevôm me nga taté ndaman, b'aye kôm minlam mi mbe bilik, mevôme ya miaé mi bôt abui me nga ndaman.
5 Nde bikule bi aye tebe a ve mimbam mintômba mienane bidi, a bejin b'aye bo mia besenane si a besepe mindik.

6 Ve mi aye yôbane na beprêtre be Jehova ; bôt b'aye loene mia na bebo bisaé ya Zambe
wongan : mi aye di akume ya meyoñ, a mi aye wumulu miabebien a duma dap.
7 Vôm mi nga wô'ôson, mi aye bi ngap mebim mebaé ; a vôme ya ébiasé b'aye va'a
ngape jap été : ajô te mfa'a ya si jap, b'aye bi ngap membim mebaé ; meva'a ya nnôm
éto m'aye bo be be.
8 Amu ma, Jehova, m'anye'e nya ntyi'ane mejôô, m'avini éngôngôt a fulan abé ; a m'aye
ve be ma'ane map benya mejôô été, a m'aye bo be élate ya nnôm éto.
9 A b'aye yem mvoñe bôte jap meyoñ été, a bone bap meyoñe me bôt été : ba bese
b'ayene be b'aye meme be na, be ne mvoñe bôt Jehova a maneya botan.
10 M'aye dañe va'a be Jehova, nsisime wom w'aye fone be Zambe wom ; amu a jaléya
me mengômesane me nyian, a butiya ma a ézingi ya zôsô, aval ane môt a lu'u minga
a kômesan émien ékat nlô, avale fe ane mbom w'ajaé bidima meko'o bié.
11 Amu aval ane si nyô j'akuli ésôsoñe jé, avale fe ane afup d'afaa biôm bi ne mmiasan
été ; nalé Tate Jehova a ye bo zôsô a duma bi faa asu meyoñe mese.

62 1 Amu ajô Sion nde m'aye bo te tabe évô, a amu ajô Jérusalem nde m'aye bo te
wo'an, akekui zôsô wé a ye kui atan aval ane éfufup, a nyiane wé aval ane lampe a
yôñ.
2 A meyoñ m'aye yene zôsô wôé, a bejô bôte bese étôto'o jôé ; a w'aye loban mfefé jôé,
ñwô anyu Jehova d'aye yôlé.
3 W'aye fe bo couronne ya abeñ wo Jehova été, a ntôm bidima meko'o ya njô bôt wo ya
Zambe wôé été.
4 W'aye bo te beta totebane na, Njô'an ; nalé fe si jôé j'aye bo te beta totebane na,
Elik : ve w'aye lobane na, Hephtsiba, a si jô na, Beula ; amu Jehova a yene wo mvaé,
a si jôé j'aye bo nlu'an.
5 Amu aval ane ndôman j'alu'éndun ngon, nalé bo be fam bôé b'aye lu'u wo ; avale fe
ane môt a lu'u minga a va'a mbom, nalé Zambe wôé a ye va'a wo.
6 Me téléya bemombô meka'a môé yôp, A Jérusalem ; b'aye bo te tabe évô nnôm éto
môs nge alu : mia mi ne besimesane ya Jehova, te wo'an,
7 mi bo'o fe te ve nye awo'an, akekui a ye telé, akekui fe a ye bo Jérusalem jôm b'akañe
si nyô.
8 Jehova a kaneya ngana a mbo nnôme wé, a wo ya ngule jé na, M'aye fo'o bo te beta
ve fône jôé é bo bidi ya besiñe bôé ; a bejin b'aye bo te nyu mfefé vin wôé, ñwô ôte ô
boya ésaé :
9 ve ba be naaneya je mbe b'aye di je, a kañe Jehova ; a ba be kôaneya wô b'aye nyu
wô minseñe ya nda jam é ne étyi été.
10 Lôtan, lôtane mimbé mi akak ; kômane zene ya bôt ; bô'an, bô'an mfaka ; va'ane
mekok ; beta'an nlinga mfa'a ya meyoñe me bôt.
11 Mi lô, Jehova a kateya foé akekui susu'a ya si nyô na, Jô'an ngone Sion na, O lô, nyiane
wôé w'azu ; ô lô, ma'ane mé me ne be nye, a meya'ane mé me ne nye ôsu.
12 A b'aye loene be na, Bôt be ne étyi, Minkôtane ya Jehova : a w'aye lobane na, Nyô be
nga jeñ, Nlam ô nji bo njô'an.

63 1 Nyô a so Edom nyô a ne za, a bili mengômesan me ne ndubane nyôle fe, a so'o
Botsra ? nyô a ne étôto'o mfa'a ya mengômesane mé nyô, a wulu a beta ngule wé ?
Ma m'akobô zôsô, éwôlô ya nyii.
2 Amu jé ngômesane jôé é nto évele, a biwomane biôé aval ane nyô a wulu ébé b'amiate
vin été ?

3 Me wuluya ébé b'amiate vin étam ; a te ke môte ya meyoñe me bôt a mbe nsamba wom : ya, me nga wulu be yôp a ayaa dam, a tibi be a ñyaane wom ; a metyi ya ényiñe jap me nto mmiamane biwomane biame yôp, a me veya ngômesane jam ése meyeñ.
4 Amu môse ya akuna'a ô mbe me nlem, a mbu ya bôte bam be ne nkôtan ô kpwaneya.
5 Ane me nga fombô, a môte ya volô a nji bo ; ane me nga semé amu môte ya su'u be a to momo : ajô te wo wom mamien ñwô ô nga zu nyii ma ; a ayaa dam nde e nga su'u ma.
6 Ane me nga tibi meyoñe me bôt a ayaa dam, a bo na, be sok a ñyaane wom, a me nga sôé metyi ya ényiñe jap si.
7 M'aye bo me tote' abui mvame ya Jehova, a mame ya duma Jehova, aval ane mam mese Jehova a veya bia me né, a beta mvaé mfa'a ya nda bôt Israël, nnye ate a veya be aval ane a ko be éngôngo, a aval ane jama mame ya mvame jé a né.
8 Amu a nga jô na, Be ne fo'o bôte bam, bon b'aye bo te bo mame ya minsos : nalé ate a mbe Nyii wop.
9 Nju' ôse be nga yen, nnye fe a nga yen nju' été, a ange ya asu dé a nga nyii be : a nga kôté be nye'ane wé a éngôngole jé été ; ane a nga bete be, a be'e be melu mese ya kôa.
10 Ve be nga ben njôane wé, a ve Nsisime wé ô ne étyi ôlun : ajô te a nga veñesan a bo nsiñe wop, a émien a nga wosane be.
11 Eyoñ éte a nga simesane melu ya kôa, Moïse a bôte bé, a jô na, Nyô a nga soo be mañ été ba be beba'ale ya mbame wé a ne vé ? nyô a nga futi Nsisime wé ô ne étyi zañe jap a ne vé ?
12 nyô a nga bo na, étôto'o wo jé é wulu mbo nnôme Moïse ? nyô a nga kandé mendim ôsu viap, mfa'a ya ve émien jôé ya nnôm éto ?
13 Nyô a nga lôtô be bido' été, aval ane ékabela fé été, nalé be nji kolé ôbak.
14 Aval ane binyaka bi asis mbi'ili été, Nsisime Jehova ô nga ve be awo'an : nalé ô nga wulu bôte bôé, mfa'a ya ve womien jôé e ne étôtok.
15 Fombô'ô si ô to yôp été, a yen, vôm ô to étaba'a ya étyi jôé a étôto'o jôé : ntindane mame wôé a biwôlô mimboane biôé bi ne vé ? ñyiane ya nleme wôé a mame ya éngôngole jôé bi nto nkaman mfa'a wom.
16 Amu ô ne Esa wongan, a kôsa bo Abraham a nji yeme bia, a Israël a nji meme bia ; wo, A Jehova, ô ne Esa wongan ; jôé dôé e ne na, Nkôté wongan aso nnôm éto.
17 A Jehova, w'atindi bia bi kope mezene môé, a ve minlem miangan ayete ya ko wo woñ amu jé ? Bula'an amu ajô bebo bisaé bôé, meyoñe ya ngape si jôé.
18 Bôte bôé be ne étyi be nga bi je ve ôyô étun : besiñe bangan be tibiya nda jôé é ne étyi si.
19 Bi nto aval ane ba ô nji tame jôô be, aval ane ba be nji loban a jôé dôé.

64 1 Ngo' o nge ô ne nyape yôp, a nge ô ne sise si, nde te beta minkô be ne fô'ôsan asu dôé,
2 aval ane éyoñ nduan j'akape bisaé, a nduan j'akundi mendim ; mfa'a ya na, besiñe bôé be yeme jôé dôé, a na, meyoñ me fô'ôban asu dôé !
3 Eyoñ ô nga bo beangôndô be mam bi nji yeme na b'aye boban, ô nga sise si, beta minkô be nga fô'ôsan asu dôé.
4 Amu aso kôa bôt be nji wô'ôtan, nge wô'a alo, nalé fe dis e nji yene Zambe mfe ve wo, nyô a bo ésaé ajô nyô a yange nye.
5 W'atôbane nyô a vak a bo zôsô, ba b'asimesane wo mezene môé été : ô lô, ô nga yaa, a bi nga bo abé : bi tabeya mam mete été ayap ; nde ye bi aye nyiñ ?

6 Amu bia bese bi nto aval ane nyô a ne te mfuban, a mame ya zôsô mangan mese me ne aval ane ngômesan é ne mvin : a bia bese bi aviele aval ane kaé ; a mbia be mam mangan m'avaa bia aval
ane évuñulu.
7 Te ke môt a ne a loene jôé dôé, nyô a fô'ô émiene na, a bi wo ; amu ô soléya bia asu dôé, a ô jiane- ya bia a mbia be mam mangan.
8 Ve éyoñe ji, A Jehova, ô ne Esa wongan ; be ne étek, a wo ô ne mmé mevie'e wongan ; a bia bese bi ne mboane ya wo wôé.
9 Te dañedañe yaa, A Jehova, nalé fe te simesan mbia be mam nnôm éto : tame yen, fombô'ô, bi aye'elane wo, bia bese bi ne bôte bôé.
10 Minlam miôé mie ne étyi me boya fé, Sion a nto fé, Jérusalem a nto ne sangañ !
11 Nda jangan é ne étyi a abeñ, vôm beésa bangan be nga kañe wo, é nto ndi'an a nduan ; a mbamba mevôme mangan mese me nto ntyaman.
12 Ye w'aye kame womien mfa'a ya mam mete, A Jehova ? ye w'aye tabe évô ; a dañe liti bia njuk ?

65 1 Ba be mbe te sili ma b'asili ma ; ba be mbe te jeñe ma b'ayene ma : me nga jô ayoñ e nji loban a jôé dame na, Fombô'ô ma, fombô'ô ma.
2 Me sameya mo mam nté ya môs mfa'a ya bôt b'aben njôan, b'awulu zen é nji bo mvaé, a tôñe minsimesane miap bebien ;
3 bôt b'asoñe me asu dam melu mese, b'atyi'i biôm mefup été, a di'i encens brique yôp ;
4 b'atabe si vôm mesoñ me né, a bômbô mevôm me ne asoé ; b'adi minsône bengôé, a mfiañe ya bibole bi biôm ô ne mevie'e map été ;
5 b'ajô na, Tebe'e mfa' ô né, te zu me bebé, amu me ne étyi a dañe wo. Balé bete be ne ôtita jôé dam été, a nduan j'ayôñ nté ya môs.
6 Mi lô, e ne ntilan asu dam : m'aye bo te tabe évô, ve m'aye ya'an, ya, m'aye ya'ane tôé jap été,
7 mbia be mam menan, a fulane fe mbia be mame ya beéso benan, nalé Jehova a jô, mbe be di'iya encens beta minkôle yôp, a kobô me ébiasé bone minkôle yôp : ajô te m'aye até ve'e be mboane wop tôé jap été.
8 avale di nde Jehova a jô, na, Aval ane mfefé vin w'ayené ésañ été, a mbo' éziñ a jô na, Te ndamane je, amu ébotan é ne été : nalé m'aye bo amu ajô bebo bisaé bam, nde te me bo te jiane be bese.
9 Nde m'aye soo mvoñe bôt be Jacob, a nyô a ye nyoñ ngape ya beta minkôle bam be Juda ; a bôte bam be ne mintoban b'aye nyoñe je ane ngap, a bebo bisaé bam b'aye tabe vôm ate.
10 A Saron a ye bo abemba mimbam mintômba, a mbi'ili ya Acor vôm mimbam binyaka mi aye bômbô si, mfa'a ya bôte bam be jeñeya ma.
11 Ve mia mi ali'i Jehova, mi avuane beta nkôle wom a ne étyi, mi akôme tawôlô mfa'a ya Ma'a, a mi ajalé élaé a vin é ne mbundan a tot Asu'ulane ;
12 ma m'aye ve mia asu'ulane ya nkpwaté mekôn, a mia bese mi aye kumbu mfa'a ya wôéban ; amu éyoñ me nga loen, mi nji yebe ; éyoñ me nga kobô, mi nji wôk ; ve mi nga viane bo jam e mbe abé mise mam, a tope jam me nji nye'e.
13 Ajô te avale di nde Tate Jehova ajô, na, Mi lô, bebo bisaé bam b'aye di, ve mi aye wô'ô zaé ; mi lô, bebo bisaé bam b'aye nyu, ve mi aye wô' évé ; mi lô, bebo bisaé bam b'aye vak, ve mi aye veban ôson ;
14 mi lô, bebo bisaé bam b'aye yia bia amu meva'a ya nlem, ve mi aye yi amu ôlune ya nlem, a yôn amu mintaé ya nsisim.
15 A mi aye li'i jôé denan e bo biyo'é be bôte bam be ne mintoban ; a Tate Jehova a ye wôé wo ; nde a ye yôlé bebo bisaé bé jôé afe :

16 nalé nyô a botan émiene si nyô a ye botan émien be Zambe ya benya mejôô ; a nyô a kan ngana si nyô a ye kan ngana a Zambe ya benya mejôô ; amu minju'u ya mvus mi maneya vuan, amu fe na, mi ne nsolan mfa'a ya mise mam.
17 Amu mi lô, m'até mfefé yôp a mfefé si ; a b'aye bo te simesane mame ya mvus, nge zu me nlem.
18 Ve mi va'ak a fôn nnôm éto amu jôm m'até ; amu mi lô, m'até Jérusalem jôme ya mefôn, a bôte ya été jôme ya mevak.
19 A m'aye fôn amu Jérusalem, a va'a be bôte bam ; a tyiñe ya du a tyiñe ya ñyôn bi aye bo te beta wô'é be nye.
20 Nkeñelé ô tabeya ve melu tyôtyoé w'aye bo te beta kôlô été, nge nnôme môt ô mbe te jalé melu mé ; amu mongô a ye wu a nto mimbu ntet, a mbo mam abé a nto mimbu ntet a ye bo biyo'é.
21 B'aye lôñe menda, a tabe me ; b'aye bé mefupe mindik, a di bibuma ya été.
22 B'*a*ye ke lôñ, a mfe a viane tabe été ; b'*a*ye ke bé, a mfe a viane di : amu melu ya bôte bam m'aye bo aval ane melu ya élé, a bôte bam be ne mintoban b'aye jaé vak a ésaé ya mo map.
23 B'aye bo te bo ésaé éboboé, nge biaé amu b'aye jaaban ; amu be ne mvoñe ya ba Jehova a botan, ba be bone bap.
24 A ye bo na, be ngenan te loen, m'aye yalan ; a éyoñ be ngenan be kobô'ô, m'aye wôk.
25 Ze ba mon ntômba b'aye di vôme wua, a ñbweñbwem j'aye di minkede'e bilok aval ane nnôm ényaka ; a mbuluk w'aye bo bidi bi nyo. B'aye bo te ndaman nge jiane jôm beta nkôle wom ase a ne étyi, nalé Jehova a jô.

66 1 Avale di nde Jehova a jô, na, Yôp e ne éto njôô jam, a si é ne ételé mebo jam : za aka'a nda mi aye lôñe ma ? a za vômô a ye bo awo'ane dam ?
2 Amu wo wom ñwô ô boya biôm bite bise, a nalé ate biôm bite bise bi nga boban, nalé Jehova a jô : ve m'aye fombô mfa'a ya môte nyô, ja'ane be nyô a ne nsilane si a bili nsisim w'awô'ôlun, a nyô a fô'ôban amu njôane wom.
3 Nyô a tyi'i nnôm ényaka a ne aval ane nyô a wôé môt ; nyô a ve mon ntômba ane jôm b'atyik, aval ane nyô a bu'u mvu tyiñ ; nyô a ve jôme ya nkañan, aval ane nyô a ve metyi me ngôé ; nyô a di'i encens, aval ane nyô a botan ngunemelan. Ya, be tobeya mezene map bebien, a nsisime wop w'ayene bibole bi mame biap mvaé :
4 ma fe m'aye tope mam m'adu'u be, a zu mam b'ako woñ be be ; amu éyoñ me nga loen, te ke môt a nga yebe ; éyoñ me nga kobô, be nji wôk : ve be nga viane bo mam me ne abé mise mam, a tope mam me nji nye'e.
5 Vô'ôla'an njôane Jehova, mia mi afô'ôban amu njôane wé : Bobeyoñe benan b'asiñe mia, ba be nga titane mia amu ajô ya jôé dam, be jôya na, Jehova a bo'o duma, nde te bi aye yen ava'a denan ; ve mbe be ne ba b'aye veban ôson.
6 Tyiñe ya éndundumba é so'o nlam, tyiñ é so'o temple, tyiñe Jehova nnye a ve besiñe bé ma'an.
7 A ngenan te kô'ôlô mie, ane a nga biaé ; mintaé mié mi ngenan te so, ane a nga biaé mona fam.
8 Za a wô'ôya avale jam été ? za a yeneya avale mam ete ? Ye si j'aye bialé môse wuwua ? ye ayoñ d'aye bialé éto jijia ? amu akô'ôlô Sion a nga kô'ôlô mie, ane a nga biaé bone bé.
9 Ye m'aye kui be abiaé, a bo te biaé be ? nalé Jehova a jô : ma m'atindi abiaé, ye m'aye dip abum ? nalé Zambe wôé a jô.
10 Mia be Jérusalem mi va'ak, a va' ajô dé, mia bese mi anye'e nye : va'an ajô dé a mevak, mia bese mi ayi nye du ;

11 nde te mi aye nyañ a jaé a mebé ya mimvolane mié ; nde te mi aye vi'i menyañ, a yen
mvaé amu abui étôto'o dé.
12 Amu avale di nde Jehova a jô, na, Mi lô, m'aye liti nye mvo'é aval ane ôsôé, a étôto'o
ya meyoñ aval ane ndôn ôtôñ j'anyine fé : a mi aye nyañe je ; b'aye be'e mia ébôk, a
se'ese mia mebé.
13 Aval ane nyô nyia wé a volô nlem, aval ete m'aye volô mia minlem ; a mi aye volôbane
minlem Jérusalem été.
14 Nde mi aye yene jam été, a nleme wônan w'aye vak, a bivese bienan bi aye yaé aval
ane nte'an ôbut : a b'aye yeme na, wo ya Jehova ô ne mfa'a ya bebo bisaé bé ; nnye
fe a ye yaa besiñe bé.
15 Amu mi lô, Jehova a ye zu a nduan, a bewagon bé ya bita b'aye bo aval ane ôlende ;
mfa'a ya liti ayaa dé a ayok, a melepe mé a minkaba'a mi nduan.
16 Amu Jehova a ye liti minsône mise mintyi'ane mejô a nduan, a nkpwaté mekône wé ;
a be Jehova a wôé b'aye bo abui.
17 Ba b'atune bebien a fubu bebien na b'aye ke mefup, bo to mvuse ya mbo' éziñ a ne
ézezañ, be ja'a minsône mi ngôé, a ébole jôm, a fô, b'aye jañ nsamba wua, nalé Jehova
a jô.
18 Amu m'ayem mimboane miap a minsimesane miap : melu m'azu, mme mete m'aye
sulane meyoñe mese a minkobô mise ; a b'aye so, a b'aye yen étôto'o jam.
19 A m'aye telé ndem zañe jap, a m'aye lôme ba ya be be b'anyiñ mfa'a ya meyoñ, akui
Tarsis, Pul, a Lud, ba b'alimeti élaé, akui Tubal a Javan, akui fe bikôte bi mañ bi ne
ôyap, bi bi nji wô'ôtane duma dam, nalé fe te yen étôto'o jam ; a b'aye kañete étôto'o
jam meyoñ été.
20 Nde b'aye zu bobenyoñe banan bese be so'o meyoñe mese été be bo jôme ya nkañan
be Jehova, be to bikabela yôp, a bewagon ya bita, a bito ya b'abe'e, a bemulet yôp, a
bedromadaire yôp, akui nkôle wom Jérusalem ô ne étyi, nalé Jehova a jô, aval ane
bone be Israël b'azu jôme jape ya nkañan nda Jehova mfuban ésua été.
21 A m'aye fe nyoñe bôte ya be be be bo beprêtre a Belévite, nalé Jehova a jô.
22 Amu aval ane mfefé yôp a mfefé si, mbie m'aye bo, bi aye tabe asu dam, nalé Jehova
a jô, aval ete mvoñe bôte jenan a jôé denan bi aye tabe.
23 Nde a ye bo na, ataté até ngone da akui di vok, ataté sabbat wua akui nyô mbok,
minsône mise mi aye zu kañ asu dam, nalé Jehova a jô.
24 A b'aye kui atan, a fombô mimbim mi bôt be nga tyame me metiñ : amu étume jap
j'aye bo te wu, nalé fe nduane jap j'aye bo te dim ; a mi aye bo jôme ya angôndô mfa'a
ya minsône mise.